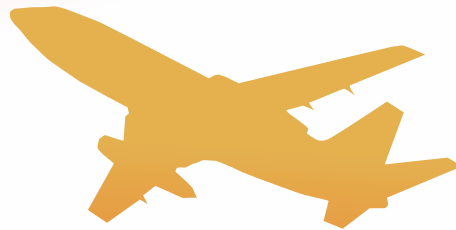

ÅRSREDOVISNING 2018

Timrå kommun

Taklagsfest, Timrå IK:s avancemang till SHL, Sommarutställningen From Timrå with love och höstens viktigaste utställningen Hard Rain.

TIMRÅ - EN STARK KOMMUN I EN VÄXANDE REGION!

–Tillsammans gör vi en bra kommun bättre!

Timrå kommun står inför en tuff ekonomisk period. Efter nio år av överskott, gör vi för verksamhetsåret 2018 ett negativt ekonomiskt resultat. Detta förklaras dels av att kommunen fick oförutsedda engångskostnader, till stor del består dessa av avsättningar för framtida hantering av deponier, dels förklaras det av att Socialnämnden haft en kraftig kostnadsökning.

Den kan delvis förklaras av en svårförutsägbar ökning av omsorgsbehovet. Samtidigt ska vi i detta sammanhang framhålla att kommunens kvalitetsmässiga resultat för 2018, är det bästa på länge.

Under 2016 tog Timrå kommun fram en ekonomisk långtidsprognos. I den konstateras: Ska vi, också de närmsta 20 åren, kunna leverera dagens nivå av välfärdsutbud och kvalitet utan att verksamheten effektiviseras, krävs det en successiv höjning av kommunalskatten på strax över åtta kronor. Alla inser det nära nog omöjliga i detta.

Det leder i sin tur till slutsatsen att vi under kommande år måste effektivisera den kommunala organisationen, vi måste på allvar arbeta med frågan om vad kommunen ska och inte ska göra, vi måste öka vår samverkan och vårt samarbete med omkringliggande kommuner och vi kommer att tvingas se över våra intäkter.

Kommunen måste agera resolut för att snabbt få en balans mellan intäkter och kostnader. Detta för att den också i fortsättningen ska ha en stark och sund ekonomi. Målet är att våra verksamheter ska hålla hög kvalitet och vara effektiv.

Avslutningsvis, Timrå är en fantastisk kommun med många värden och möjligheter. Exempelvis fortsätter kvaliteten i vår skolverksamhet att öka, nöjdheten med omsorgen är hög, vi har ett fantastiskt föreningsliv, byggandet av bostäder har på kommit igång på allvar, företagsklimatet är fortsatt gott och arbetslösheten ligger under rikssnittet. Allt detta är, inte minst, ett resultat av alla medarbetares hårda arbete, förstklassiga service och viljan att göra sitt bästa för kommunens innevånare.

Tillsammans gör vi en bra kommun bättre!
Tillsammans är vi Framtidskommunen Timrå!

Stefan Dalin
Kommunstyrelsens ordförande

Årsredovisning

2018

Innehållsförteckning och läsanvisningar

1 Förvaltningsberättelse

Det första kapitlet innehåller förvaltningsberättelsen som enligt den kommunala redovisningslagen ska ingå i årsredovisningen. Den innehåller en uppföljning av kommunens verksamhet och ekonomi på övergripande nivå. Där finns ett avsnitt om god ekonomisk hushållning där du kan läsa om hur kommunen styrs. I förvaltningsberättelsen får du också veta vilken kvalitet som uppnåtts både vad gäller ekonomi och verksamhet.

I vår förvaltningsberättelse beskrivs befolkningsutvecklingen. Här finns även ett avsnitt om Timrå kommun som organisation, en analys av kommunens ekonomi och uppgifter om sjukfrånvaron.

2. Kommunens verksamheter

I andra kapitlet finns en sammanfattning av hur kommunens verksamheter har bedrivits under 2018. Verksamheterna beskrivs sammanfattande under respektive nämnd; kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, kultur- och tekniknämnden, miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden samt revisionen.

I respektive nämndsavsnitt kan du läsa om viktiga händelser under året samt kommentarer kring resultat. Där finns också en sammanfattande tabell kring ekonomi samt ett avsnitt om den nära framtiden.

Kapitlet avslutas med texter om 2018 för de kommunala verksamheter som bedrivs i annan juridisk person men som är en del av kommunkoncernen. Gäller AB Timråbo, TimråVatten AB, Medelpads Räddningstjänstförbund, Midlanda Fastigheter AB, Midlanda Flygplats AB, Midlanda Centrum AB och Wifsta Water AB.

3. Räkenskaper

Det tredje kapitlet inleds med en sammanställning av finansiella nyckeltal och en beskrivning om hur intäkter och kostnader fördelats under 2018. Därefter en driftsredovisning med sammanfattande text kring större avvikelser. Där finns även en investeringsredovisning med kort beskrivning av de olika investeringarna.

Kapitlet avslutas med kommunens och koncernens finansiella uppgifter såsom, resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys, tillhörande noter samt redovisningsprinciper.

4. Övrig årsredovisning

Här finns en personal- och hälsoredovisning, välfärdsbokslut samt miljöredovisning.

1. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	6
INLEDNING	6
OMVÄRLDSANALYS.....	6
TIMRÅ KOMMUNKONCERN- ORGANISATION FÖR KOMMUNENS SAMLADE VERKSAMHETER	10
SAMMANFATTNING	11
KOMMUNEN.....	15
VISION 2025	15
STRATEGIER	16
STYRTAL.....	17
BALANSKRAVSUTREDNING	34
PENSIONSÅTAGANDE	34
2. KOMMUNENS VERKSAMHETER	37
KOMMUNSTYRELSEN	37
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	46
KULTUR- OCH TEKNIKNÄMNDEN.....	53
MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN	57
REVISIONEN	59
SOCIALNÄMNDEN	60
FINANSFÖRVALTNINGEN	66
BOLAG OCH KOMMUNFÖRBUND	67
FINANSIELL ANALYS	67
AB TIMRÅBO	69
TIMRÅ VATTEN AB.....	71
MIDLANDA FASTIGHETER AB	75
MIDLANDA FLYGPLATS AB.....	76
MEDELPADS RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUND	78
MIDLANDA CENTRUM AB	80
WIFSTA WATER AB.....	81
3. RÄKENSKAPER	82
DRIFTREDOVISNING	82
RESULTATRÄKNING.....	84
BALANSRÄKNING	85
KASSAFLÖDESANALYS.....	86
KAPITAL- OCH RÄNTEBINDNING.....	87
REDOVISNINGSPRINCIPER	96
ORD OCH BEGREPPSFÖRKLARINGAR	99
4. ÖVRIG ÅRSREDOVISNING	100
UTDRAG UR PERSONAL OCH HÄLSOBOKSLUT	100
VÄLFÄRDSBOKSLUT.....	102
MILJÖBOKSLUT 2018	107

1. Förvaltningsberättelse

Inledning

Årsredovisningen är kommunstyrelsens redovisning till kommunfullmäktige över det gångna årets ekonomiska utfall av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut. Den fastställs av kommunfullmäktige i april månad.

Årsredovisningen består av förvaltningsberättelse och ekonomiska sammanställningar för både den verksamhet som bedrivs inom kommunen och den som bedrivs genom annan juridisk person. Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över verksamhetens utveckling, händelser av väsentlig betydelse, sjukfrånvaro, årets resultat efter balanskravsjusteringar, pensionsåtaganden och måluppfyllnad enligt kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige har den 27 november 2017 fastställt verksamhetsplan och budget för 2018. Årets utfall jämförs med fullmäktiges beslut.

Timrå kommuns kommunledningskontor sammanställer, redigerar och producerar årsredovisningen i samverkan med förvaltningar och bolag och trycker den på miljögodkänt papper. Årsredovisningen finns att ladda hem från Timrå kommuns hemsida: www.timra.se.

Timrå kommun upprättar även personal- och hälsobokslut, välfärdsbokslut och miljöbokslut.

Omvärldsanalys

Ekonomirapport från Sveriges Kommuner och Landsting

Nationellt/kommunalt perspektiv (Utdrag ur SKL:s ekonomirapport, chefsekonomens slutsatser, konjunkturinstitutets prognos samt Handelsbankens och Nordeas makroanalys.)

Utifrån en samhällsekonomisk bedömning och ett antagande om att kostnaderna i kommunsektorn ökar i takt med en befolkning som lever längre och att medborgarna ställer högre krav på välfärd, uppstår ett gap mellan intäkterna och kostnaderna motsvarande 43 miljarder fram till 2022. Det baseras på ett sammantaget resultat på 1 procent som andel av skatter och bidrag, vilket enligt SKL ligger under kravet på god ekonomisk hushållning. En tanke är att införa ett system med värdesäkrade statsbidrag med det menas att staten skjuter till pengar så att inflationen täcks för inflation i form av löneökningar och hyresökningar så skulle det innebära ca 17,5 miljarder extra medel till kommunerna. Det återstår då för kommunsektorns att lösa resterande 25,5 miljarder.

Omvärldsanalys

Att den svenska konjunkturen nu passerat toppen framstår som ett faktum. Kommande år är det troligt med en konjunkturavmattning. Detta innebär att BNP en tid kommer att öka svagare än den trendmässiga tillväxten. Sverige kommer ha en svagare ökning av exporten kommande år. På hemmaplan tycks byggboomen vara över och SKL räknar med att bostadsbyggandet minskar under hela 2019. Men avkylningen av arbetsmarknaden ligger en bit bort och börjar först under 2020.

Kommunens ekonomi- från stark till svag

Kommunernas ekonomi har under de senaste åren varit mycket stark. Skälet är den snabba ökningen av skatteintäkterna, och att kommunerna haft ersättningar från staten för flyktingmottagandet. I takt med att dessa intäkter minskar kommer kommunernas ekonomi att försämrans

Hur kan utmaningar mötas?

SKL bedömer att det finns tre frågor som har stor påverkan på den långsiktiga välfärdsutmaningen. Samsyn och samverkan mellan kommun och stat är viktig förutsättning för att kunna utveckla och finansiera välfärden. Det är också viktigt att öka användningen av ny teknik och då främst inom äldreomsorgen. Den tredje pusselbiten är att medarbetarna har ett längre arbetsliv för att möta en allt äldre befolkning. Sysselsättningsgraden måste öka i åldern 55-74 år. Redan idag har andelen anställda som är 65 år och äldre ökat.

Den svaga kronan

Kronan har försvagats främst mot euron och mot dollarn. Den ökade finansiella oron i kombination med en dämpad bostadsmarknad och lägre inflationstakt än väntat bidrar till försvagningen av kronan. Dessutom drabbas kronan negativt av oron kring olika handelshinder från USA. Men riksbanken är huvudorsaken till den svaga kronan. Riksbanken har ändra riktning på penningpolitiken och höjde räntan med 25 punkter i slutet av 2018 innan ECB. En svagare krona gynnar både en svensk investerare på utländska marknader men även svenska exportbolag får extra draghjälp.

Ränteläget

Riksbanken har sänkt sin styrränta till att vara minus -25 punkter vilket innebär ett fortsatt väldigt förmånligt läge för att låna pengar. Riksbankens räntebana att höja kommande räntor är långsiktig och riksbanken vill inte starta en lågkonjunktur genom att strama upp finanspolitiken. Därmed minskas risken att valutan stärks. Detta är betydelsefullt för Timråbo som har huvuddelen av kommunkoncernens skulder till kreditinstitut. Kommunen har också lyckats ta upp lån till minusränta vilket kan ses som en historisk händelse i Timrå kommun men är ett tillstånd som kan fortsätta kommande år beroende på riksbankens försiktiga inställning till att höja räntan. Däremot påverkas kommunens pensions-skuld negativt av minskad styrränta. Prognosen är att den korta räntan går upp men att den 10 åriga statsobligationen ligger oförändrad.

Pensionsskulden ökar mest 2018 och 2020

Pensionskostnaderna i kommuner och landsting har varit ett bekymmer i många år. En del av problemet är att utbetalningar från den gamla pensionsskulden belastar resultatet. Det innebär att de anställdas pensioner belastar kommunens resultat dubbelt under en lång period, både för tidigare anställda och för dagens anställdas pensionsintjänande. Utbetalningarna på den gamla pensionsskulden är nu på topp och ökar inte reellt längre.

Summan av skatter och statsbidrag väntas för Timrå kommun öka från 1060 mnkr år 2018 till 1096 mnkr år 2019. Prognosen baseras på SKL:s prognos i december 2018. Den påverkas av ändringar i konjunkturen, av kommunens befolkningsutveckling, beslut i kommande statsbudgetar samt ändrade utfall i utjämningsystemen.

Socialnämnden som ansvarar för äldre- och handikappomsorg samt individ- och familjeomsorg har under senast året kämpat för att klara sin budget. Utfallet för 2018 blev ett minusresultat på ca -46 mnkr och detta innebär att man går in i 2019 med ett tufft läge. Det krävs extra mycket av styrning och ledning för att socialnämnden ska klara sin budget fram de kommande åren. Redan under 2018 har handlingsplaner startats upp via beslut av kommunstyrelsen för att underlätta för socialnämnden att klara sin budget.

Timrå kommuns långsiktiga finansiella analys

I maj 2017 presenterades den långsiktiga finansiella analysen, LFA, som Timrå kommun har tagit fram tillsammans med PwC. Det är en ekonomisk långtidsprognos fram till 2025 och 2035 utifrån kommunens Vision 2025 som är beslutad av KF. Utgångspunkten är att ta nästa steg i arbetet med arbets sättet att planera och budgetera utifrån kommande behov genom antaganden om volym och pris per verksamhet. Kommunen vill blicka längre fram än enbart ett år eftersom kommunsektorn förväntas få en svårare situation att klara de ekonomiska målen. Den färdiga rapporten ska ligga till grund för en fortsatt diskussion om kommunens framtid, vilka vägval som behöver göras för att möta kommande utmaningar och vilket eventuellt utrymme det finns för satsningar.

Den långsiktiga prognosen för Timrå kommun visar på en måttlig befolkningstillväxt men en demografisk förändring som innebär en kostnadsökning med 13 % i fasta priser (2016 års kostnadsnivå) fram till 2035. Ökningstakten varierar mellan år och mellan olika verksamheter. Gymnasieskolan och funktionshinderomsorgen förväntas minska sitt kostnadstryck. Det är inom äldreomsorgen som trycket är som starkast i Timrå fram till 2035. Den årliga förändringen av det totala kostnadstrycket ligger mellan 0,1 och 1,1 procent. Den kraftiga ökningen av antalet medborgare över 80 år skapar kostnadsökningar inom äldreomsorgen. Då gäller det att priset per volym inte är högre än det borde vara utifrån Timrås struktur. Det förutsätter effektivisering genom smartare arbetssätt med hjälp av ny teknik. Investeringsbehoven uppskattas till 1,8 miljarder fram till 2035. Den volymen överstiger det som kommunen kan generera själv genom det ekonomiska resultatet och befintligt eget kapital. Därmed bör kommunens soliditetskrav sänkas till 27% år 2035 från dagens ca 30% och med en lägsta nivå på ca 21% år 2025.

Slutsats från genomgången av LFA visar på att det inte är möjligt att fullt ut finansiera det demografiska trycket, investeringsbehovet och full löne- och prisuppräknings. Alternativen är att successivt höja skatten med 6,10 kr (2025) och 8,11 kr (2035) *eller* årligen effektivisera verksamheten motsvarande 1,08% (ca 10 nkr) genom tydliga prioriteringar, nya arbetssätt inklusive ny teknik och digitalisering samt avgiftshöjningar. En kombination av dessa två åtgärder är även naturligtvis möjlig.

Utvecklingen av kommunens **skatteunderlag** har varit positiv men något lägre än riket. Kommunens skattekraft (skatteunderlag i förhållande till antal invånare) i relation till riket ligger på ca 94% . Skillnaden upp till 115% finansieras till stor del av kommunalekonomiska utjämningen (inkomstutjämning). På grund av lägre skattekraft erhåller Timrå ett bidrag. Däremot kan kommunen påverka skatteintäkterna genom ökad sysselsättning (antal arbetade timmar), längre arbetsliv, högre förvärvsgrad bland inrikes födda och naturligtvis skattesatsen. Eftersom kommunen har valt en högre skattesats än den genomsnittliga för riket ger det en totalt sett högre intäkt (skatter + inkomstutjämning) per invånare jämfört med riket.

Den **kommunalekonomiska utjämningen** syftar till att alla kommuner ska ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar att erbjuda välfärd. Meningen är att skillnader i kommunalskatt i stort ska spegla skillnader i effektivitet, service och avgiftsnivå och inte bero på strukturella förutsättningar. För kommunsektorn finns även jämförelsekostnader per verksamhet som gör det möjligt att analysera egna kostnader med s k standardkostnader. Kostnadsutjämningen hanterar kostnadsskillnader baserat på behovet av kommunal verksamhet och kostnaden för att producera en viss service. Det gäller vid genomsnittlig avgifts- ambitions- och effektivitetsnivå. Kommuner med en ogynnsam kostnadsstruktur får ett bidrag. De som har en gynnsam struktur får betala en avgift. Kostnadsutjämningen är statsfinansiellt neutral, då summan av bidrag och avgifter är lika stora och därför tar ut varandra. Det tillförs inga nya resurser via kostnadsutjämningen. Över tid innebär detta att endast den kommun som möter en demografisk utveckling mer utmanande än genomsnittet i riket kommer få ett ökat bidrag alternativt en minskad avgift. En kommun med den omvända situationen kommer få se ett minskat bidrag alternativt ökad avgift. Timrå kommun har sammantaget en gynnsam struktur och betalar därmed in en avgift i kostnads-

utjämningsystemet systemet. Enligt senaste prognosen från SKL kommer denna avgift att öka markant. Det är alltså av stor vikt att varje verksamhet arbetar smart och effektivt.

Enligt **befolkningsprognosen** förväntas befolkningen att fortsätta öka, med en nivå år 2025 på 18 280 invånare och 2035 på 18 717 stycken. Denna tillväxt kommer kräva en genomsnittlig ökning per år med 0,2 procent. Det är framförallt invånare i åldern 1-5 år som ökar fram till 2025 och om inskrivningsgraden ökar i förskolan, kommer trycket öka mer än vad demografin förväntas giva. Inom de sociala verksamhetsblocken är det framförallt äldreomsorgen som kommer att påverka de ekonomiska förutsättningarna främst och då framförallt antalet i särskilda boenden. Fram till 2035 är ökningen nästan 90 platser, under förutsättningen att inskrivningen är densamma då som 2016.

Timrå är en kommun under kontrollerad tillväxt och behovet av kommunal service kommer att öka och förändras innehållsmässigt de närmaste 15 till 20 åren. De kommunala verksamheternas behov av lokaler förändras över tiden. Ibland handlar det om att undvika kostnader för outnyttjade lokaler. I andra fall handlar det om att minimera risken för att stå utan nödvändiga lokaler när det behövs. Därför är det angeläget att ständigt behovsanpassa kommunens utbud av lokaler. Detta förutsätter en **strategisk lokalresursplanering**. Resultatet av lokalresursplaneringen kan innebära investeringar av skiftande storlek. Utmaningen för den strategiska lokalresursplaneringen är att matcha den framtida demografiska utmaningen med ändamålsenliga lokaler.

Med 2016 som basår så kommer både grund- och gymnasieskolan behöva mindre **resurser**, medan förskoleverksamheten kommer kräva mer resurser. Omkring 2030 måste grundskolan tillskjutas mer resurser. Dessa fakta kommer kräva ett stabilt resursfördelningssystem, som baseras på fakta och prioriteringar. Det är inom äldreomsorgen som trycket är som starkast i Timrå fram till 2035. Övriga kostnader antas öka med 2 procent under perioden till och med 2035. Några antaganden om förändrade servicenivåer eller andra förändringar har inte gjorts. Merparten av dessa övriga verksamheter är så kallade kollektiva tjänster där ökad befolkning inte nödvändigtvis behöver betyda ökade kostnader. I utjämningsystemet kompenseras Timrå för ogynnsamma förhållanden när det handlar om äldreomsorg, men även gymnasieverksamheten (fram till 2026). Utjämningsbidraget för kommunens äldreomsorg ökar påtagligt efter 2026. För övriga utjämningsområden betalar Timrå en avgift.

Den totala **pensionskostnaden** förväntas uppgå till ca 89 miljoner kronor 2035 (jmf. 47 mnkr år 2016) exklusive löneskatt. Utbetalningar från den gamla skulden minskar under hela perioden. Pensionskostnaden som andel av skatteunderlaget förändras inte nämnvärt under hela perioden och går från att vara 1,6 procent till 1,7 procent 2035. Under åren 2019 – 2022 är dock andelen högre, ca 1,85%.

Slutligen beskriver den långsiktiga finansiella analysen ett antal **utmaningar** för tiden fram till 2035. Dessa är möjligheten att

- Hantera utbyggnad av den kommunala servicen, ur både ett lokalförsörjnings- respektive personalförsörjningsperspektiv.
- Ha en väl fungerande investeringsprocess samt möjlighet till flexibilitet i lokalförsörjningen om befolkningsutvecklingen blir en annan.
- Upprätthålla en god framhållning i likviditetsplaneringen och säkerställa kommunens upplåningsmöjligheter i en period av kraftiga investeringar i kommunsektorn, detta gäller främst fram till 2022.
- Uppnå en effektivisering över perioden på minst 1,08 procent årligen genom prioriteringar och nya arbetsätt.
- Uppnå en resultatnivå enlighet med finansiella målen och hålla tillbaka upplåningsbehovet genom ökade tillskott från den löpande verksamheten.
- Ha en god kompetensförsörjning i en befolkningsutveckling och arbeta med den framtida rekryteringen av personal till t ex omsorgen.

Timrå kommunkoncern- Organisation för kommunens samlade verksamheter

Kommunfullmäktige (KF)

Revision

Styrelser och nämnder

Kommunstyrelsen (KS)

Kommunledningskontor
Näringslivskontor
Arbetsmarknadsenhet
Samhällsenhet

Barn- och utbildningsnämnd (BUN)

Barn- och utbildningsförvaltning

Kultur- och tekniknämnd (KTN)

Kultur- och teknikförvaltning

Miljö- och byggnadsnämnd (MBN)

Miljö- och byggnadskontor

Socialnämnd (SN)

Socialförvaltning

Valnämnd

Överförmyndarnämnden Mitt¹

Kommunala bolag och kommunalförbund

AB Timråbo 100 %

Timrå Vatten AB 100 %

Dotterbolag: MittSverige
Vatten och avfall AB 18 %

Wifsta Water AB 100 %

Midlanda Centrum AB 100 %

Midlanda Fastigheter AB 16 %

Dotterbolag: Midlanda Flygplats AB 100 %

Medelpads Räddningstjänstförbund ca 15 %

Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland ca 7 %

ServaNet AB 5 %

Kommunala uppdragsföretag

Samordningsförbundet Härnösand/Timrå 30 %

Kommuninvest ekonomisk förening 0,2 %

Kommunala entreprenader²

¹ Gemensam nämnd tillsammans med Sundsvalls, Ånge och Nordanstigs kommuner.

² Kommunen har huvudansvaret för att viss tjänst erbjuds kommunmedborgarna. Kommunen har tecknat avtal med producent istället för att driva verksamheten i egen regi, exempelvis renhållning.

Sammanfattning

Mandatfördelning

Parti	2014-2018	2010-2014
S	20	24
C	2	4
V	3	4
L	3	3
KD	1	1
M	4	9
MP	1	2
SD	4	2
Timråpartiet	3	-
Totalt	41	49

Nyckeltal - Fem år i sammandrag

	2018	2017	2016	2015	2014
Kommunen					
Balanslikviditet, %	49	67	66	73	65
Soliditet, %	29	34	34	32	35
Tillgångar, mnkr	717	782	737	735	668
Tillgångar/invånare, kr	39 695	43 398	40 941	40 838	37 073
Eget kapital, mnkr	209	268	248	236	233
Eget kapital/invånare, kr	11 566	14 863	13 800	13 146	12 904
Långfristiga skulder, mnkr	133	122	161	181	145
Långfristiga skulder/invånare, kr	7 386	6 772	8 952	10 043	8 030
Skuldsättningsgrad, %	54	52	50	53	50
Nettoinvesteringar, mnkr	42	34	51	74	68
Resultat före extraordinära poster, mnkr	-59	20	19	4	15
Nettokostnaders andel av skatteintäkter, %	105	98	98	99	98
Skattesats, %	33	33	33	33	33
varav kommunalskatt, %	23	23	23	23	23
Antal invånare 31/12	18 060	18 030	17 992	17 987	18 025
Antal tillsvidareanställda	1 371	1 352	1 328	1 283	1 255
Koncernen					
Soliditet, %	23	27	26	25	25
Eget kapital, mnkr	310	369	341	314	301
Eget kapital/invånare, kr	17 142	20 510	18 925	17 445	16 670
Långfristiga skulder, mnkr	619	557	536	568	541
Långfristiga skulder/invånare, kr	34 296	30 904	29 802	31 593	29 936
Skuldsättningsgrad, %	67	63	63	65	65
Nettoinvesteringar, mnkr	134	100	89	110	101
Resultat före extraordinära poster, mnkr	-57	28	36	14	19
Antal tillvidareanställda	1 488	1 466	1 439	1 386	1 345

Resultaträkning (mnkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Verksamhetens intäkter	243,7	260,8	263,3	193,5	176,9
Verksamhetens kostnader	-1 327,4	-1242,6	-1234,6	-1118,2	-1066,4
Av- och nedskrivningar	-36,1	-40,7	-33,4	-33,1	-29,6
Verksamhetens nettokostnader	-1 119,8	-1022,5	-1004,7	-957,8	-919,1
Skatteintäkter	852,8	837,4	811,7	777,4	751,5
Generella statsbidrag/utjämnings	207,4	206	213,3	186,7	189
Finansiella intäkter	3,9	2,8	3	2,4	2,6
Finansiella kostnader	-3,4	-3,9	-4	-4,8	-8,9
Resultat före extraordinära poster	-59,1	19,7	19,3	3,9	15,1
Periodens/årets resultat	-59,1	19,7	19,3	3,9	15,1
Balansräkning (mnkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekn anläggningar	506,7	508,3	518,6	509,1	481,3
Pågående investeringar	3,8	1,9	0,6	0,5	0,2
Maskiner och inventarier	41,7	42,4	40,1	33	32,3
Finansiella anläggningstillgångar	39,3	40	40,4	40,2	31,3
Summa anläggningstillgångar	591,5	592,6	599,7	582,8	545,1
Omsättningstillgångar					
Förråd/exploaterings fastigheter	5,9	3	3,3	3,9	5,2
Kortfristiga fordringar	75,7	78,3	88,1	80,6	64,5
Kortfristiga placeringar	-	-	-	15	-
Kassa och bank	43,8	108,5	45,5	52,2	53,5
Summa omsättningstillgångar	125,4	189,9	136,9	151,7	123,2
SUMMA TILLGÅNGAR	716,9	782,5	736,6	734,5	668,3
Summa eget kapital	208,9	268	247,3	236,5	232,6
varav årets resultat	-59,1	19,7	19,3	3,9	15,1
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	95,4	86,9	86,4	75,3	69,5
Övriga avsättningar	23,4	21,9	32,8	34	32,3
Summa avsättningar	118,8	108,8	119,2	109,3	101,8
Skulder					
Långfristiga skulder	133,4	122,1	161,1	180,6	144,8
Kortfristiga skulder	255,8	283,6	209	208,2	189,1
Summa skulder	389,2	405,7	370,1	388,8	333,9
SUMMA SKULDER OCH EK	716,9	782,5	736,6	734,6	668,3
Soliditet, %	0,29	0,34	0,34	0,32199	0,34805
Nettoinvesteringar, mnkr	42	34	51	74	68
Antal invånare 31/12	18060	18030	17992	17987	18025

God ekonomisk hushållning

... from Timrå with love ♥

Medborgare	Utveckling	Process	Medarbetare	Ekonomi
1.1 Varje enhet är välskött, attraktiv, kunskaps- och värdeskapande för förskolebarn, skolor och vuxenstudenter 	2.1 Timrå har Norrlands bästa företagsklimat och ligger på topp i Sverige när det gäller service till företagen 	3.1 Våra ledtider följer service-deklarationer 	4.1 Vi är engagerade och stolta medarbetare i framgångsrika Timrå kommun 	5.1 Resultat enligt fastställd budget
1.2 Våra brukare, klienter och patienter inom socialförvaltningen ska vara nöjda med de insatser vi ger dem 	2.2 Timrå erbjuder ett företagsklimat med mångfald av branscher och företagare 	3.2 Vi arbetar med ständiga förbättringar 	4.2 Timrå kommuns organisation speglar samhället i Timrå avseende jämlikhet och mångfald 	5.2 Soliditet i paritet med Norrlands kommuner
1.3 Medborgarna anser att Timrå erbjuder livskvalitet och service 	2.3 Timrå har ett utbud som motsvarar efterfrågan av attraktiva bostäder 		4.3 Vi har en ständig kompetensutveckling inom det egna arbetsområdet 	5.3 Finansierad pensions-skuld
1.4 Besökaren är nöjd med sin upplevelse 				5.4 Investeringar i den takt som tillgångarna minskar med årliga avskrivningar
1.5 Timrå skapar hållbar tillväxt genom digitaliseringsmöjligheter 				

SAMMANFATTNING MÅLANALYS

Utfallet av kommunens övergripande mål, som utgör underlaget för god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen, visar på att kommunen inte klarar god ekonomisk hushållning. Verksamheten klarar de flesta av sina mål trots att målen är högt ställda och riktigt svåra att nå. Gröna hjärtan symboliserar att vi har nått målen. Gula hjärtan visar att vi nästan har nått målen medan måluppfyllelsen vid det röda hjärtat är långt ifrån att nås. Måluppfyllelsen för Timrå kommun för verksamhetsåret 2018 är splittrad, där mål rörande medborgare samt process nästan till fullo nås samtidigt som måluppfyllelsen för de ekonomiska målen är låg.

Skolan fortsätter med konceptet välskött skola. Vi ser glädjande nog att resultaten inom grundskolan ligger kvar på ungefär samma nivå som förra läsåret. Timrå gymnasieskola har förbättrat sina resultat betydligt från fjolåret och när den offentliga statistiken presenterades ser vi att även Timrå gymnasium når Kommunfullmäktiges mål om 95 %, där 97 % når gymnasieexamen.

En stor del av våra brukare, fler än 9 av 10, känner sig nöjda med sin hemtjänst och maten som serveras hemma. Den nationella brukarundersökningen visar däremot att det är färre av de som bor på vård- och omsorgsboende som är nöjda, 3 av 4.

Vid företagsrankning hamnar Timrå kommun på 4:e plats i Norrland. Timrå ligger kvar på plats 8 i Sverige när det gäller service till företag och når därmed servicemålet att vara på topp 10. De största utmaningarna framöver är allmänhetens attityder till företagande samt kompetensförsörjningen som tappat 122 placeringar sedan föregående år. En del av den förklaringen är att arbetslösheten i Timrå är markant lägre än sverigesnittet. Ytterligare utmaningar är den låga andelen kvinnligt företagande, om 20 %, samt negativt netto för nystartade företag.

Temperaturmätningen om livskvalitet, service och klimatsmart liv visar att hela 90 % anser att Timrå ofta eller alltid erbjuder livskvalitet. Bostadsbyggandet, kollektivtrafiken och ett levande centrum är frågor som berör. Resultatet har stärkts under de tre år som undersökts.

Kommunen har övergått från en kvantitativ e-tjänsteutveckling i projektform till en ny struktur med behovsstyrd och kvalitativ utveckling för långsiktig hållbarhet. Projekt Innovativa Digitala Tjänster har ansvarat för att skapa basstruktur, bygga upp kompetens och vara stöd åt förvaltningarna i e-tjänsteutvecklingen. Decentraliseringen är en medveten strategi som får genomslag på resultat som satts utifrån tidigare värden.

Efterfrågan på småhustomter fortsätter att öka. Flera inkomna förfrågningar berör tomter i lägen där kommunen inte har något utbud i dagsläget (Fagervik/Böle, Bergeforsen samt havsnära lägen) och saknar markinnehav. I dagsläget motsvarar inte utbudet efterfrågan. Dock har insatser för bostadsbyggande, inventering av mark att förvärva och avyttra, inventering av bygggrätter och att marknadsföra dessa samt dialoger med byggherrar som är seriöst intresserade ökat påtagligt. Bostadsproduktion av flerfamiljshus har påbörjats för första gången sedan 1993.

Ingen av de ekonomiska styrtalen nås till fullo. Kommunens ekonomiska resultat avviker negativt mot budget med drygt 67 miljoner kronor (resultat -59,1 mnkr), främst beroende på betydligt högre kostnader för social verksamhet, bortfall av intäkter på finansförvaltningen typ specialdestinerade statsbidrag och tillkommande kostnader, såsom avsättning för deponier. I och med det negativa ekonomiska resultatet, minskar soliditeten till ca 29 %. Investeringsnivån uppgår till 41,7 mnkr vilket är ca 68,5 mnkr lägre än budget och ej påbörjade eller slutförda investeringar fortsätter under 2019.

Samtliga nämnder har en negativ budgetavvikelse, störst avvikelse i absoluta tal har socialnämnden med -46,4 mnkr.

Resultatet för den sammanställda redovisningen uppgår till -59,2 (25,7 föregående år) mnkr. Det är kommunen som har ett betydligt sämre resultat än budgeterat.

Kommunen

Vision 2025

Timrå – en stark kommun i en växande region

2025

Tillväxt

Timrå är det självklara valet för företagande och inflyttning!

Här finns Norrlands bästa företagsklimat. Timrås unika strategiska läge och infrastruktur, närhet till universitet, kommunikationer och handel bidrar till att företagen växer och att nya verksamheter etableras.

Timrå kommun är lyhörd för företagens behov och levererar en så god och tillförlitlig service att vi är i topp 10 i Sverige när det gäller service till företagen.

Klimatet för entreprenörskap och nyföretagande är utmärkt och innefattar stimulans av entreprenörskap på alla nivåer i skolan.

Kreativa och trygga läromiljöer och det livslånga lärandet är viktiga samhälls- och tillväxtmotorer.

Timrå erbjuder attraktiva bostäder och vackra naturära miljöer för alla.

Service

Vi är proffs på service!

Vi ger alla ett förstklassigt bemötande och effektiv service. Vi säkerställer servicenivån till medborgare och företagare genom tydliga servicegaranter.

Vi lägger stor vikt på samarbete mellan kommunens verksamheter och med aktörer i regionen.

Medborgaren, företagaren och besökaren kan utföra sina ärenden närsomhelst på ögnet.

Det innebär att vårt arbete präglas av nyfikenhet och lyhördhet inför de olika behoven.

Medarbetaren

Timrå kommun

har motiverade medarbetare!
Timrå kommun stimulerar till en hög grad av delaktighet, mångfald och kompetensutveckling samt tar ansvar för varje medarbetare, vilket gör att varje medarbetare känner ansvar för sitt uppdrag.

Ekonomi

Timrå kommun har en ekonomi i balans!

Kommunen har handlingsfrihet på kort och lång sikt, tack vare en god ekonomisk hushållning med en stark soliditet, i jämförelse med Norrlands kommuner.

Livsmiljö

Timrå erbjuder livsqualitet med en mångfald av upplevelser, en trygg tillvaro och ett klimatsmart liv!

Med nio mil kuststräcka och ett vackert inland har vi unika naturära miljöer som är tillgängliga för alla.

Vårt rika föreningsliv skapar framtidstro, utveckling, engagemang och god hälsa.

Vi erbjuder en attraktiv och kreativ skola där alla elever trivs och där studieresultaten ligger på toppnivå i Norrland!

Vi ger en trygg och god omsorg till våra äldre och andra behövande utifrån den enskildes behov.

Vi accepterar ingen mobbing, diskriminering eller socialt utanförskap. I kommunen råder jämställdhet, tillgänglighet, mångfald och social integration.

Det är enkelt att leva i Timrå och livet präglas av ett klimatsmart förmåningssätt!

TIMRÅ KOMMUN

Strategier

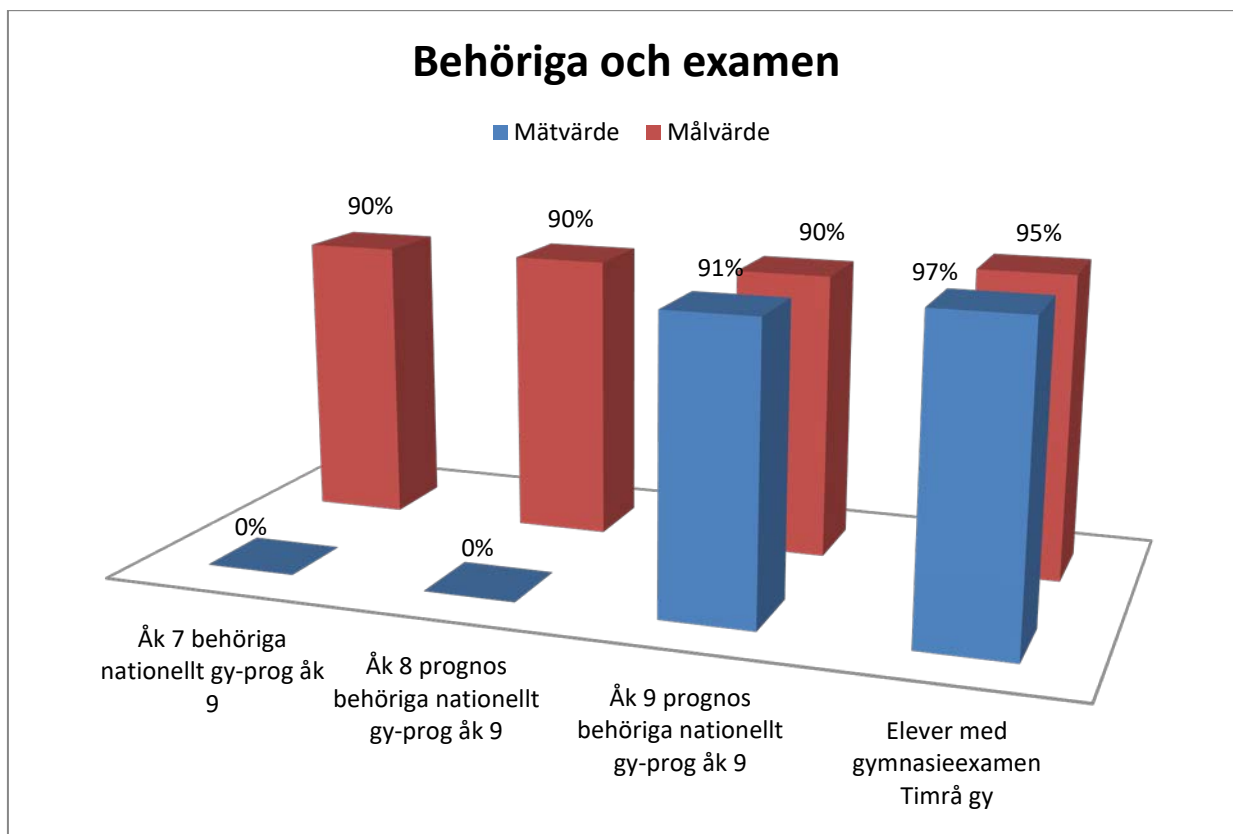
Strategier för kommunen	Kommentar
Långsiktighet	Gäller alla våra beslut och beteenden. För att undvika kortsiktiga åtgärder som motverkar det vi egentligen vill uppnå.
Utifrån- och in perspektiv med omvärldsanalys	Att lyfta blicken och leverera utifrån vad som är bäst för medborgare, företagarna och besökare. Undvika ”navelskåderi”
En lärande, resultatmedveten och transparent organisation	Handlar mycket om beteende och inställning. Vi vill vara proffs på det vi gör och ha en tillåtande attityd. Med transparent menar vi bl. a. tydlighet, öppenhet, ärlighet och att vi kan se orsak och verkan.
Livskvalitet i skola, fritid, omsorg och boende	Det här är kärnverksamheten
Kommunicera den goda bilden och fira segrar tillsammans	Vi vill göra varandra bra och berätta om allt gott och bra som finns. Det gör både kommuninvånarna och medarbetarna stolta.
Samarbete och helhetssyn	Vi kan symbolisera det med hängrännor som binder samman stuprören.
Tänk stort, tänk region	Ett förhållningssätt.
Mod, vilja och nyfikenhet	Det som gör att vi utvecklas och ger det lilla extra i alla lägen. Det handlar om tillåtande attityd, förtroende och framtidstro

Styrtal

1.1 – Varje enhet är välskött, attraktiv, kunskaps- och värdeskapande för förskolebarn, skolungdom och vuxenstuderande

Andel elever i åk 9 behöriga till nationellt program på gymnasieskolan och andel elever (folkbokförda i kommunen) som tar examen vid Timrå gymnasieskola.

Kommentar Vi ser glädjande nog att resultaten inom grundskolan ligger kvar på ungefär samma nivå som förra läsåret. Timrå gymnasieskola har förbättrat sina resultat betydligt från fjolåret och när den offentliga statistiken presenterades ser vi att även Timrå gymnasium når Kommunfullmäktiges mål. Information från vårt verksamhetssystem gällande prognos i åk 7 och åk 8 är inte möjligt att få fram. Vi använder därför den offentliga statistiken som presenteras under hösten 2018 när vi mäter måluppfyllnad inom detta mål. I den statistiken finns inte åk 7 och åk 8 med men den informationen ska inte, enligt dokumentationen för styrtalet, ingå i måluppfyllnaden.

Analys Vår analys är att genom vårt välsköthetsarbete, struktur, tydlighet och uppföljning fångar vi tidigt upp de elever som riskerar att inte nå målen.

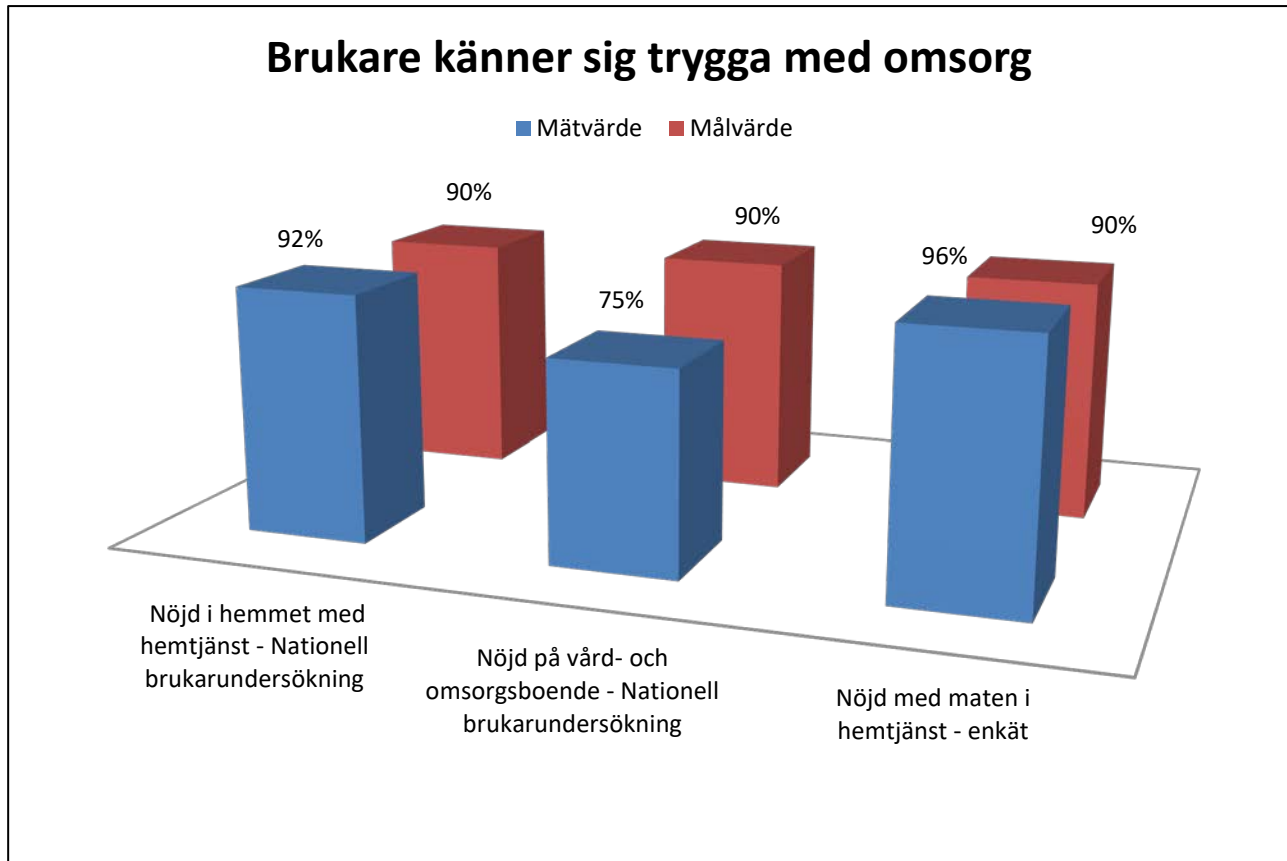
Åtgärd Fortsatt arbete med ett välskött skolsystem, fortsatt arbete med systematiskt kvalitetsarbete och införandet av bra och funktionella IT system är åtgärder som kommer att ytterligare förbättra och vidmakthålla bra resultat.

1.2 – Våra brukare, klienter och patienter inom socialförvaltningen ska vara nöjda med de insatser vi ger dem

Upplevelsen av trygghet för äldre som har insatser från äldreomsorgen, i form av hemtjänst eller bor på vård- och omsorgsboende.

Kommentar Under första veckan i maj genomfördes en undersökning vad våra brukare som tar matlåda tyckte om maten den dagen. Av de som svarat angav 71 % att maten är jättegod eller god, samt 25 % att den är ganska god.

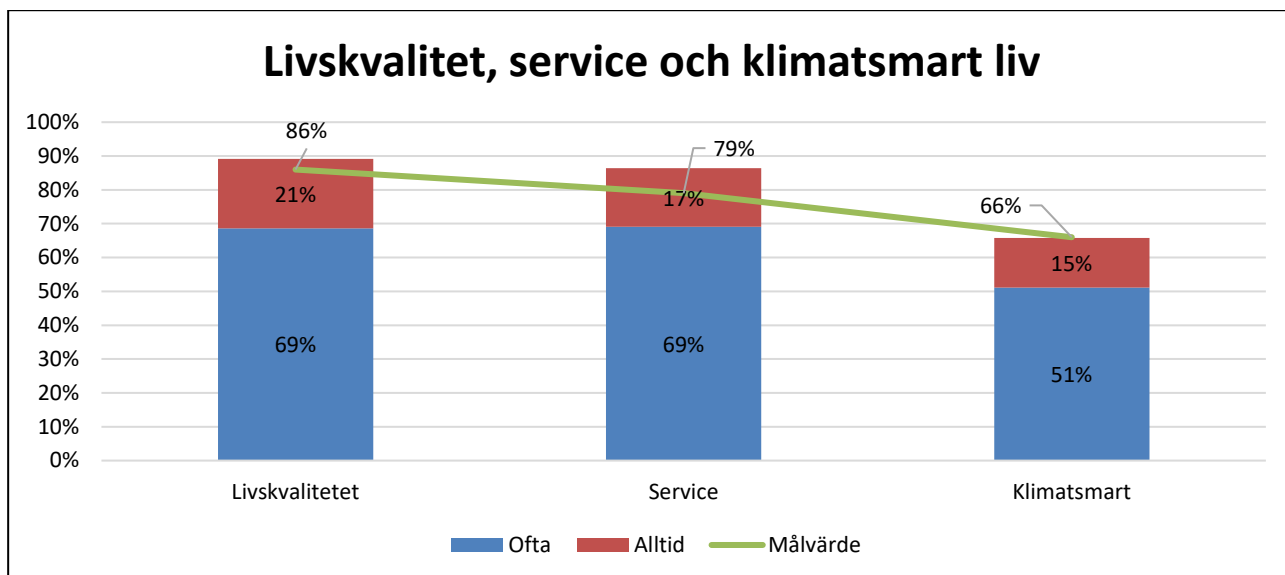
Analys Nöjdheten presenterades från socialstyrelsen hösten 2018. Sammantaget är resultaten positiva och vi kan dra slutsatsen att man överlag är nöjd med maten som levereras.

Åtgärd Resultaten från både hemtjänst och särskilt boende är kommunicerade med verksamheterna samt med socialnämnden.

1.3 - Medborgarna anser att Timrå erbjuder livskvalitet och service

Medborgarna anser att Timrå erbjuder livskvalitet, service och att det går att leva klimatsmart i Timrå

Kommentar Målvärdena: Livskvalitet 86%, Service 79% och Klimatsmart 66%.

Vid den fjärde undersökningen deltog 279 personer varav 207 korrekt slutförda enkäter, vilket är ungefär samma svarsfrekvens som vid förra tillfället, hösten 2017. Även denna gång är det fler kvinnor (68%) än män som väljer att svara på enkäten. Majoriteten av de svarande är i åldersspannet 45-54 år (24%) och 55-64 år (27%). Nästan hälften (44%) av de svarande angett att de har högskola eller universitet utbildning och nästa alla (84%) bor i villa eller bostadsrätt.

Analys

Vi får nöjdare och nöjdare medborgare i höst-undersökningen. Fler väljer att ge svaret alltid på god livskvalitet, service och att man kan leva klimatsmart. Detta leder också till att färre väljer att ge ett sämre betyg om än marginellt med undantag för service. Det nya som framkommer är önskemål om mötesplatser, städade utemiljöer, ökad tillgänglighet i offentliga miljöer, hälsosammare restauranger, fler e-tjänster, och snabbare beslut från kommunen.

Det som återkommer från tidigare enkäter är önskemål om fler busstider och billigare alternativ. Fler restauranger, tryggare miljö och upplysta platser. De svarande vill även denna gång få möjlighet till matavfallshantering.

Åtgärd

Utifrån det goda resultat finns inga akuta insatser som bör prioriteras. Däremot ska Timrå kommun fortsätta arbetet med att skapa goda förutsättningar för livskvalitet, främja service och möjlighet till klimatsmart liv. Fler har vid detta tillfälle lyft upp önskemål om cykelvägar. Vi ska främja en bra samverkanskultur för att få andra parter att vilka bidra till Timrås utveckling. Vad kan vi göra för att få fler bussturer, påbörjar matavfallshantering och att kommunen får fler mötesplatser?

Flera synpunkter som inkommit är faktiskt arbeten som redan sker. Till exempel har Timrås digitaliseringsresa börjat – och vi ska skapa en kommunikationsplan för dels berätta om arbetet dels öka medborgarnas möjlighet att tycka till i utvecklingen för att de ska

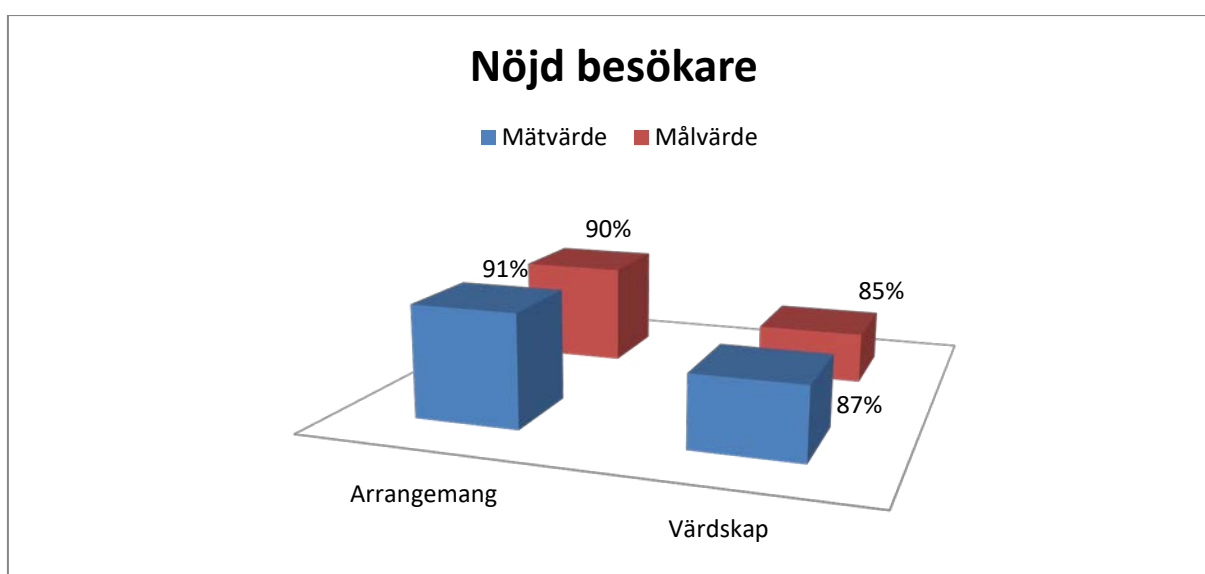
lättare kunna genomföra sina ärenden hos oss.

Näringslivskontoret är sin linda med ett nytt projekt – Taste of the North, det kan kanske väcka intresset för nya utbud och möjligheter. Dessutom pågår ett förstudiearbete om tillgänglighet i offentliga miljöer. Vi får svagast på området klimatsmart liv och det finns önskemål om laddstolpar, cykelvägar, sopsortering – matavfall, solceller och återigen bättre bussmöjligheter. Utifrån kommunens ansvar och läge bör man göra det som är möjligt – samverka med parter som har ansvar samt informera medborgare om alternativ till klimatsmart liv.

1.4 - Besökaren är nöjd med sin upplevelse

Arrangören levererar ett värdskap så att våra besökare är nöjda med sin upplevelse

Kommentar Dessa styrтал lades in under hösten och gäller för året 2018. Mätningarna utfördes under sommarmånaderna: Waterfront, Y-dagen och Mid Nordic Cup var de arrangemang vi skulle göra våra mätningar på. Vi var i år inte välkommen ner till Mid Nordic Cup och göra mätningar, så dessa mätningar är gjord på Folkan Water Front och Y-dagen. Ca 110 slumpmässigt utvalda personer deltog i mätningarna på Folkan och ca 40 st på Y-dagen. Folkan Water Front fick på arrangemang 89 och Värdskap 91. Y-dagen fick på Arrangemang 93 och på Värdskap 83.

Mätningarna visar på ett högre betyg för såväl arrangemang som värdskap i jämförelse med 2017 års mätning om 83 % nöjdhet.

Analys Sedan sommaren 2017 har Näringslivskontoret blivit ännu bättre på att stödja aktörerna runt arrangemangen och därmed kommer även upplevelsen av Timrå som ort att förbättras.

Åtgärd Berätta mer om arrangemangen för näringslivet och upplysa arrangörerna att omkringliggande aktörer är viktiga för arrangemangen.

1.5 - Timrå skapar hållbar tillväxt genom digitaliserings möjligheter

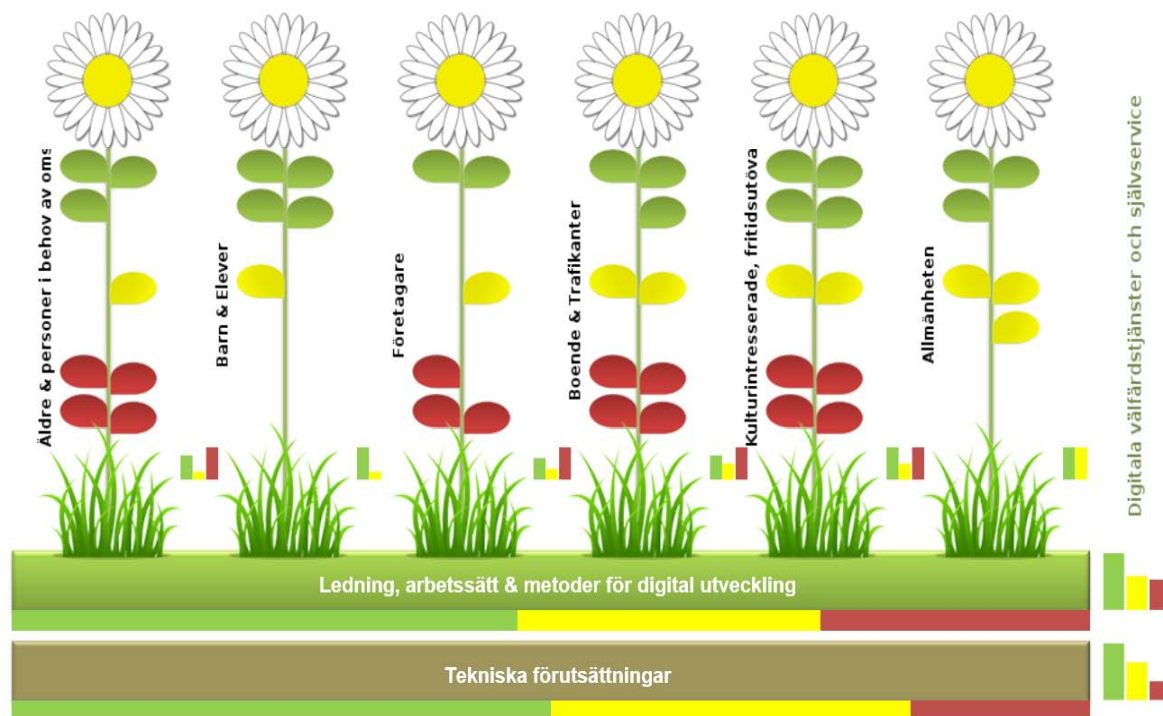
Kommunen erbjuder digitala tjänster och arbetar med verksamhetsutveckling med stöd av IT

Skapad av:
Helene Olofsson 2019-01-17 14:51

Ändrad av:
Helene Olofsson 2019-01-18 14:54

Version:
2016

[Visa hjälp](#)

Kommentar Gröna blad motsvarar digitala tjänster som finns i kommunens serviceutbud, gula blad är digital service eller tjänster som kommunen uppfyller till viss del och röda sådana som saknas helt. För att få två eller fler gröna blommor krävs en större måluppfyllnad under "Ledning, arbetssätt och metoder för digital utveckling". Dessa målvärden justeras fr o m 2019 eftersom de bedöms orimliga, troligtvis för att de grundar sig på en äldre version av eBlomlådan.

Analys Kommunen har övergått från en kvantitativ e-tjänsteutveckling i projektform till en ny struktur med behovsstyrd och kvalitativ utveckling för långsiktig hållbarhet där verksamheterna övertagit ansvaret för utveckling av e-tjänster. Projekt Innovativa Digitala Tjänster har ansvarat för att skapa basstruktur, bygga upp kompetens och vara stöd åt förvaltningarna i e-tjänsteutvecklingen. Decentraliseringen är en medveten strategi som får genomslag på resultat som satts utifrån tidigare värden. Strukturförändringen har dock medfört att tempot på e-tjänsteutvecklingen avtagit.

Åtgärd Projekt Innovativa Digitala Tjänster kommer, i samråd med nya enheten IT och verksamhetsutveckling, att lämna förslag på arbetsformer för en samordnad e-tjänsteprocess som kan omhänderta nya initiativ till digitala tjänster och verka för en aktiv e-tjänsteutveckling. Fortsatta åtgärder för att skapa struktur kring ledning, arbetssätt och metod övergår till ordinarie verksamhet inom ramen för IT och verksamhetsutveckling. Förstudien "Från policy till slutanvändare" har startats med MIUN för att studera användningen av våra e-tjänster och kopplingen mellan strategier och förväntad nytta. Studien förväntas ge oss en bild av våra användare som kan ligga till grund för utveckling av framtida digitala tjänster.

2.1 - Timrå har Norrlands bästa företagsklimat och ligger på topp i Sverige när det gäller service till företagen

Svenskt Näringslivs företagsklimatmätning, ranking nr 1 i Norrland och nr 10 i Sverige vad gäller service.

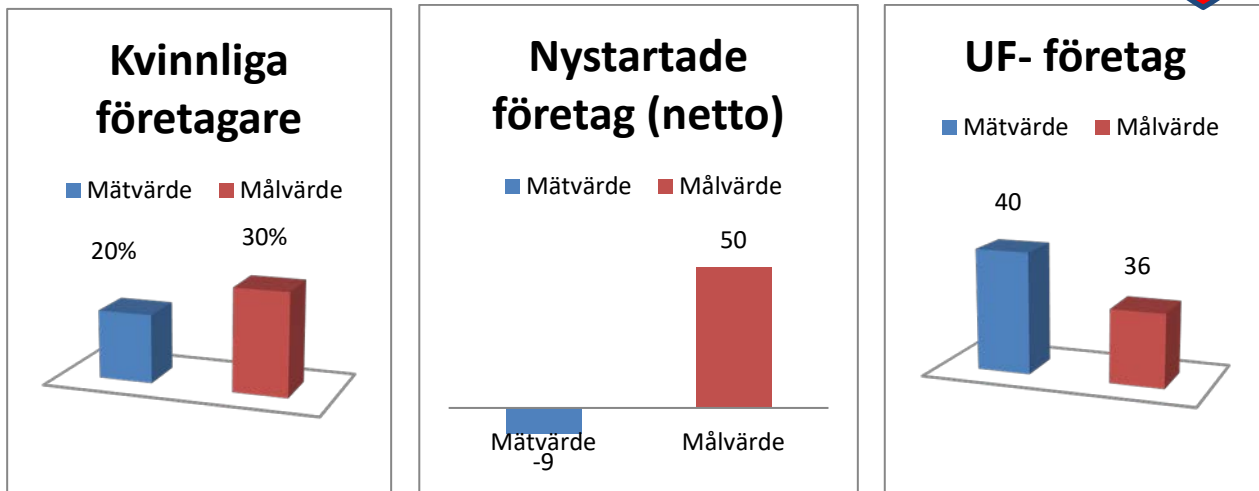
	Företagsklimat	Service till företag
Mätvärde	4	8
Målvärde	1	10

Kommentar I rapporten Företagsklimat som presenterades i maj-18 så landade Timrå kommun som en av 38 kommuner i Sverige med det allmänna omdömet över 4.0 (Timrås betyg blev tangerat rekord på 4.2). Rankingen Företagsklimat presenterades av Svenskt Näringsliv den 2:a oktober. Timrå kommun hamnar här på 4:e plats i Norrland. Bäst var Nordmaling, följd av Sorsele och Bjurholm. Timrå ligger kvar på plats 8 i Sverige när det gäller service till företag.

Analys Timrå kommun tappar inom 6 områden och ökar inom 2, i övrigt ligger enkätsvaren på samma nivå som tidigare. Totalt ligger Timrå kvar på toppnivå och tappar inte. Det som är de största utmaningarna är politikerna, allmänhetens och skolans attityder till företagande samt kompetensförsörjningen som tappat 122 placeringar sedan föregående år. En del av den förklaringen är att arbetslösheten i Timrå är markant lägre än Sverigesnittet. Vi konstaterar att tappet från plats 2 i Norrland till plats 4 inte beror på att vi tappat utan på att övriga kommuner ökat. Beträffande Service till företag så ligger vi kvar på samma höga nivå, en hel del områden gör mindre förbättringar samtidigt som vi inom området upphandling rasar i ranking.

Åtgärd Vi fortsätter arbetet utifrån antagen Policy för Näringslivsutveckling - Strategi för Norrlands Bästa Företagsklimat. Dock med minskad ambitionsnivå på antalet genomförda insatser kopplat till ekonomiska besparingar.

2.2 - Timrå erbjuder ett företagsklimat med mångfald av branscher och företagare

Kommentar Definition kvinnligt företagande: Andelen kvinnor som är företagare/Andelen företag som leds av kvinnor. Andelen kvinnliga företagare i Timrå Kommun är lägst bland kommunerna i Västernorrland. Om man tittar på enbart enskilda firmor så finns det 327 kvinnliga enskilda företagare i Timrå av totalt 1022 enskilda företagare i Timrå. Detta innebär att andelen kvinnliga enskilda företagare i Timrå är 32 %.

Bolagsverket gör med jämna mellanrum gallring av ej aktiva enskilda företag genom att skickar en förfrågan till dessa om de vill vara med i företagsregistret eller ej. Därför har vi under mars månad 109 avregistrerade enskilda företag, vilket slår hårt på statistiken. Då vi inte kan påverka bolagsverkets gallring har vi räknat bort 97 enskilda företag, dvs 2017 mars månads avregistrerade enskilda företag (99) minus 2016 mars månads avregistrerade enskilda företag (2).

Under året 2016/2017 har ett projekt drivits framgångsrikt i introduktionsprogrammet, varför vi ökat antal UF-företag och elever markant från föregående år.

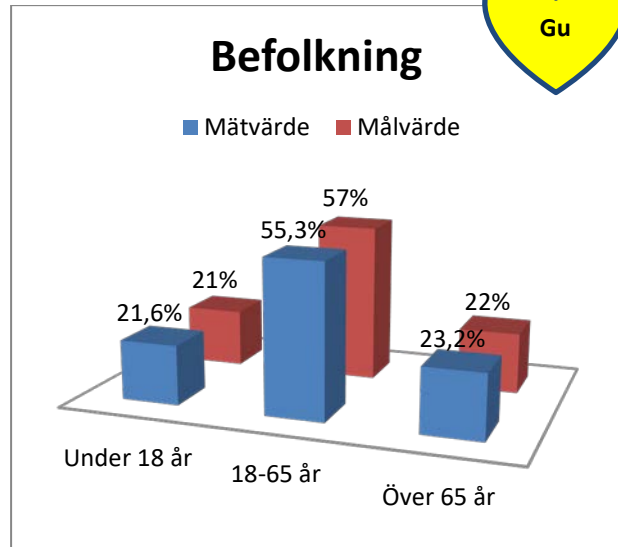
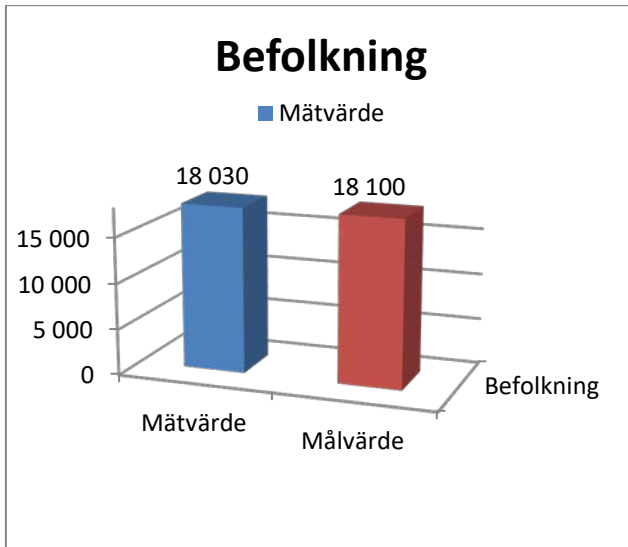
Sommarlovsentreprenörerna har varit 6 personer som drivit 4 företag.

Analys Andelen kvinnliga företagare kan förklaras att det är männen som står som VD och ägare, medan kvinnorna är VvD och samägare – det dolda företagandet. Det kan också förklaras med att kommunens ledning sagt nej till privata initiativ. Ytterligare förklaring kan vara att vi har låg andel butiker, caféer bagerier dvs branscher där det traditionellt är fler kvinnor som driver företagen.

Det negativa utfallet under mars månad av mängden avregistrerade enskilda företag påverkar starkt målfallet. Detta kan jämföras med utfallet samma period (mars) 2016 som var två avregistrerade enskilda företag. Detta mål behöver analyseras inför kommande perioder. Är det relevant att mäta, vad målet kan leda till, vilka är Timrås styrkor, är branschbredd att föredra framför en smart specialisering och en bredd i ett större regionalt perspektiv. Branschbredden inom Sundsvall/Timrå/Härnösand kanske är ett mer relevant geografiskt område att mäta på.

Åtgärd Antalet sommarlovsentreprenörer borde också mätas över året. UF-företag och UF-elever borde mätas skolårsvis, då de driver dessa under ett skolar.

2.3 - Timrå har ett utbud som motsvarar efterfrågan av attraktiva bostäder

	Lägenheter	Villor
Nyskapade	0	17
Efterfrågan	Högre	Högre

Kommentar Befolkningsstatistik Timrå kommun 2018-09-30 enligt SCB. Antal nyskapade villor/lägenheter redovisas som ackumulerat från årets början. Antal nya bostäder/nyproduktion baseras på statistik från M&B avseende givna slutbesked/delslutbesked som bevis på att ny byggnad får tas i bruk (dvs ej inkomna ansökningar om bygglov eller beslut om bygglov). Fritidshus, om- och tillbyggnad av hus ingår ej, dessa skulle teoretiskt kunna generera fler bostäder. Statistiken baseras på brutto, inte netto. Exempelvis, brinner ett hus ned och ett nytt byggs upp på samma plats kommer det att redovisas som en (1) nybyggd bostad.

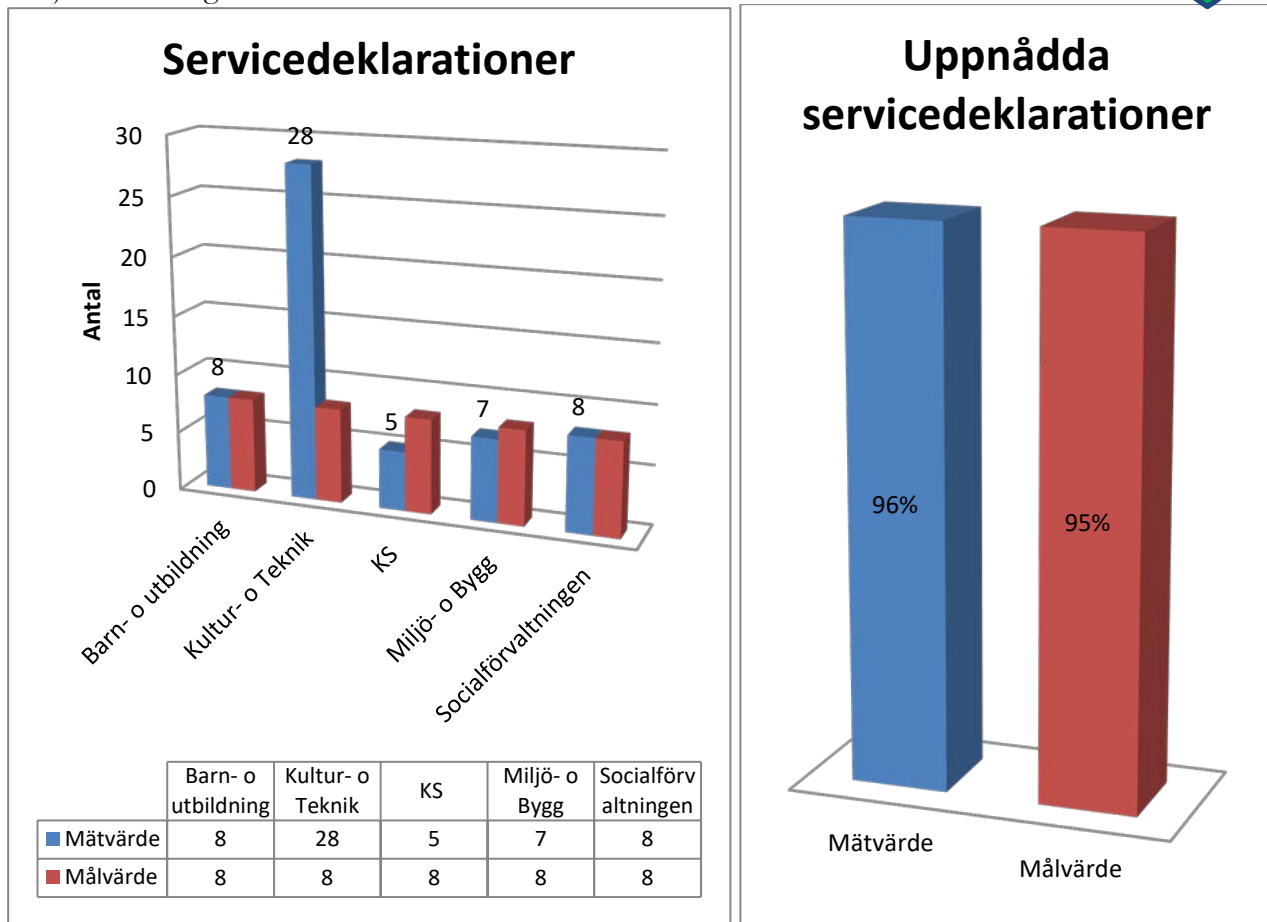
Analys Målet bedöms delvis uppfyllt då efterfrågan på bostäder ökar samtidigt som befolkningsmålet inte nås. Efterfrågan på småhustomter fortsätter att öka. Flera inkomna förfrågningar berör tomter i lägen där kommunen inte har något utbud i dagsläget (Fagervik/Böle, Bergeforsen samt havsnära lägen) och saknar markinnehav. I dagsläget motsvarar inte utbudet efterfrågan. Exploateringsprojekt Djupängen, nytt villaområde i Bergeforsen fortsätter under året och försäljning av tomter är planerade under 2019. Gällande flerbostadshus har lokala aktörer projekt på gång på privat mark samt att kommunen för dialog med aktörer om nyproduktion på kommunal mark. Timråbos punkthus i Timrå C om 37 lgh kommer att vara klart för inflytt under sommaren 2019. Fastighetsbolaget Amasten har fått bygglov för 48 lägenheter centralt i Timrå centrum och planerar att bygga samt ha inflytt för dessa lägenheter under hösten/vintern 2019. Ett positivt planbesked vid Bergeforsparken har beslutats och där är arbetar vi med planläggning för en större mängd lägenheter.

Åtgärd Genomförandet av nytt småhustomtsområde är påbörjat (Djupängen, Bergeforsen beslut KS 170822). Under 2018 har markförvärv genomförts för att bidra till Öp2035:s vision. Nya detaljplaner inom dessa områden krävs för att iordningställa markanvändning för bostäder. Fortsatt marknadsföring av befintliga byggrätter för flerbostadshus samt möjliga exploateringsområden enligt ÖP 2035 sker. Under slutet av 2018 har en rekryteringsprocess av ny bostadsmarknadsutvecklare och mark- och exploateringsingenjör pågått vilket förhoppningsvis kommer att slutföras under första kvartalet 2019

3.1 - Våra ledtider följer servicedeklarationen

Varje förvaltning ska forma servicedeklarationer

Kommentar Målvärdet för 2018 är att samtliga nämnder/förvaltningar ska ha tagit fram minst 8 servicedeklarationer. KS har arkivtjänster, färdtjänst, ett löfte för företagsärenden och näringslivskontorets tjänster, dels ett samlat löfte *Vi lovar* som innehåller samtliga deklarerationer som rör företagsärenden sammanställda till ett löfte. Servicedeklarationer hos Kultur- och teknikförvaltningen avser parkeringstillstånd, grävillstånd, transportdispenser samt renhållningsdispenser. Andelen av de uppmätta ärenden som klarat servicedeklarationen uppgår till 96 %, strax över målet om 95 %. Barn- och utbildningsnämnden samt Socialnämnden har inte mätt andel uppmätta ärenden som klarat servicedeklarationen.

Analys Sammantaget bedöms att målet uppfylls då kommunen som helhet uppfyller antalet servicedeklarationer samt målet för andelen uppfyllda nås.

Barn- och utbildningsförvaltningen uppfyller antalet servicedeklarationer, och fortsätter för att förbättra arbetet mot till exempel diskriminering och kränkande behandling. För KS sammantaget är lämpliga deklarerationer redan framtagna eller aviserade. Därför avvecklas antalsmålet för servicedeklarationer för 2019 och uppföljning sker endast på antal ärenden som klarat befintliga deklarerationer.

Åtgärd Barn- och utbildningsförvaltningen kommer att fortsätta arbetet med välskött skolsystem, fortbildning och workshops.

Förslag att antalsmålet för tillkommande servicedeklarationer utgår till 2019.

3.2 - Vi arbetar med ständiga förbättringar

Andel dokumenterade processer inom varje verksamhetsområde samt egen skattning av antal förbättringar inom varje verksamhet

	På övergripande nivå
Målvärde	100 %
Mätvärde	100 %

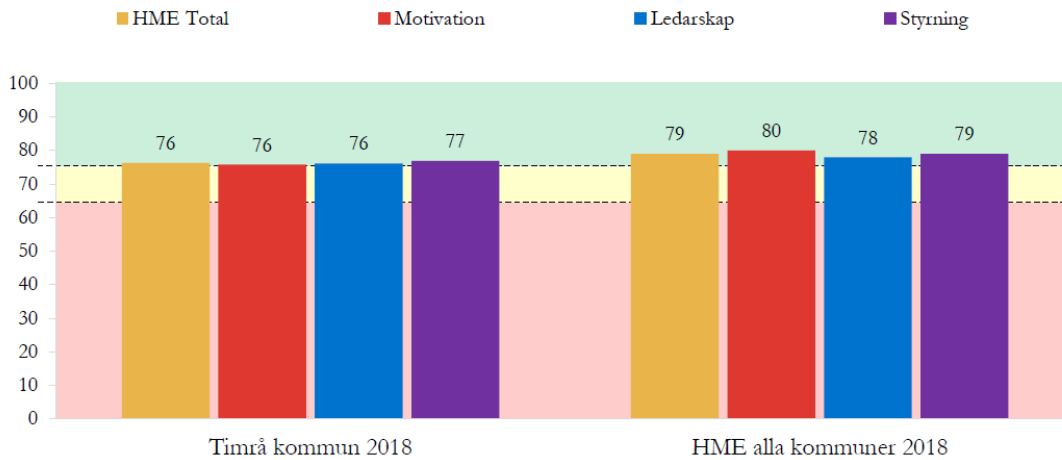
	Finns statusrapport
Målvärde	Ja
Mätvärde	Ja

Kommentar	<p>Uppföljningen avser kommunen i sin helhet med KS inkluderat.</p> <p>Antal dokumenterade processer avser färdiga processer, 62 st. Några av de pågående arbetena inom KS är Digital ärendebereidning KS/KF, Ledningsprocess samt Mark- och exploateringsprocess. Det finns totalt 105 pågående processbeskrivningar inom kommunen och ytterligare processbeskrivningar planeras, exempelvis för löneprocessen.</p> <p>Erfarenheterna från arbetet visar att antalet förbättringar bör kopplas till processarbetet, och utifrån det har minst 40 förbättringar skett. I de allra flesta fall har arbetet med processbeskrivningar genererat flertalet justeringar eller förbättringar i den aktuella processen som kartlagts.</p>
Analys	<p>Svårigheten att mäta just antalet förbättringar ger inte ett ändamålsenligt underlag. Eftersom förbättringar är starkt knutna till de dokumenterade processerna som genomförs är det hädanefter mer relevant att måtten om antal och förbättringar åtföljer varandra för att ge en indikation på hur det bidrar till målet 3.2.</p>
Åtgärd	<p>Det görs en tydligare definition av antalet processer som inkluderar att etableringsnivån även ska innebära ett arbete med ständiga förbättringar.</p>

4.1 - Vi är engagerade och stolta medarbetare i Timrå kommun

HME – Hållbart medarbetarengagemang (0-100) - Totalt resultat

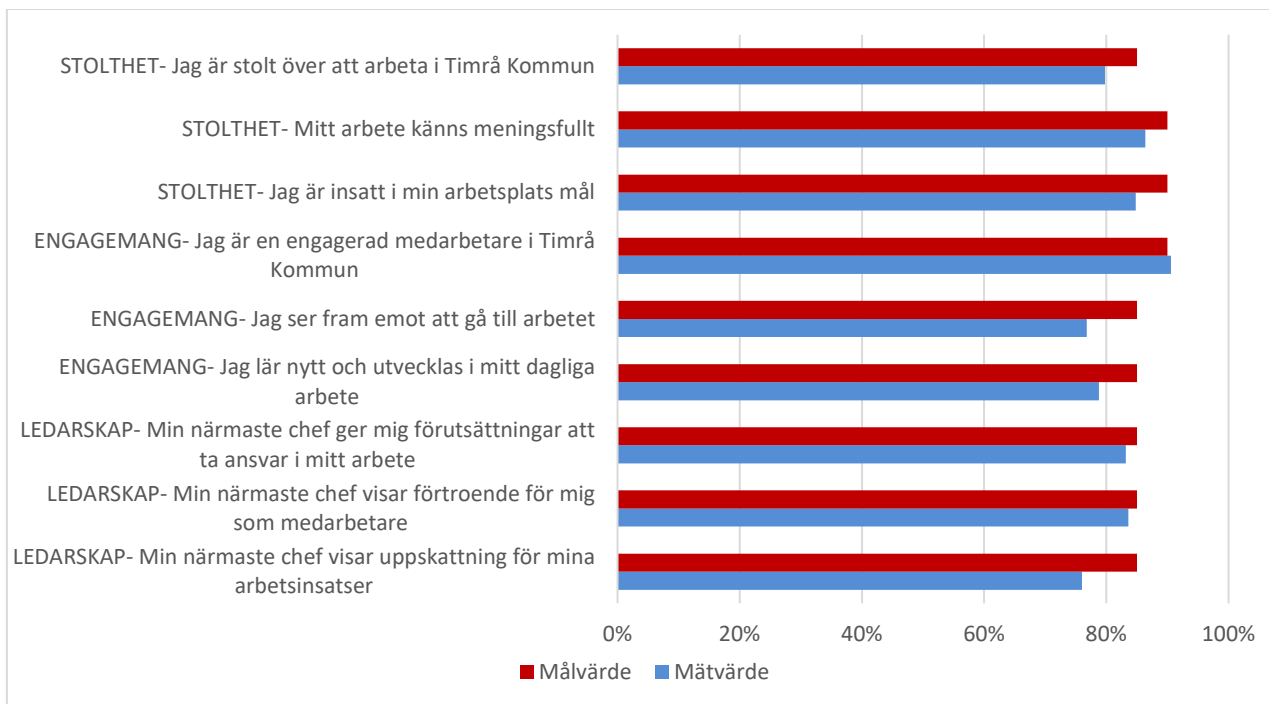

Riktlinjer tolkning av HME-resultat:

Kritiskt resultat:	0-64
Godkänt resultat:	65-74
Bra resultat:	75-100

TIMRÅ KOMMUN

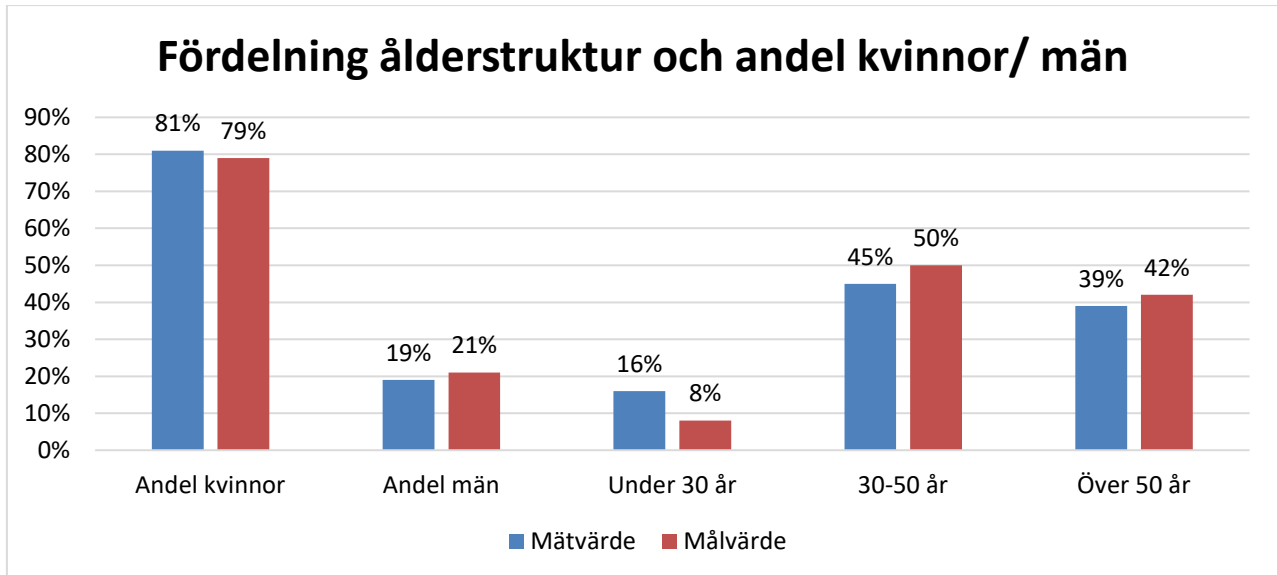
Kommentar Under hösten 2018 genomfördes pulsmätning av HME – Hållbart medarbetarengagemang, där Timrå kommun får ett resultat som kan tolkas om ett *bra resultat*. I relation till snitt av Sveriges kommuner ligger Timrå strax under. I jämförelse med Timrås egna uppsatta mål nås endast målvärdet för *Jag är en engagerad medarbetare i Timrå Kommun*. Andel medarbetare med upprättad handlingsplan är 72 %..

Analys Målet bedöms uppfyllas till viss del med grund att resultatet i pulsmätningen av HME visar ett bra resultat enligt undersökningens riktlinjer, samtidigt som endast ett mätvärde nås.

4.2 - Timrå kommuns organisation speglar samhället i Timrå avseende jämlikhet och mångfald

Andelen arbetstagare av det underrepresenterade könet ökar och vi får en jämn fördelning över åldersstrukturen.

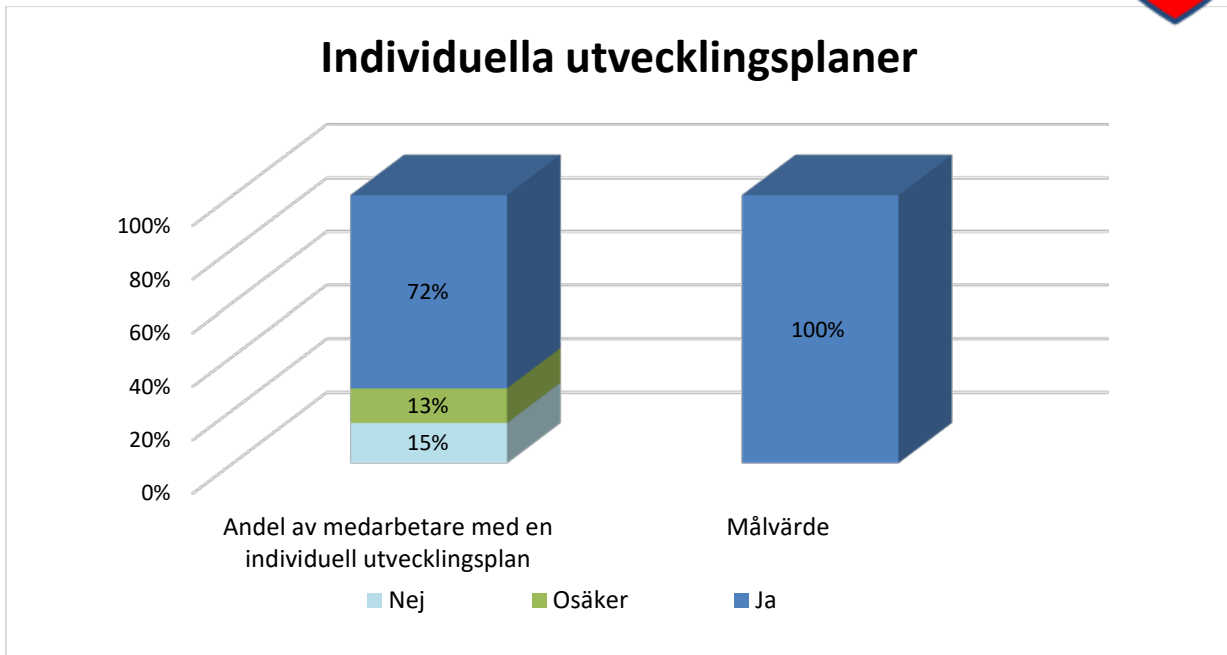
Kommentar Då omorganisation skett på HR så har ej någon analys av platsannonser gjorts. Bedömning av måluppfyllelsen vad gäller främjandet av mångfald genom annonsernas utformning kan inte göras.

Analys

Åtgärd

Målformulering och uppföljningsverktyg bör utformas så att uppföljning och slutsats kan ske. Det får hanteras i översyn av styrmodell.

4.3 - Vi har en ständig kompetensutveckling inom det egna arbetsområdet

Kommentar Enligt genomförd pulsmätning har 92 % haft medarbetarsamtal och 72 % har fått en individuell utvecklingsplan. På kommunledningskontoret varierar det mellan enheterna. På enheterna Ledning och stab samt IT och upphandling har alla individuella utvecklingsplaner med individuella mål och prioriterad kompetensutveckling. Inga nya planer eller medarbetarsamtal har genomförts på HR och service inför 2019 eftersom enheten är inne i omställning och HR- och servicechef har slutat. Uppskattad andel uppfyllda utvecklingsplaner inom stab och ledning uppgår till 75 %.

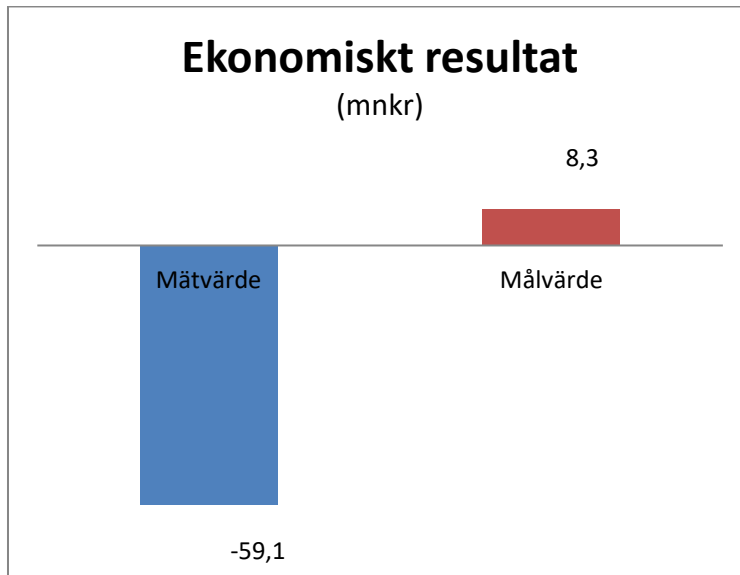
Analys Med bakgrunden att upp till 28 % av de som svarat på pulsmätningen saknar individuell utvecklingsplan, bedöms att målet inte är uppfyllt. Även om andelen uppfyllda utvecklingsplaner är över målvärde, bedöms att saken av handlingsplaner till 100 % av de anställda gör att målet inte nås. Avsaknaden av handlingsplaner kommer bland annat från chefsbyten som följd av omorganisering inom exempelvis kommunledningskontoret.

Åtgärd Samtliga chefer är på plats inom kommunledningskontoret från januari 2019, och utifrån nya funktioner och organisation kommer individuella handledningsplaner att upprättas.

5.1 - Resultat enligt fastställd budget

Kommunens redovisade resultat jämfört med budgeterade resultat

Kommentar Utfallet för 2018 blev minus -59,1 och budgeterat resultat var 8,3 mnkr vilket innebär att kommunen gjorde ett resultat som var 67,4 mnkr sämre än budget. Detta beroende på att socialnämnden gick ca -46 mnkr sämre än sin budgetram. Dessutom har engångskostnader belastat 2018 års bokslut. Stora poster har varit avsättning för deponi.

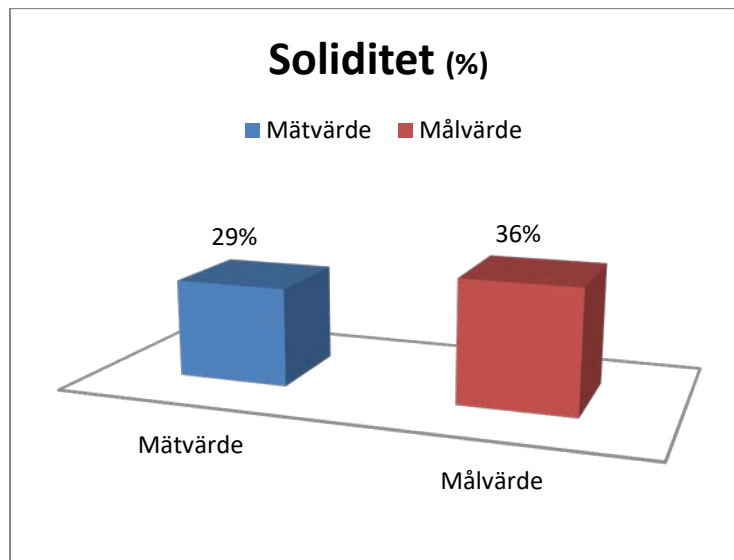
Analys Det är viktigt att skyndsamt hantera det stora underskottet via handlingsplaner och aktiva åtgärder. Socialförvaltningen gick ca -46 mnkr och har på uppmaning av kommunstyrelsen upprättat en handlingsplan som ska innehålla vilken aktivitet man ska genomföra och vem som är ansvarig samt hur stor effekt i pengar handlingsplanen ger. Kommunchef/ekonomichef kommer att ha närvarorätt på socialnämndens möten. Kommunchefen kommer vid varje kommunstyrelse redovisa hur respektive nämnd klarar sitt resultat jämfört med sin av kommunfullmäktige beslutade budgetram.

Åtgärd Kommunstyrelsen kommer verkställa sin uppsiktsplikt över socialnämnden men också bevaka att alla nämnder klarar sina budgetramar. De handlingsplaner som är upprättade kommer följas upp varje månad. Kommunens ledningsgrupp kommer att på sina möten fokusera på att klara resultatet för 2019. Satsningar på digitalisering och effektiviseringar kommer att prioriteras.

5.2 - Soliditet i paritet med Norrlands kommuner

Kommunens soliditet jämfört med den genomsnittliga soliditeten för Norrlands kommuner¹

Kommentar Soliditeten försämras med ca 5 procentenheter, jämfört med årsskiftet 2017/2018. Uppgifter föreligger ej från övriga Norrlandskommuner. Mätvärdet för 2018 var 36 procent och utfallet ligger på 29 procent, vilket får anses vara en acceptabel soliditet. Nästan alla övriga kommuner i Västernorrland tappar också i soliditet så utifrån den samlade bedömningen är målet delvis uppfyllt.

Analys Kommunens helårsresultat blev minus -59,1 mnkr, vilket har påverkat soliditeten negativt med 5 procentenheter 2018. Det är viktigt att man under 2019 och kommande år klarar av att hålla sin budgetram och att inte kommunen uppvisar negativt resultat. Den politiska majoriteten har fastslagit att soliditeten inte får understiga 25 procent och att eget kapital måste vara högre än 150 mnkr.

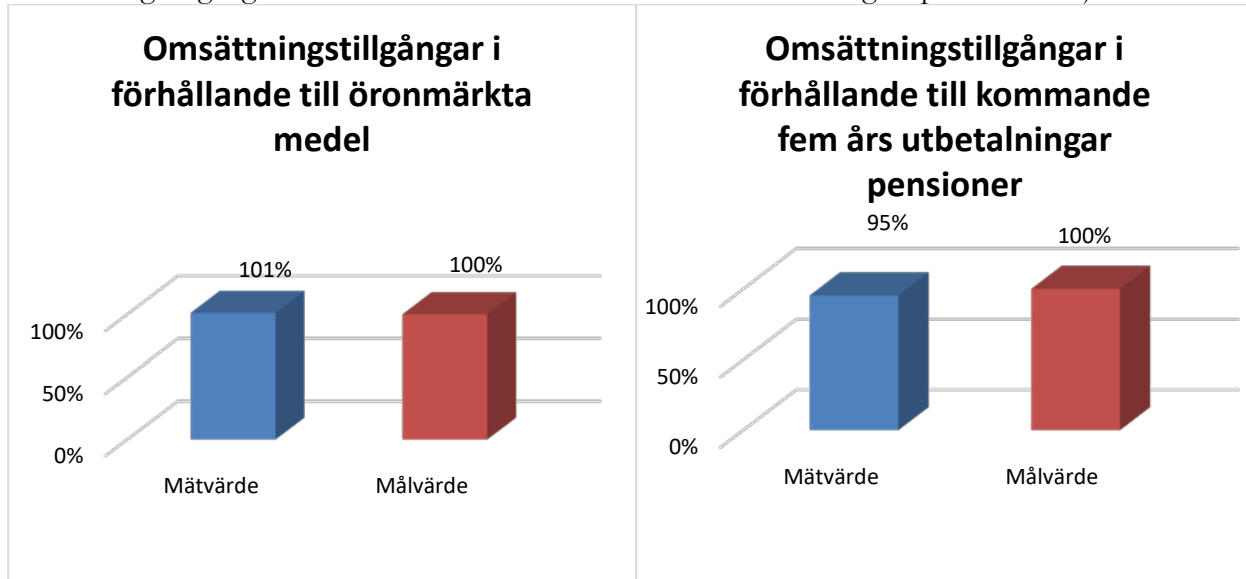
Åtgärd De handlingsplaner som upprättats för att klara 2019 års resultat måste verkställas. Fortsatt arbete med stark kontroll och uppföljning leder till successivt förstärkt soliditet, dessutom behöver vi fortsätta att effektivisera verksamheten. Att vara i framkant när det gäller digitalisering är viktigt för att kommunen ska klara 2019 års budget samt att lyckats minska nettokostnaden för kommande år. Alla verktyg som finns bör användas inför 2020 i form av effektiviseringar, kostnadsneddragningar samt eventuell skattehöjning.

¹ Övriga kommuner i Västernorrland är inte klara med sina nyckeltal i balansräkningen

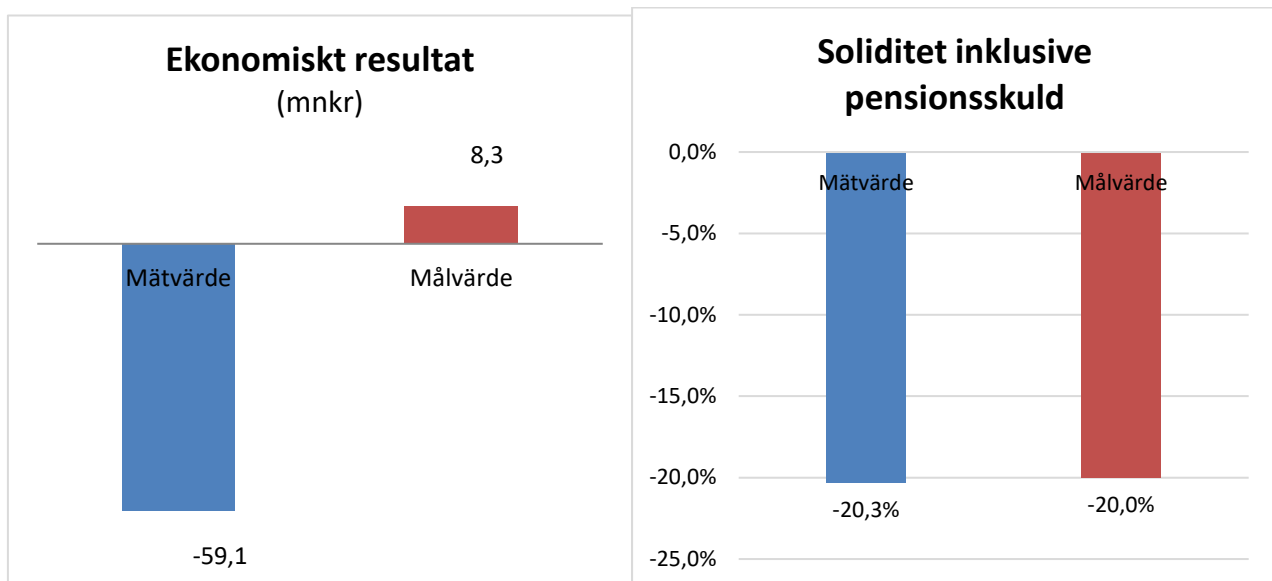
5.3 - Finansierad pensionsskuld

Omsättningstillgångar i förhållande till öronmärkta medel av det egna kapitalet för framtida pensioner.
Omsättningstillgångar i förhållande till kommande fem års utbetalningar av pensioner intjänade före 1998

Ekonomiskt resultat och soliditet inklusive pensionsskuld

Kommentar Omsättningstillgångar i förhållande till öronmärkta medel av eget kapital har minskat från årsskiftet då värdet var 154 % till årsbokslutets ca 101 %. Omsättningstillgångar i förhållande till kommande fem års utbetalningar av pensioner intjänade före 1998 har från årsskiftet reducerats med ca 5 % procentenheter. Försvagade värden för finansierad pensionsskuld beror på den negativa ekonomiska utvecklingen som varit för tiden fram till årsbokslutet. Målvärdet för ekonomiska resultatet är 0,8% av skatter och generella statsbidrag vilket motsvarar 8,3 mnkr på helårsresultatet. Resultatet är betydligt lägre än budgeterat för perioden, -59,1 mnkr. Soliditet inklusive pensionsskuld är i nivå med målvärdet. Utfall för 2018 för soliditet inklusive hela pensionsskulden är -20,3 procent jämfört med målbilden på minus -20,0 procent.

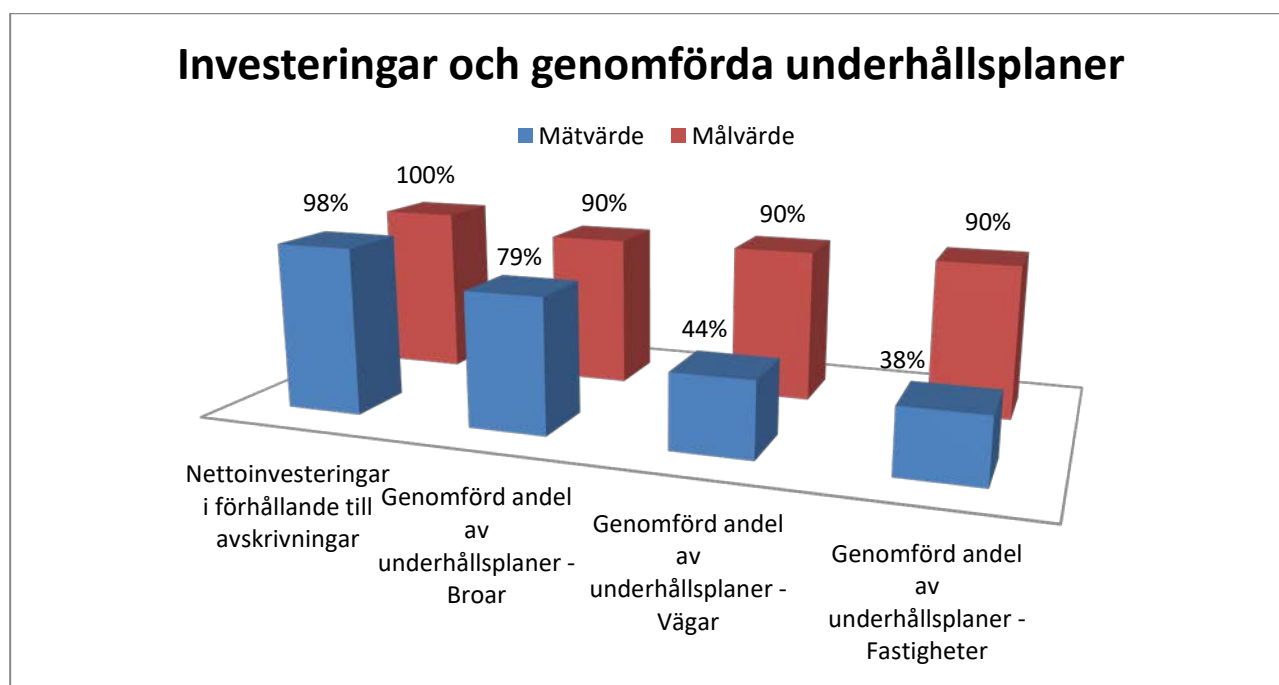
Analys Endast ett av målvärdena nås, men sammantaget blir bedömningen att målet inte uppfylls. Det finns två sätt att förbättra soliditeten och det ena är att minska kostnaderna och det andra är att öka intäkterna. Fokus för kommunen kommande år är att säkra att alla nämnder håller sin budgetram.

Åtgärd Upprättade handlingsplaner måste genomföras. Kommunchefen kommer redovisa nämndernas resultat vid varje kommunstyrelse. Kommunens ledningsgrupp måste fokusera mot att förbättra och säkerställa budgeterat resultat 2019.

5.4 – Investeringar och i den takt som tillgångarna minskar med årliga avskrivningar

Årets nettoinvesteringar i förhållande till årets avskrivningar och genomförd andel av årets del av befintliga underhållsplaner

Kommentar För att nå uppsatt mål för 2018 krävdes en budget enligt följande: Broar 1 700 tkr, Vägar 4 000 tkr, Fastigheter 17 800 tkr
Verklig tilldelad budget är 17 000 tkr, denna fördelade nämnd enligt följande: Broar 1 500 tkr, väg 2 000 tkr, maskin 4 000 tkr, fastighet 7 500 tkr, 1 000 tkr oförutsedda, 1 000 tkr BoU förfogande

Analys Detta blir resultatet av att nämnden inte tilldelas tillräckligt med investeringsmedel för att kunna följa underhållsplanerna för broar, vägar och fastigheter.

Åtgärd Antingen måste investeringsanslagen för vägar, broar och fastigheter öka kommande år alternativt måste planerna förlängas. Ett tredje alternativ är att revidera styrtalet.

Balanskravsutredning

Enligt kommunallagen ska avstämning göras för att se om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna. Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar. I den s.k. balanskravsutredningen visas om kommunallagens krav är uppfyllt, vilket inte är fallet för Timrå kommun. Kommunallagen föreskriver att eventuellt underskott ska återställas inom 3 år. Timrå kommun har fr.o.m. 2017 beslut om en s k resultatutjämningsreserv(RUR), dock finns inget kapital i reserven.

Balanskravsutredning, mnkr	2018
Årets resultat	-59,1
Reducering av realisationsvinster som inte står i överensstämmelser med god ekonomisk hushållning	-5,5
Reducering av realisationsförluster till följd av försäljning som står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning	-
Reducering av orealiserade förluster i värdepapper	-
Reducering av återföring av orealiserade förluster i värdepapper	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-64,6
Reservering till resultatutjämningsreserv(RUR)	0
Disposition från resultatutjämningsreserv(RUR)	0
Balanskravsresultat	-64,6

I redovisning av balanskravsresultatet justeras årets resultat från poster som inte direkt hör samman med egentliga verksamheten. Om balanskravsresultatet är negativt så är huvudprincipen att kommunen enligt kommunallagen har tre år på sig att återställa resultatet. Det finns dock ett undantag från huvudprincipen. Kommunfullmäktige får besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl. Exempel på vad lagens förarbete anger som synnerliga skäl är om det motiveras utifrån god ekonomisk hushållning för kommunen. Kommunstyrelsen anser att det finns synnerliga skäl till att reglering av 2018-års negativa balanskravsresultat inte skall göras. Att belasta kommande års resultat genom att återställa ett stort underskott ett enskilt år skulle negativt påverka kommunens långsiktiga möjlighet till god ekonomisk hushållning eftersom betydande kortsiktiga verksamhetsåtgärder skulle riskera att negativt påverka den långsiktiga effektiviteten i kommunens verksamhet. Kommunen har därför inga möjligheter att återställa 2018 års resultat inom tre år och planen är att kunna återställa resultatet och eget kapital inom 5 år. Resultatet blev minus -59,1 mnkr vilket försämrade både eget kapital samt soliditet. Kommunfullmäktige har beslutat att soliditeten inte får understiga 25 procent exklusive ansvarsförbindelsen och efter 2018 års resultat har soliditeten minskat från 34 procent till 29 procent.

Pensionsåtagande

Årets kostnad för pensionerna, d.v.s. samtliga delar som påverkar resultatet, uppgår till 68,4 mnkr inkl. löneskatt. Jämfört med 2017 års värde är det en ökning med ca 7 mnkr. En del av ökningen förklaras av engångspost. Pensionsåtagandet redovisas fr.o.m. 1998 enligt den s.k. blandmodellen, dels som en avsättning i balansräkningen, dels som en ansvarsförbindelse. Kommunen har beslutat att till arbetstagarna avsätta maximal individuell del. Inarbetade förmåner 2018 utbetalas successivt per kvartal. Det åtagande som redovisas som en ansvarsförbindelse uppgår 31 dec 2018 till 357,5 mnkr inkl. löneskatt. I åtagandet ingår även ansvarsförbindelse för förtroendevalda. Ur riskperspektiv kan noteras att det inte finns medel fonderade för att möta de betalningar som kommer att uppstå när skulden ska regleras. Samtliga åtaganden för pensioner är återlånade av kommunen till sin egen verksamhet. Utöver skuld/avsättning enligt ovan har kommunen avsättningar för pensioner inom räddningstjänsten med 14,1 mnkr och borgen för pensioner inom räddningstjänsten med 6,3 mnkr. I enlighet med Rådet för Kommunal Redovisnings (RKR) rekommendation nr 7.1 ska kommuner i förvaltningsberättelsen ange hur förvaltning av pensionsmedel skett. Det finns inga finansiella tillgångar för att finansiera pensioner, vilket innebär att kommande kostnader måste löpande täckas av respektive års skatteintäkter. Kommunen har i tidigare bokslut öronmärkt sammanlagt 123,6 mnkr av eget kapital för framtida pensionsutbetalningar.

Pensionsåtagande inkl. löneskatt, mnkr	2018
Pensioner som kortfristig skuld(BR)	35,5
Avsättningar till pensioner(BR)	95,3
Pensionsförpliktelser inkl. förtroendevalda äldre än 1998 (ansvars förbindelse)	357,5
Total pensionsskuld	488,3

Sjukfrånvaro per förvaltning och åldersgrupp 2018

Åldersgrupp	Tillgänglig ordinarie arbetstid	Sjuk i antal timmar	Sjuk i procent 2018
Barn- och utbildning			
– 29 år	191 227	9 163	4,8
30-49 år	705 198	26 661	3,8
50 och uppåt	547 668	28 317	5,2
Totalt	1 444 093	64 141	4,4
Socialförvaltning			
– 29 år	206 896	11 745	5,7
30-49 år	534 357	36 990	6,9
50 och uppåt	523 581	44 556	8,5
Totalt	1 264 834	93 291	7,4
Arbetsmarknadsenheten			
– 29 år	22 928	1 484	6,5
30-49 år	104 172	7 850	7,5
50 och uppåt	111 246	11 866	10,7
Totalt	238 346	21 200	8,9
Kultur- och Teknik			
– 29 år	25 184	1 002	4,0
30-49 år	68 797	3 418	5,0
50 och uppåt	86 584	1 791	2,1
Totalt	180 565	6 211	3,4
Kommunledning			
– 29 år	904	0	0,0
30-49 år	38 511	1 404	3,6
50 och uppåt	52 820	576	1,1
Totalt	92 235	1 980	2,1
Miljö- och bygg			
– 29 år	3 920	218	5,6
30-49 år	31 864	1 741	5,5
50 och uppåt	14 000	460	3,3
totalt	49 784	2 419	4,9
Totalt	3 269 857	189 242	5,8 %

Sjukfrånvaron ligger på 5,8 % vilket är en klar förbättring men nu gäller det att bevara trenden samt ytterligare förbättra den förebyggande rehabiliteringen samt med goda rutiner arbeta för än högre frisknärvaro. Tilläggas bör att Försäkringskassan har under 2018 hårdnat i sin bedömning av rätten till sjukpenning varav delar i ovanstående sänkning i procent av sjukfrånvaro måste lyftas hit.

Sjukfrånvaro per kön 2018

	Tillgänglig ordinarie arbetstid 2018	Sjuk antal timmar 2018	Sjuk % 2017	Sjuk % 2017	Sjuk % 2016
Kvinnor	2 561 745	157 859	6,2%	7,5 %	7,9 %
Män	725 154	31 384	4,3%	6,4 %	5,2 %
Totalt	3 286 899	189 243	5,8%	7,2 %	7,3 %

Långtidssjuka 60 dagar och mer 2018

Siffrorna i tabellen visar på alla medarbetare i kommunen som har haft en långtidssjukfrånvaro under 2018. Totalt i kommunen och per förvaltning. Andel långtidssjuktimmar av totalt antal sjuktimmar.

Förvaltning	Totalt antal sjuktimmar 2018	Total långtid i timmar 2018	2018	2017	2016
Barn- och utbildning	64 141	24 860	38,8%	46,5 %	48,1 %
Socialförvaltningen	93 291	40 654	43,6%	42 %	45,6 %
Arbetsmarknadsenheten	21 199	8 499	40,1%	31,9 %	42,3 %
Kultur- och Teknik	6 211	1 899	30,4%	39,8 %	35,1 %
Kommunledning	1 980	589	29,7%	21,1 %	50,6 %
Näringsliv				71,4 %	57,4 %
Miljö- och Bygg	2 419	1 756	70,9%	72,3 %	63,3 %
Totalt	189 243	78 247	41,3%	46,4 %	46,2 %

2. Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

Ordförande: Ewa Lindstrand
Kommunchef: Andreaz Strömngren

Chef Näringslivskontoret:	Christian Söderberg
Chef Samhällsenheten:	Klas Lundgren
Chef Arbetsmarknadsenheten:	Lars Backlund
Chef Ekonomenheten	Bo Glas
Chef HR och Service	Ewa Brentel
Chef Verksamhetsutveckling och IT	Anki Wanhatalo (Tillträdde 1 januari 2019)

Ansvarsområde

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan². Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Den leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomiska ställning och verksamheter. Kommunstyrelsen är därutöver kommunens centrala personalpolitiska organ (personalorgan) med ansvar för personal-, löne- och pensionsfrågor tillika arbetslöshetsnämnd samt krisledningsnämnd vid extraordinära händelser i fredstid.

Till sitt förfogande har kommunstyrelsen (KS) en förvaltningsorganisation bestående av kommunledningskontoret (KLK) och näringslivskontoret (NLK). Vissa av kommunstyrelsens ansvarsområde bedrivs av miljö- och byggkontoret (samhällsenheten), socialförvaltningen (arbetsmarknadsenheten), kommunalförbund (Medelpads räddningstjänst, Kollektivtrafikmyndigheten), gemensam nämnd (Överförmyndarnämnd mitt) och kommunala bolag (AB Timråbo, Timrå Vatten AB, Midlanda Fastigheter AB, Wifsta Water AB, Midlanda Centrum AB). KS har uppsiktsplikt³ för kommunal verksamhet som bedrivs av annan juridisk person, såsom kommunala bolag, kommunalförbund, föreningar och stiftelser.

Den centrala förvaltningen under KS ska ge stöd och service till

- KS styrning och ledning av kommunens samlade verksamhet
- Kommunfullmäktiges presidium
- Kommunens förvaltningar

Väsentliga händelser under året

Verksamhet	Viktiga händelser
Ledning	Kommunledningskontoret har omorganiserats till fyra enheter bestående av Näringslivskontor, Ekonomenheten inkluderat upphandling och lön samt en enhet för verksamhetsutveckling och IT. HR- och serviceenheten har avvecklats och funktionerna ingår nu i lednings- och stabsenheten under kommunchefen. HR-chefen har avvecklats för att spara resurser 2019, tillsammans med tjänsten som HR-specialist med inriktning mot internutbildning. Ny ekonomichef har tillträtt som även har ansvar för upphandling och löner. Den första januari 2019 tillträdde även ny chef för verksamhetsutveckling och IT.
Samhälls-	Översiktsplaner

² Se [reglemente för kommunstyrelsen](#)

³ Enligt kommunallagen (KL) 6 kap § 1

**Verksamhet
planering och
infrastruktur****Viktiga händelser**

Ny översiktsplan har antagits av kommunfullmäktige. Ny detaljplan för bioraffinaderi vid Östrand har även beslutats och kommunstyrelsen har genom planbesked satt igång och prioriterat flera nya detaljplaneprojekt.

MBK/GIS

Kartsystemet har anpassats efter Boverkets nya detaljplanestandard för att följa den nationella utvecklingen mot en effektivare plan- och byggprocess. På sikt innebär det en effektivare ajourhållning av planinformation i webbkartan och att vi kan utbyta detaljplaner med andra aktörer på ett enkelt sätt. Detaljplanerna i Bygg- och exploateringskartan har kompletterats med planhandlingar. En ny karta har lagts upp på hemsidan som visar småhustomter och byggrätter för försäljning.

Strategiskt miljöarbete

I projekt Hållbara Resor har flera aktiviteter genomförts, t ex inspirationsdag, app- and go kampanj, resevaneundersökning och vintercyklist. Projektet har avslutats under 2018. Ett nytt elektronisk körjournalssystem har installerats i kommunens fordon.

Kommunen har beviljats investeringsstöd för att installera laddpunkter för elbilar. Stödet kommer från det så kallade Klimatklivet via Naturvårdsverket.

Naturvård

Under året har biologisk återställning skett genom att en lekbotten nedanför Lagfors kraftverk restaurerats och ett vandringshinder i Hamrebäcken tagits bort. En flerårsplan för biologisk återställning i Ljustorpsån, Mjällån med biflöden har även tagits fram. Kalkning har skett i samma omfattning som tidigare år.

LONA-projektet ”Åstöns naturreservat” har avslutats där ett vindskydd på Åstholmen har uppförts samt att nya informationstavlor har satts upp vid Koviken, Söråkersviken och Skeppshamn. I LONA-projektet ”bekämpning av jättebalsamin” har den högväxta invasiva blomman bekämpats i ett område vid Ala, Söråker. LONA-projektet ”inventering av leder/stigar” har startats upp.

Köp av fastigheter och mark samt bostadsmarknadsutveckling

Kommunen har under året förvärvat en stor centralt belägen fastighet i Sörberge/Böle-området vilket ger förutsättningar för att genomföra planläggning av ny bostadsbebyggelse i enlighet med den nya översiktsplanen. Kommunen har även sålt två större fastigheter vid Terminalvägen för företagsetableringar. Den ena fastigheten är belägen inom den nya detaljplanen D196 och har sålts enligt marknadsvärde enligt beslut om taxa i KF 2017-11-27.

Intresset för att bygga i kommunen är fortsatt stort. Förutom Timråbos bygge på Köpmangatan har bygglov beviljats för ett till flerbostadshus med 48 lägenheter.

Medelpriset för sålda småhus har ökat till ca 1 500 000 kr, vilket är näst högst i länet. Även priser på bostadsrätter har ökat och ligger på ett medelpris om ca 8000 kr/m². Detta ger bra grund för kontakt och dialog med exploatörer om nyproduktion i kommunen.

Under året har 17 nya bostäder blivit inflyttningsklara.

Bredband

Via byfiberföreningar och det länsövergripande projektet DIG 2020 har utbyggnaden av fiber fortsatt, dock inte slutförts helt enligt plan. Flera förtättningsprojekt har genomförts i kommunen och kommunens bredbandsmål ser ut att nås.

Verksamhet	Viktiga händelser
	<p>Tillgänglighet Uppföljning av funktionshinderpolitiska programmet 2012-2016 har genomförts och en översyn av programmet har påbörjats. Fyra möten med tillgänglighetsrådet har hållits under året. En förstudie finansierad via Leader har genomförts med förslag till inriktning på utveckling av en digital tillgänglighetsguide.</p> <p>Dataskydd och civilt försvar Under 2017 har kommunerna valt att samarbeta kring dataskyddsombud i förbundets tre kommuner. Ombudet är anställd av Räddningstjänsten och stödjer samtliga tre kommuner i arbetet med den nya dataskyddsförordningen GDPR. Under 2018 har utbildningar hållits och även revision av rutiner och riktlinjer har påbörjats.</p> <p>Under 2018 har även kommunerna valt att samarbeta kring civilt försvar. Staten har tillskjutit medel och kommunerna kan samverka kring kompetens och resurs även här. Under hösten 2018 har två personer anställts med inriktning på civilt försvar och dessa finansieras gemensamt av Sundsvall, Timrå och Ånge. En verksamhetsplan har tagits fram för att arbeta med det civila försvaret för 2019 och framåt.</p> <p>Räddningstjänst Medelpads Räddningstjänstförbund har sett över hela den operativa verksamheten, inklusive brandstationernas utformning. Brandstationerna tillhör de äldsta i landet och har stora behov för att fungera som moderna stationer. Utredningen visar att det är bättre att bygga nya än att bygga om, ur både verksamhetsmässiga och ekonomiska perspektiv. Förstudie har slutförts som pekar ut Terminalvägen i anslutning till Arenaområdet som lämplig plats för lokalisering av ny brandstation.</p> <p>Folkhälsa Se välfärdsbokslut.</p> <p>Krisberedskap Två gånger per år genomförs säkerhetsforum tillsammans med ledningsgrupp Timrå där förvaltningschefer och bolags-VD:ar ingår. Tillsammans med krisberedskapssamordnare följs incidenter upp och övningar planeras. Under 2018 hantades snöovädret samt skogsbranden i särskild ordning och insatserna har följts upp. I båda fallen har kommunen hanterat incidenterna väl. Utökade krav ställs dock på regional samverkan vid händelse av kris och en övning har genomförts för att starta och genomföra en regional samverkanskonferens med inriktning på pandemi. För 2019 kommer stabsrollen att se över för att bli mer robust och uthållig vid analys av lägesbild och för dokumentation.</p> <p>Kommunchefen ingår som representant för länets kommuner i Regionala rådet för kris och beredskap.</p>
Näringslivsutveckling	<p>2018 måste summeras som ett framgångsrikt år. Timrå Kommun utmärkelsen ”Bästa Tillväxt” och är därmed den enda kommunen i Sverige som fått utmärkelsen 7 gånger de senaste 10 åren. Utmärkelsen avser tillväxt, resultat och nyanställningar i aktiebolag och bekräftar att god service till företag ger starka företag, som i sin tur lett till att arbetslösheten i Timrå är betydligt lägre än snittet för Västernorrland och övriga Sverige. Under 2018 slutfördes arbetet med att ta fram en Policy för Näringslivsutveckling – Strategi för Norrlands bästa företagsklimat, vilken antogs av kommunstyrelsen enhälligt i juni. I samband med detta påbörjades också en serie interna workshops med samtliga förvaltningar i kommunen för att implementera detta i hela kommunens verksamhet.</p> <p>Näringslivsutveckling Under året har Näringslivskontoret medverkat i närmare 500 företagsmöten, dels genom kampanjen #100företag100dagar och dels genom aktiviteten #100företag1dag, men framförallt genom samordnad företagservice, etableringsfrågor och tillväxtaktiviteter. Näringslivskontoret</p>

Verksamhet	Viktiga händelser
	<p>driver idag 10 olika råd och nätverk i syfte att ha en nära dialog med företag och näringsliv. Bland annat har Näringslivsrådet träffats vid 4 tillfällen, E-handelnätverket två tillfällen och Etableringsrådet vid tre tillfällen. Under året har kommunikationen vässats och det har börjat ge tydlig effekt på attraktionskraft och antalet förfrågningar om etableringar i Timrå.</p> <p>Inflyttningsservice Under 2018 har arbetet intensifierats med att färdigställa tjänsten ”Välkommen Hit” (lanserades feb-2019), samordna arbetet med fastighetsägare och skapa underlag för att under 2019/2020 stärka arbetet inflyttningsservice.</p> <p>Landsbygdsutveckling Tillsammans med Bygderådet, LEADER, och många eldsjälur, utvecklas landsbygden i Timrå. Antalet hemsändningsbidrag har ökat och engagemanget för bygderna är större än någonsin. Området kring Färja (Tynderösundet) har utvecklats positivt och underifrånperspektivet är starkt i de många olika förslag om insatser som kommer Näringslivskontoret tillhanda. Under hösten 2019 kommer Näringslivskontoret tillsammans med övriga förvaltningar att arbeta fram ett förslag på nytt Landsbygdsprogram för Timrå kommun.</p> <p>Besöksnäringutveckling Under hösten 2018 inleddes arbetet med att ta fram en besöksnäringstrategi för Timrå kommun. Arbetet fortgår under första halvåret 2019. Engagemanget har varit stort och många är de företag, privatpersoner, föreningar, tjänstepersoner och politiker som engagerat sig i frågorna. Arbetet hittills har behandlat tre olika perspektiv: Destinationen, Näringarna och Evenemang.</p>
Arbetsmarknadsåtgärder	<p>Under 2018 har Arbetsmarknadstorget startats upp. Stort fokus har legat på att skapa gemensamma utgångspunkter och flöden mellan de olika interna och externa parterna. Arbetsmarknadstorget har även kopplats på kring personer med extratjänster under 2018 för att skapa ett mer aktivt arbete för att personerna ska komma vidare i anställning/studier efter extratjänstens slut. Samarbetet med Söråkers Folkets hus genom den överenskommelse, IOP, som togs i början av året har kommit igång bra. Där finns nu 5 årsplatser för arbetsträning som kan nyttjas för ungdomar/unga vuxna mellan 14 och 25 år.</p> <p>Inom det kommunala aktivitetsansvaret har 81 killar och 51 tjejer varit aktuella under året. På Arbetsmarknadstorget har 132 personer aktualiserats under året. 49 av dem har även avslutats under 2018 varav 39% (19 personer) gått till arbete och 8 % (4 personer) till studier med CSN medel.</p>
Flyktingmottagande/Integration	<p>Överenskommelsen om kommun tal var 15 personer under året, mottagandet från anläggningsboende och av kvotflyktingar blev 19 personer. Kommunen tog även emot 32 personer på anknytning och 12 personer egenbosatte sig (EBO). En viktig funktion i integrationsarbetet är samhällsorienteringen, kommunen har haft 23 personer som genomfört denna under året. Integration jobbade under 2018 med mottagning av de nyanlända, i förebyggande projekt och med att skapa arenor för integration. Verksamheten Integration ingår i Arbetsmarknadstorget och har utvecklat sitt arbetssätt till att jobba inkluderande i arbetslivet. Medborgarservice flyttade under 2018 in i Arbetsförmedlingens lokaler och vi hjälper 80 personer i månaden med vardagsärenden. Under 2018 var personalen på en del kompetensutveckling som studiebesök, inspirationsdagar och utbildningar.</p> <p>Bostadssituationen har varit och är ett problem men genom en bra samverkan med Timråbo och privata hyresvärdar så har det gått att lösa men vi har även tappat några som flyttat ut på grund av boendesituationen.</p>
Färdtjänst och riksfärdtjänst	<p>Färdtjänst har överförts till kollektivtrafikmyndigheten från och med juni 2018. En handläggartjänst med ansvar för funktionen har dragits in och kommunen betalar istället KTM för verksamheten.</p>
Gemensam verksamhet	<p>Ekonomi Den beslutade modellen för verksamhetsplanering och budgetering har använts för att planera</p>

Verksamhet

Viktiga händelser

och budgetera utifrån pris och volym med antaganden om kommande behov. Varje verksamhet analyseras och jämförs med standardkostnader, liknande kommuner och Timrås prognos. Ekonomienheten har under 2018 drivit ett projekt för att byta ekonomisystem med driftsättning den 1 januari 2019. Det nya systemet kommer innebära automatisering av manuella flöden, vilket i sin tur ger minskad administration och därmed möjlighet till minskade kostnader.

Personal

Ledare och medarbetare har även i år arbetat systematiskt med handlingsplaner för att vidmakthålla och förbättra arbetsmiljön på arbetsplatserna. Under året har det också genomförts en gemensam arbetsmiljöutbildning under sex halvdagar för chefer och förtroendevalda. Utöver detta har vi genomfört en utbildning för alla chefer om kränkningar och diskriminering utifrån den nya föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4). I den uppföljande medarbetarenkät som genomfördes under året uppvisas bra resultat vad gäller att medarbetare och chefer ser fram emot att gå till arbetet, men även att arbetet känns meningsfullt, trots att betydande kostnadsreducerande och personalminskande insatser satts in under hösten. Det är också tydligt att medarbetare och chefer är stolta över att arbeta på Timrå kommun och är mycket engagerade i sin verksamhet. Siffror för genomförda medarbetarsamtal och upprättade handlingsplaner förbättras ytterligare. Inom området Hållbart arbetsliv har ett systematiskt arbete påbörjats för att se över rehabiliteringsprocessen, utbilda cheferna, ta fram nya styrdokument och arbeta med gamla enskilda rehabärenden. Sjukfrånvaron har sjunkit från 7,2 % under 2017 till 5,8 % under 2018.

Verksamhetsutveckling

Under året har det gjorts riktade och samordnade insatser för verksamhetsutveckling, i syfte att öka förmågan att hantera förändringar i omvärlden och skapa värden för medborgare, företagare och besökare.

Med digitalisering som en stark förändringsfaktor, har kommunen genomfört konkreta insatser för att kunna erbjuda enklare och snabbare service. Exempel på det är Självservice på kommunens webbplats (www.timra.se), där blanketter och e-tjänster har samlats på ett ställe samt gjorts mer tillgängliga. Ytterligare e-tjänster och ett par webbkartor har utvecklats och lanserats. Kommunen har även varit aktiv i det regionala eSamverkansprojektets arbete med att ta fram automatiserade ansöknings- och handlägningsprocesser och en handlägningsrobot har prövats med goda resultat för ansökan till Kulturskolan.

En annan viktig insats har varit att ta fram arbetssätt, metoder och processer som stödjer kommunens verksamheter att jobba på effektivast möjliga sätt. Arbetet har medborgaren i fokus och bidrar till målet om en kommun som arbetar med ständiga förbättringar. Resultatet hittills är mer än 100 kartlagda processer som påbörjats inom flertalet av kommunens olika verksamhetsområden, och en ökad kunskap om nyttan med ett processinriktat arbetssätt.

Detta tillsammans lägger grunden för gemensam verksamhetsutveckling under 2019, med fortsatt stort fokus på förbättringsarbeten samt utveckling av digitala tjänster och ärendeflöden. Projektet Innovativa Digitala Tjänster kommer att avslutas 2019 och arbetat med verksamhetsutveckling med stöd av IT organiseras som en enhet på Kommunledningskontoret.

IT

Utredning om ev. sammanslagning av BoU IT-organisation med Centrala IT är slutförd, politiskt beslut väntas (projekt ONE). Sammanslagning kommer att ske våren 2019. Gemensamt WIFI för BoU och det administrativa är gjord. Ny appversion för fullmäktiges sammanträden har införts (för votering och talarlista) samt webbsändning av fullmäktigemöten. Projekt för slutförande av AD har genomförts, vilket automatiserar processen vid anställning och avslut med behörigheter uppläggning av konton kopplade mot lönesystemet. Flertalet upphandlingar har gjorts för bland annat hårdvara, telefoni och administrationsverktyg. Det har genomförts utbildningar i främst informationssäkerhet men även fördjupningar och Nanolearning kopplat

Verksamhet	<p>Viktiga händelser</p> <p>till dataskydd och GDPR. Den upphandlade IT-driften har flyttat Serverhall från Malmö till Stockholm. Centrala IT har övertagit Timråbos IT-drift (har varit outsourcad tidigare) med ökade intäkter och stordriftsfördelar som följd. En upphandling av ny IT-drift har påbörjats.</p> <p>Upphandling</p> <p>Upphandling av ett stort antal ramavtal, där prioriteringen har legat på de områden konkurrensverket påpekat i revisionen. Focus har också varit internutbildning i hur inköp och upphandling får göras i kommunen (LOU och policy). Utbildning till företagare om upphandling, ”Tips, råd, vid upphandlingar” har genomförts.</p> <p>Kommunikation och marknadsföring</p> <p><i>From Timrå with love</i> marknadsfördes på flertalet event runt om i kommunen och logotypen placerades på flera idrottsklubbar och arrangemang. Dessutom började företagen sprida loggan i deras kanaler. Samverkan med kriskommunikation fortsatte. Den fastställda kommunikationsplattformen har spridits till förvaltningarna och ett arbete med kommunikationsplanering har införts där varje förvaltning ska ta fram en kommunikationsplan. En satsning på att sprida ”mjuka värden” via sociala medier har genomförts med stort genomslag, framförallt inom socialnämndens och barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde. En ny policy för marknadsföringssamarbeten har antagits och tidigare upplägg för sponsring och föreningsbidrag har avvecklats. Det har renodlat verksamheten, tydliggjort krav på motprestation i form av spridning <i>From Timrå with love</i> och inneburit en kostnadskontroll för området.</p>
Revision	<p>Revisorerna genomför grundläggande granskning. Det innebär att löpande följa styrning och kontroll i nämnder och bolag. Revisionen har bland annat granskat kontrollen över kommunens prioriterade verksamhetssystem samt arbetsmiljön för kommunens chefer.</p>
Intern Service	<p>Telefoni</p> <p>Timrå har drygt 600 anknötningar i växeln och drygt 800 abonnemang för mobiltelefoni. Flertalet uppgradering gjorts av telesupporten i Sundsvall under året. Nya avtal har tecknats såväl för hårdvara mobil som för administrationsverktyg och operatörsleverantör.</p>
Affärsverksamhet	<p>Bostadsverksamhet</p> <p>Timråbo har byggt av ett nytt flerfamiljshus med 37 lägenheter på Köpmangatan samt byggt om befintliga verksamhetslokaler till 2 nya lägenheter. Efter ägarsamråd och kommunstyrelsens uppsikt på bolagets verksamhet har ägardirektivet reviderats.</p> <p>Flygtrafik</p> <p>Dialog har pågått om flygplatsens ägarstruktur och kommunfullmäktige har uppdragit till kommunstyrelsen att i samarbete med Sundsvalls kommun se över den. Parallellt har kommunstyrelsen genomfört en förstudie i samarbete med Mittuniversitetet för att utveckla fjärrstyrning av framtidens flygplatser tillsammans med Remote Tower Center.</p> <p>Kollektivtrafik</p> <p>Arbetet har slutförts med nya styrdokument för kollektivtrafikmyndigheten, och ett arbete har påbörjats med en översyn av organisation för verksamheten. Timrå kommun har beslutat införa gratis kollektivtrafik för skolungdomar 7-19 år med start i juni 2018.</p> <p>Elförsörjning – råkraft</p> <p>Kommunen äger 0,798% av Bergforsens kraft och säljer vår andel av råkraft.</p> <p>Vatten och avlopp</p> <p>Ett arbete med att ta fram en avloppsstrategi för Timrå kommun har pågått under året. Målet är att ta fram en långsiktig strategi för avloppsvattenrening och slamhantering i kommunen. Strategin kommer vara en bra grund för långsiktigt hållbara beslut.</p>
Politisk verksamhet	<p>Offentlig service</p> <p>Resurser för att säkerställa backup-funktion för kommunsekreterare och nämndsekreterare har</p>

Verksamhet	Viktiga händelser
	<p>säkerstälts för KS/KF samt för socialnämnden. Ingen organisationsförändring har i övrigt utförts.</p> <p>En förstudie <i>Från inkommande handling till arkiv</i> har slutförts som påvisar möjligheten att digitalisera informationsflödet i organisationen. Parallellt har ett pilotprojekt slutförts och ett digitalt flöde för alla KS och KF-handlingar har genomförts. Det innebär att akthantering med papper har avvecklats. Kommunstyrelsen har beslutat om nya anvisningar för beredning av ärenden till KS och KF och hela processen har kartlagts.</p> <p>Nämnd- och styrelseverksamhet</p> <p>Applikation för närvaro, begära ordet, beslut och votering har etablerats via appen sammanträdet. Utrustning för webb-sändning med provsändning har genomförts. Under 2018 har utrustningen användas fullt ut. Ett uppdrag om att utreda nämndsammansättning, arvoden, sammanträdestider samt ersättares ersättning har utförts under 2018 men inga förändringar har beslutats på grund av det ekonomiska läget.</p>

Nyckeltal och volymuppgifter

Mått	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Räddningstjänsten, kostnader i kr per invånare	1 082	961	847
Antal personer som erbjudits arbete i Samhalls regi	27	30	30
Antal personer som varit inskrivna i kommunens Arbetsmarknad, samt andel om uppnått egen försörjning	262 12 %	159 23 %	166 28 %
Antal personer i arbete/praktik i samverkan med Arbetsförmedlingen	400	200	200
Antal gällande ramavtal	756	580	577
Antal mottagna flyktingar	80	79	85
Färdtjänst, antal enkelresor	25 479	24 778	21 192
Riksfärdtjänst, antal resor	64	78	64
Antal antagna översiktsplaner	1	0	0
Antal GIS-skikt på webben	61	30	30
Antal hektar inom kommunen med primärkartor	9 013*	9 603	9 603

*Antalet har inte minskat 2018, men jämförbara siffror 2016-2017 användes annan mätmetod

Ekonomi

Kommunstyrelsens ekonomiska resultat för 2018 visar på ett underskott om – 2 567 tkr. Satsning på gratis kollektivtrafik för barn och unga, omställningsåtgärder inom kommunledningskontoret, byte av ekonomisystem samt ökade kostnader för räddningstjänst är de främsta förklaringsfaktorerna till underskottet. Dessa vägs i sin tur upp av ägarutdelning rörande Midlanda, vakant tjänst och ökade intäkter inom Samhällsenheten samt ej nyttjade medel för oförutsedda behov.

Nettokostnad och budgetavvikelse (tkr)	Budget 2018	Redovisning/ nettokostnad 2018	Avvikelse 2018	Redovisning/ nettokostnad 2017
Kommunledningskontor	-54 524	-59 028	-4 504	-53 740
Näringslivskontor	-10 772	-10 852	-80	-12 183
Arbetsmarknadsenhet	-14 682	-15 022	-340	-16 287
Samhällsenhet	-8 623	-7 656	968	-6 366
Oförutsedda behov	-1 390	0	1 390	
TOTAL	-89 990	-92 557	-2 567	-88 576

Under 2018 har uppgick investeringarna till drygt 6 miljoner kronor, vilket är ca 10 miljoner kronor mindre än planerat enligt budget. Anledning till detta är att tidplanen för Djupängen flyttats framåt i tiden, samt att byte till nytt ekonomisystem redovisas i driftsbudget istället för som investering.

Investeringar (tkr)	Budget 2018	Investering 2018	Avvikelse 2018	Investering 2017
Expl bostäder/ Djupängen	8 098	972	7 126	82
Expl övrigt/ markförvärv	4 900	4 467	433	0
Invest KS	500	0	500	561
Nytt ekonomisystem	2 600	0	2 600	0
IPAD förtroendevalda	0	731	-731	0
Elcyklar mm	0	0	0	-101
Aktier Inera	0	0	0	43
Fordon Vaktmästeri	0	0	0	96
Summa Investeringar	16 098	6 171	9 927	679

Kommunledningskontoret

I kommande tabeller med resultaträkningar samt investeringar för 2018 finns resultatet under *avvikelse 2018* för *verksamhetens nettokostnader*.

Kommunledningskontoret resultat om -4 504 tkr kan främst förklaras genom ökade kostnader främst inom ekonomienheten med ökade kostnader för införande av nytt ekonomisystem. Medel som felaktigt budgeterats som investering har korrekt förts till driftresultatet vilket medför en negativ avvikelse på – 3,0 mnkr. Införande av nytt ekonomisystem har under 2018 kostat ca 3,6 mnkr. Vidare har både omställning på ekonomienheten och inom HR medfört omställningskostnader på 2018 på ca 3 mnkr, men som möjliggör för lägre kostnader 2019 och framåt. I övrigt visar budgeten för räddningstjänsten ett betydande negativt resultat, dels på grund av felaktig budgetering och dels då den beräknade pensionsåldern för räddningstjänsten sänkts. Kollektivtrafiken redovisar ca - 1,4 mnkr med anledning av ökade kostnader vid införandet av barnkort och kostnadsökningar från Kollektivtrafikmyndigheten.

Underskottet balanseras delvis av vakanser samt av ej förbrukade medel inom ledning och stab, verksamhetsutveckling och IT samt kommunikation och marknad. Inom både verksamheterna IT och upphandling redovisas även överskott. Överskott redovisas även för kommunstyrelsens oförutsedda medel som inte upparbetades alls med hänvisning till restriktivtetsbeslut på grund av kommunens samlade prognostiserade utfall. Som positiv post har kommunen fått en ej budgeterad ägarutdelning från Midlanda Fastigheter AB på ca 1,4 mnkr.

Verksamhetens intäkter om ca 63 mnkr består främst av interna intäkter från kommunens verksamheter för kommungemensamt stöd, service och ledningsfunktioner.

Resultaträkning (tkr)	Budget 2018	Redovisning 2018	Avvikelse 2018	Redovisning 2017
Verksamhetens intäkter	60 325	63 689	3 364	52 273
Verksamhetens kostnader	-114 849	-122 717	-7 868	-106 013
Verksamhetens nettokostnader	-54 524	-59 028	-4 504	-53 740

Näringslivskontoret

Näringslivskontoret bedriver verksamhet utifrån näringslivsstrategin för att nå Norrlands bästa företagsklimat. Det mindre underskottet om -80 tkr vid årets slut kan förklaras av en ej budgeterad utredning rörande destinationssamarbete. Bakom minskningen i såväl intäkter som nettokostnader i relation till 2017 års resultat står framför allt minskade personalresurser.

Resultaträkning (tkr)	Budget 2018	Redovisning 2018	Avvikelse 2018	Redovisning 2017
Verksamhetens intäkter	1 277	1 349	72	2 739
Verksamhetens kostnader	-12 049	-12 201	-152	-14 921
Verksamhetens nettokostnader	-10 772	-10 853	-80	-12 183

Arbetsmarknadsenhet

Avvikelsen på intäkter respektive kostnader beror på att kommunen anställde färre extratjänster än beräknat i budget. Det totala underskottet på 340 tkr kommer sig också av mindre intäkter än budgeterat.

Resultaträkning (tkr)	Budget 2018	Redovisning 2018	Avvikelse 2018	Redovisning 2017
Verksamhetens intäkter	42 320	39 922	-2 398	34 149
Verksamhetens kostnader	-57 002	-54 944	2 058	-50 437
Verksamhetens nettokostnader	-14 682	-15 022	-340	-16 288

Samhällsenheten

Samhällsenhetens ekonomiska resultat för 2018 om 968 tkr grundar sig på såväl högre intäkter som lägre kostnader än budgeterat. På intäktssidan finns ökningen av externa intäkter och bidrag inom naturvård och strategiskt miljöarbete. På kostnadssidan finns budgetavvikelser framför allt inom fastighet/mark samt strategiskt miljöarbete, där en planerad tjänst inte tillsatts.

Resultaträkning (tkr)	Budget 2018	Redovisning 2018	Avvikelse 2018	Redovisning 2017
Verksamhetens intäkter	3 350	3 883	532	3 655
Verksamhetens kostnader	-11 973	-11 538	435	-10 022
Verksamhetens nettokostnader	-8 623	-7 656	968	-6 367

Barn- och utbildningsnämnden

Ordförande:
Förvaltningschef:

Maritza Villanueva Contreras
Ann-Christin Isaksson

Ansvarsområde

Barn- och utbildningsnämnden har på kommunfullmäktiges uppdrag huvudmannansvaret för det offentliga skolväsendet i Timrå kommun. Uppdraget som huvudman är att se till att varje enhet är välskött, attraktiv och värdeskapande för förskolebarn, skolungdom och vuxenstuderande i enlighet med nationella krav.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för kulturskolans verksamhet.

Barn- utbildningsnämndens centralkök tillhandahåller dagligen måltider till förskolor, skolor och äldreomsorg.

Väsentliga händelser under året

Verksamhet	Viktiga händelser
Förskoleverksamhet	<p>Det upplevs svårt att definiera vad som är resultat i förskolan då uppdraget är brett och inte går att avgränsa till kvantitativa mätetal. De slutsatser som kan dras efter genomförd analys är på många punkter samma slutsatser som Skolinspektionen beskriver i sin slutrapport om förskolans kvalitet ¹. Dessa visar på att även om ett flertal styrkor återfinns inom förskolan, så är variationerna i kvalitet stora, med oklara och odefinierade roller och ansvarsfördelning.</p> <p>Inom ramen för de dialoger som har genomförts och det material som lämnats in har det även påvisats att det återfinns stora variationer i enheternas systematiska kvalitetsarbete, och hur väl dokumenterat detta arbete är. Detta hör sannolikt ihop med ovan nämnda otydlighet och brist på definierade roller.</p> <p>I arbetet med förskolans välsköthet och kartläggning av enheternas processer har en ökad grad av medvetenhet om det egna arbetet tydliggjorts, vilket har lett till att utvecklingsområden kunnat identifieras. Att gemensamt definiera vad som skall göras, och hur, tycks ha haft genomgående positiv verkan för likvärdigheten och kontinuiteten i arbetet inom olika områden. Genom att fortsätta arbetet med att utforma och etablera förskolans plattform för ledning och styrning inklusive organisering och definition av roller, är vi övertygade om att förskolans kvalitet kommer att öka. Vi är även övertygade om att uppföljning och analys underlättas genom detta arbete. En förhoppning är att, genom att hantera det systematiska kvalitetsarbetet med samma struktur, kunna öka medvetenheten inom området och därmed likvärdigheten.</p> <p>Vi vet att det kommer en ny läroplan våren 2019. Vi behöver ge förutsättningar till förskolecheferna så att de kan genomföra de aktiviteter som behövs.</p> <p>Under våren 2018 genomfördes en enkätundersökning bland vårdnadshavare inom förskolan. Samtliga 19 frågor, och dess svarsalternativ, hämtades från Skolinspektionen. Totalt lämnades 240 svar, som behöver ställas mot att det finns cirka 900 barn inskrivna i förskolan, varav flera är syskon. Därmed får svarsfrekvensen ses som relativt låg. Av de svar som har lämnats, så är merpar-</p>

ten av dessa mycket positiva inom samtliga frågeområden. Ett huvudmål för nästa års genomförande är därmed en klart högre svarsfrekvens. I januari infördes rätt till 30 timmars förskola för barn vars föräldrar är arbets-sökande eller föräldralediga. Vid en utvärdering efter 5 månader kunde förskole- cheferna konstatera att de 30-tal barn som utökade sin vistelsetid inte påverkade verksamheten nämnvärt.

Fritidshem

Vi kan se att flera enheter påbörjat att utveckla verksamheten i enlighet med läroplanens mål genom att etablera enhetens plattform för ledning och styrning. Att trivsel och nöjdhet med verksamheten är god både hos elever och vård- nadshavare kan man se bland annat utifrån de enkäter och de samtal som ge- nomförts på enheterna.

Välskötthetsarbetet kommer att fortsätta och vi anser att detta ytterligare kom- mer att förbättra verksamhetens kvalitet.

Grundskola och förskoleklass

Skolledarna beskriver en verksamhet med god kvalitet. Eleverna får en god trä- ning inom läroplanens områden. Den enhet som har blivit granskad inom Skol- inspektionens uppföljningar och uppvisar en större medvetenhet om uppdraget och har lättare att ”sätta ord på” sitt dagliga och långsiktiga arbete. Det är inte ovanligt att vissa områden i läroplanen som till exempel inflytande och delaktig- het håller god kvalitet, men arbetet är inte dokumenterat och synligt. Det syste- matiska kvalitetsarbetet bör generera sådan dokumentation förutsatt att det finns smarta och enkla IT-lösningar. Detta under förutsättning att kvalitetsar- betet leds och ges rimliga förutsättningar. Även här anser vi att den struktur och dokumentation som behövs kommer att utvecklas inom ramen för vårt fortsatta välskötthetsarbete.

Med utgångspunkt i det material som lämnats in och sammanställts, och den analys som gjorts av detta, har flera viktiga punkter uppmärksamats. Framför allt har det påvisats stora olikheter inom hur enheterna bedriver det systematiska kvalitetsarbetet. Detta har i sin tur lett till att den analys som behöver göras på enhetsnivå har vissa brister. På flertalet enheter nämns att det inom det systema- tiska kvalitetsarbetet behövs smarta IT-system som gör data lättillgängligt. Det tycks råda en stor osäkerhet i hur ett mer systematiskt arbete ska bedrivas, och vilka underlag som behöver ligga till grund för att en analys av den egna enhet- ens arbete skall kunna genomföras.

Inom de områden som fungerar bäst nämns framför allt två saker som fram- gångsfaktorer. Det ena handlar om tillgången till nödvändig kompetens, exem- pelvis legitimerade lärare, och den andra hemmahör i till vilken grad enheternas processer är definierade och etablerade. En slutsats som dragits av det sist- nämnda, är att definierandet och etableringen av processer ger ett stöd i vad som krävs för att vissa arbetsuppgifter skall fungera på bästa sätt. Med en över- blick över vilka moment som ingår, och vilka roller som är kopplade till dessa, ges en bättre grund för ansvarsfördelning, en större tydlighet i uppdraget samt ett synliggörande av krav på dokumentation.

Det område som sticker ut mest i negativ bemärkelse är matematikresultaten. ”Samma” elever försämrar sina resultat på nationella prov i matematik mellan åren 14 till 17 i mellan- och högstadiet. Vi kan inte se och har inte via dialogerna fått någon analys från enhetsnivå om orsaker till detta. Vi kommer därför att särskilt beakta resultaten i matematik och följa upp enheternas analys av detta under 2019.

Elevehälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete är ett område som behö-

ver utvecklas, vilket skolledarna på enheterna är medvetna om. Vi kan se att många enheter inte har en struktur för att samla alla kompetenser på skolan för gemensam planering. Området hälsofrämjande och förebyggande arbete får på detta sätt ingen naturlig spelplan, vilket måste utvecklas. Vi behöver stödja våra skolledare i att utforma ledningsprocesser bland annat utifrån läroplanens kapitel 2 § 8.

Inom ramen för vårt fortsatta arbete med välsköthet skapar vi nödvändiga förutsättningar för att ta sig an de utvecklingsområden vi identifierat inom grundskolan (till exempel resultaten i matematik och betyg och bedömning SVA) på ett systematiskt sätt. Vi kommer därför att ge våra skolledare extra stöd och handledning under etableringsfasen.

Barn- och utbildningsnämnden har som huvudman granskats av skolinspektionen gällande två områden inom förskoleklass och grundskola. 1. Förutsättningar för utbildningen och 2. Styrning och utveckling av utbildningen. Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen (BUN) uppfyller författningarnas krav inom de arbetsområden som granskats.

Grundsärskola

I dokumentationen ligger ofta fokus på verksamhetens ”görande” och det beskrivs i regel hålla hög kvalitet. Elevernans utveckling beskrivs som att den kunskapsmässiga och sociala utvecklingen är god och att målen för utbildningen uppnås av alla elever.

Vår bedömning är att grundsärskolan i Timrå håller en hög kvalitet, även här kan arbetet med välsköthet inklusive processer hjälpa oss att synliggöra detta.

Gymnasieskola

Utifrån det inlämnade materialet och den dialog som förts med Timrå gymnasium påvisas en hög grad av systematik och medvetenhet i enhetens kvalitetsarbete. Arbetet med uppföljning har vidareutvecklats med gott resultat, vilket har bidragit till en tydligare transparens. Vissa av arbetsätten och metoderna som fallit väl ut bör därför synliggöras än mer, för att bedöma huruvida de kan vara applicerbara på andra enheter och därmed utöka det organisatoriska lärandet. Framför allt gäller detta implementerings- och analysarbete samt arbete med prognoser.

De utvecklingsområden som enheten redogör för i sin analys innefattar ett fortsatt fokus på välsköthetsarbetet samt etablering av processer. Vi håller helt med i den analysen.

Barn- och utbildningsnämnden har som huvudman granskats av skolinspektionen gällande två områden inom gymnasieskolan. 1. Förutsättningar för utbildningen och 2. Styrning och utveckling av utbildningen. Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen (BUN) uppfyller författningarnas krav inom de arbetsområden som granskats.

Vuxenutbildning Lärvux, SFI

Vi kan via den uppföljning som genomförts med dialogsamtal och dokumentation konstatera att den vuxenutbildning som bedrivs i egen regi i Timrå håller hög kvalitet. Vi kan inte med säkerhet säga detsamma om den verksamhet vi köper av upphandlade utbildningsanordnare.

Vuxenutbildningen har för detta läsår följt samma modell för uppföljning som övriga verksamheter. Givet att verksamheten har andra förutsättningar har detta lett till vissa svårigheter med uppföljningen. En mer anpassad struktur och ett mer anpassat underlag behöver tas fram för att bättre kunna följa upp och analysera det arbete som bedrivs inom vuxenutbildningen.

	<p>Vidare kan det konstateras att det i dagsläget innebär samma svårigheter med att följa upp de upphandlade utbildningsanordnare som tillhandahåller vuxenutbildning på distans. Det är av stor vikt att även detta ryms inom den uppföljning som nämns ovan. Vi kommer snarast att arbeta vidare med dessa frågor, för att möjliggöra en bättre uppföljning av den egna och den upphandlade utbildningen.</p>
Kostverksamhet	<p>Inom området för kost och måltider är vi ålagda att säkerställa att våra elever erbjuds kostnadsfri skolmåltid varje skoldag, att vi har system för att kontinuerligt säkerställa att de skolmåltider som serveras är näringsriktiga, samt att vi som huvudman kan visa resultat från en systematisk uppföljning som innebär att de skolmåltider som serverats levt upp till de svenska näringsrekommendationerna. De senaste åren har uppföljningen av ovan gjorts som en del av barn- och utbildningsförvaltningens internkontroll. Denna görs genom att centralköket analyserar måltiderna i kost- och affärssystemet Matilda där en beräkning görs efter Livsmedelsverkets råd.</p>
Kulturskola	<p>Kulturskolan vänder sig till barn och ungdomar inom grundskolan, där ett nära samarbete bedrivs, eleverna undervisas ofta direkt på sin egen grundskola. Anmälan till Kulturskolan har varit föremål för att en utvecklingsinsats genom att ansökan numera hanteras av en robot, vilken automatiskt placerar in den sökande på en kölista. När plats finns tar ansvarig lärare kontakt med elev och skola och bestämmer en tid som passar för undervisning. Möjlighet erbjuds för elever att delta i orkestrar och ensembler, vars undervisning sker på eftermiddag/efter skoltid och kvällstid.</p> <p>I dagsläget erhålls bidrag från Kulturrådet inom teater, dans, bild samt bidrag från Svenska Filminstitutet.</p>
Gemensamt	<p>Budget</p> <p>Vår bedömning utifrån dialoger och övrig uppföljning 2018 är att enheterna under 2018 hade en rimlig ekonomisk resurstilldelning, om man räknar de sammanlagda resurserna från kommun och de via statsbidrag.</p> <p>IT inom förvaltningen</p> <p>Vi har påbörjat arbetet med den nationella digitaliseringsstrategin gällande bland annat likvärdig infrastruktur. Vi ser här behov av att erhålla både drift och investeringsmedel så att vi kan ha en årlig struktur gällande inköp och utbyte av digitala enheter till elever och personal. Ytterligare behov av insatser under 2019, på grund av digitaliseringsstrategin, är kompetensutveckling av personal bland annat på grund av nya avsnitt i kursplanerna.</p> <p>I Skolinspektionens PM gällande huvudmannens styrning (2018-06-05) beskrivs det systematiska kvalitetsarbetet som centralt för lyckad skolutveckling. De huvudmän som lyckats bra har välutvecklade system och strukturer som stödjer arbetet med att analysera resultat och åtgärda brister genom behovsanpassade insatser på alla nivåer i styrkedjan. Vi har idag genom vårt välsköthetsarbete byggt strukturen men saknar ett välutvecklat systemstöd.</p> <p>I ett mer digitaliserat skolväsende krävs enkla möjligheter att dela digitalt material med varandra på alla nivåer – en ”delakultur” eftersträvas. Det väcker i sin tur behovet att kommunen tillåter en så kallad molntjänst lämplig för ändamålet.</p> <p>Några av de insatser som behövs inom den nationella digitaliseringsstrategin bedöms vara så pass omfattande och komplexa att det behövs särskilda insatser</p>

för att klara av ett genomförande.

Vi kan se att det både på huvudmannanivå och på enhetsnivå saknas smarta, bra och enkla IT-system för att göra data lättillgängligt, vilket i sin tur ligger till grund för att kunna göra bra analyser.

Lokaler/lärmiljö

Förskola

Bäckmo förskolas lokaler är inte anpassade efter dagens krav för förskoleverksamhet. Projektering av ny förskola pågår. Idag saknas det arbetsplatser för tre förskolechefer på områdena Örnén/Furudal/Timrådalen, Älvstranden samt Bergeforsen/Ljustorp. Förskolechef behöver vara placerad på enhet för att öka tillgängligheten för vårdnadshavare, barn och personal. Det förbättrar även förskolechefens egen arbetsmiljö.

I nya läroplanen för förskola ställs det ytterligare krav på att verksamheten i förskolan ska vara en daglig utbildning i enlighet med läroplanens mål samt att roller och ansvar för att genomföra detta arbete förtydligas. Arbetet kräver därmed en förändrad arbetsmiljö för personal med bland annat behov av arbetsrum/samtalsrum, vilket idag saknas på enheterna.

Enheterna uppger att lärmiljön inomhus anpassas utifrån arbetet med läroplanens mål och barnens behov. I den enkät som utgick till vårdnadshavarna under våren bekräftas detta då 91% upplever att förskolan erbjuder deras barn en stimulerande miljö. Enheterna uppger att man behöver utveckla arbetet med utomhusmiljön på ett likartat sätt. Detta blev särskilt synligt då man under våren genomfört en inventering av lärmiljön med fokus på läroplansmålen för teknik, naturvetenskap samt matematik. Varje enhet kommer att använda inventeringen till att arbeta fram sina specifika behov.

Fritidshem

Verksamheten delar vanligen lokaler med förskoleklass. I de fall lokalerna delas med grundskola blir inte lärmiljön och arbetsmiljön optimal, då den är anpassad för grundskola.

Grundsärskola

Lokalerna på Bergeforsens grundsärskola är inte anpassade till verksamhetens behov av utrymme. Projektering av utbyggnad pågår.

Grundskola

Fagerviks skola är en liten enhet, där saknas tillgång till kontor samt grupprum för eleverna. I övrigt har ingen annan grundskola uttryckt särskilda önskemål.

Övergripande

Med tanke på Kommunfullmäktiges mål att kommuninvånarantalet i Timrå kommun ska öka, behöver vi tillsammans med kultur- och teknikförvaltningen, miljö- och byggförvaltningen, socialförvaltningen samt Timråbo ta fram underlag för politiska beslut avseende lokalförsörjning för i första hand förskola och grundskola.

Behörighet och kompetensförsörjning

Vi har stora svårigheter att rekrytera behöriga förskollärare till förskolan. Andelen behöriga förskollärare når inte upp till de 60 % som barn- och utbildningsnämnden beslutat. I dagsläget är andelen behöriga ca 45 %. Senaste statistik i grundskolan (2017) visade på drygt 80 % behöriga lärare med legitimation. Andelen obehöriga är störst i årskurs 7-9 och det är särskilt svårt att rekrytera lärare i ämnen som matematik, No-ämnen, engelska och moderna språk. I årskurs 1-6 är situationen bättre. Vi ser allt färre sökande till våra utannonserade tjänster, vi ser fler pensionsavgångar och vi ser en märkbart ökad rörlighet, detta gäller även i årskurs 1-6.

På Timrå gymnasium och inom vuxenutbildningen har vi få obehöriga, men även här märks en tydlig försämring gällande antal behöriga sökande till de tjänster som behöver tillsättas. HR har i uppdrag att ta fram en kompetensförsörjningsplan som vi sätter stor förhoppning till.

I regionen råder också en brist på skolledare. Rörligheten har dessutom ökat och för skolenheternas utveckling är det olyckligt med täta ledarbyten. Inom arbetsmiljöarbetet och i samband med rekryteringar uttrycker skolledarna en känsla av utsatthet och ”ensamhet” i vissa sammanhang och en önskan att arbeta mer i samverkan med andra ledare, att ingå i ett ledningsteam.

Med hänsyn till dessa omständigheter behöver därför ledningsorganisationen ses över, i syfte att skapa en arbetsmiljö och en ledarroll som är attraktiv och hållbar på sikt – så att ledarna vill och orkar stanna kvar på sina positioner.

2018 (beräknad volym i budget 2018)						
Verksamhet	Barn/elev- er folkbok- förda i Timrå Kommun*	Avgår utpend- lande barn/elever till andra kommu- ner/skolor	Barn/elever folkbok- förda i Timrå kommun och in- skrivna i kommu- nens egna verksam- heter.	Tillkom- mer in- pendlande från andra kommu- ner	Tillkom- mer asyl- sökande barn/elev- er	Beräknade inskrivna barn/elever i Timrå kommuns verksam- heter
Förskola	853(857)	-33(-40)	820(817)	7(10)	14(13)	841(840)
Förskoleklass	197(200)	-1(-3)	196(197)	4(0)	4(3)	204(199)
Grundskola	1903(1969)	-160(-167)	1743(1802)	28(22)	25(69)	1796(1893)
Grundsärskola	21(29)	-2(-4)	19(25)	1(0)	0(0)	20(25)
Fritidshem	743(722)	-56(-20)	687(702)	15(5)	4(0)	706(707)
Gymnasieskola	703(674)	-363(-327)	340(347)	48(52)	43(70)	431(469)
Gymnasie- särskola	21(24)	-21(-24)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)
Mättdag för volym: 181015						
* Beräknad volym som Timrå kommun har kostnader för oavsett vart barnet/eleven finns inskriven.						

Ekonomi, kommentarer

Resultaträkning, tkr	Budget 2018	Redovisning 2018	Avvikelse 2018	Redovisning 2017
Verksamhetens intäkter	130 615	142 366	11 751	136 658
Verksamhetens kostnader (-)	-604 622	-616 863	-12 241	-589 447
Verksamhetens nettokostnad (-)	-474 007	-474 497	-491	-452 789

Kommentar: Årets resultat för Barn- och utbildningsnämnden visar på ett underskott med 491 tkr.

Under året har några verksamheter haft en mer pressad ekonomi än andra som lett till ett underskott i dessa verksamheter. Dessa är förskola, grundskola, fritidshem, gymnasiesärskola, kulturskola och kostverksamhet. Orsaken till räkenskapsårets underskott i jämförelse med delårsrapportens prognostiserade överskott per helår på 978 tkr beror främst på ökade skolskjutskostnader och en ökad semesterlöneskuld.

Förskolan har under våren haft ett högt tryck gällande antalet inskrivna barn samt har verksamheten haft ett ökat behov av resurser till barn i behov av särskilt stöd. Grundskolan har haft många elever som har behov av särskilt stöd samt haft några integrerade grundsärskoleelever i sin verksamhet. Under hösten fick fritidshem en betydande ökning av volym som ledde till ökade kostnader. Gymnasiesärskolan har fått mer kostnader på grund av att ersättningen per elev till andra aktörer har höjts och att skolskjutskostnaderna har ökat. Kulturskolan har under året haft ökade kostnader i form av personal- och driftskostnader. Kostverksamheten fick lägre intäkter och ökade personalkostnader än beräknat samt ökade livsmedelskostnader på grund av att det under en period saknades avtal för inköp av livsmedel.

Nämnden har även verksamheter som har haft en god ekonomi under året. Dessa verksamheters överskott har fått bära de verksamheter som haft underskott. Dessa är pedagogisk verksamhet (dagbarnvårdare), förskoleklass, grundsärskola och vuxenutbildning.

Den pedagogiska verksamheten har varit vakant under hösten. Förskoleklass har haft högre intäkter än beräknat. Grundsärskolan har under året haft mindre behov av resurser samt haft några elever som varit integrerade i grundskolan. Vuxenutbildning fick lägre personalkostnader på grund av vakanser under året.

Investeringar

Investeringar, Projekt nr	tkr netto Text	Netto budget 2018	Netto Redovisning 2018	Avvikelse 2018
2710	Invest verksamhet	-2 800	-2 146	654
Summa investeringar		-2 800	-2 146	654

Investeringar, kommentarer

Av årets investeringsmedel på 2.800 tkr (kompletteringsbudget från 2017 med 800 tkr) har 2.146 tkr använts. Investeringarna har främst varit inköp av möbler, gardiner och IT. Investeringar har skett inom de flesta verksamheter. De enheter som har fått större investeringar är Lagggarbergs skola och Böle skola samt Älvstrandens förskola. Inför 2019 har en framställan om kompletteringsbudget på 654 tkr gjorts. Detta pga att några planerade investeringar för 2018 inte har genomförts samt att några genomförts men ej fakturerats ännu.

Kultur- och tekniknämnden

Ordförande: Jan-Christer Jonsson
Förvaltningschef: Jan Eriksson

Ansvarsområde

Vår största målgrupp är kommunens medborgare. Dessutom ger vi intern service till kommunens övriga förvaltningar genom t.ex. lokalvård och uthyrning av fastigheter och idrottsanläggningar.

Vårt uppdrag är att:

- Erbjudna möjligheter till ett aktivt liv på fritiden.
- Ge näring genom ett blandat kulturutbud för barn, ungdomar och vuxna.
- Skapa arenor för kulturprojekt och ta hand om våra kulturmiljöer
- Ansvara för kommunala byggprojekt.
- Se till att vägar och trafik fungerar på bästa sätt.
- Ta hand om kommunens fastigheter och se till att dessa är funktionella.

Väsentliga händelser under året

Verksamhet	Viktiga händelser
Skog och jordbruksmark	Avverkning för småhusbyggnationer på Djupängen. Avverkning på industriområdet för nyetableringar. Rönjning av sly och städning av Ravinerna. Samt skogsårdsåtgärder enligt skogsbruksplan.
Kommunal väg	Reinvestering på Centralgatan och fortsättning av Slottsvägen samt del av Arkivvägen. Bron vid Sörberge Norra är klar. De ökade snöröjningskostnaderna har lett till att budgeten för beläggning minskat kraftigt.
Enskild väg	Inga större åtgärder pga. de ökade kostnaderna för snöröjningen.
Trafik- och parkeringsverksamhet	Arbetet med att se över trafikmiljön runt våra skolor fortsätter. Bölevägen vid Böleskola har åtgärdats med belysning och övergångsställe.
Park och natur	Underhåll naturreservat Åstön fortskrider. Färdigställande av frisbeegolf på Fagerstranden.
Kultur	Ett nytt avtal tecknades med Scenkonstbolaget som ger barn och ungdomar tillgång till musik, dans och teaterföreställningar. Utökad samarbete med Norrdans i form av fler dansföreställningar och workshops. Utveckling av unga arrangörer i satsningen kulturcrew. Nationaldagsfirandet med en stor ökning av personer som deltar på medborgarskapsceremonin för nya svenska medborgare.
Fritidsgårdar	En ungdomskulturfestival genomfördes med hipp-hopp artister. Integrationsinsatser i form av "Sisterhood" som riktar sig till kvinnor i Tallnäs med bland annat samhällsinformation som tema, samt ridning för barn och ungdomar i samarbete med Timrå hästsportförening. Fritidsgårdsavtal tecknades med Ljustorps IF som innebär att bygdegården är öppen för barn och ungdomar två kvällar i veckan.
Bibliotek	Bibliotekets nya hemsida lanserades som ger utökade möjligheter till presentation av verksamheten. Filialen i Söråker utrustades med en digital utlåningsstation. En ny bokcirkel med skönlitteratur startade för personer som vill läsa och prata engelska. Fotoutställningen "From Timrå with Love" visades under sommaren.

Föreningsstöd	Budget för bidrag omfördelades till följd av de ökade kostnaderna för snöröjning detta medförde att utbetalningarna framför allt gick till de avtalade bidragen. Bidrag till ökad satsning på flick- och damidrott gick bland annat till Fagerviks Kanotklubb, IFK Timrå och Timrå IK.
Idrotts- och fritidsanläggningar	Upprustning av Bergeforsens IP. En genomgång av Skönviksbackens maskinpark har gjorts, 2 st nya omklädningsrum samt duschutrymmen har iordningstänkts på sporthallen. Alla omklädningsrum på sporthallen har insynsskyddats. Ombyggnad av NHK arena inför SHL premiären (bekostas av Timrå IK)
Industri och affärsfastigheter	Rivning av Tröskloge och sädesmagasin på Lögdö Bruk, uppbyggnad av sädesmagasinet påbörjat. Framtagande av underlag till renovering av Y:et.
Industrispår	Arbetet med spåret under 2018 har varit att få fler aktörer att använda spåret. Översyn av vägpassage vid Årvältsvägen har påbörjats.
Vatten och avlopp	Ombyggnad av pumpstationen är klar och driftsatt i Torsboda. Kvar är att bygga teknikbod vid vattenmagasin, utförs under 2019 inom projektet.
Avfalls- och återvinningshantering	Entreprenadavtalen fortlöper, gäller 5 +1 +1 år från 1 april 2014. Sluttäckning av Vivsta fd deponi har avslutats under året.
Fastighetsförvaltning	Taken på Arenaskolan, gymnasiet och Bergeforsens skola har fått nytt ytskikt. På Ljustorps skola har värmesystemet konverterats från Pellets till Bergvärme. Ny ventilation och fönster på Ala skola samt ombyggnad av köket. Renovering av ventilationen på Laggabergs skola. Iordningställande av utemiljö på Marie-dals skola. Totalt har 58 st bygg- renoveringsprojekt varit igång under 2018.
Lokalvård	Lokalvårdarna har börjat arbeta mera självständigt och löser planeringen själva vid kortare semestrar och annan ledighet. Målet är medbestämmande och mera ansvar.

Nyckeltal och volymuppgifter

Mått	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Antal kg hushållsavfall per invånare	196,2	201,7	205
Antal besök på huvudbiblioteket/invånare	2,01	1,87	1,73
Antal lån i bibliotek/invånare	4,08	4,35	4,3
Enskilda vägar, kostnad i kr/kvm	5,1	2,4	*
Kommunala vägar, kostnad i kr/kvm	44,8	41,5	*
Simkunnighet i % av totala antalet elever, årskurs 3	93,3	93,6	93,4
Antal besökare/år på sim- och friskvårdscenter	73 735	85 468	79 206
Energiförbrukning förskolor kWh/m ²	260	265	260
Energiförbrukning skolor kWh/m ²	180	182	201
Antal bidragsberättigade föreningar kultur och fritidsvht 7-25	25	24	26
Antal sammankomster bidragsberättigade föreningar 7-25 år	11 269	10 669	10 592
Antal medlemmar bidragsberättigade föreningar 7-25 år	3 244	3 603	3 182

Ekonomi, kommentarer

Drift

Resultaträkning tkr	Resultat 2018	Resultat 2017	Budget 2018	Avvikelse 2018
Verksamhetens intäkter	116 864	112 069	109 098	7 766
Verksamhetens kostnader (-)	-207 218	-195 541	-199 520	-7 698
Verksamhetens nettokostnad (-)	-90 354	-83 472	-90 422	68

Drift, kommentarer

Kultur- och tekniknämnden redovisar ett överskott för år 2018 med 68 tkr vilket motsvarar 0 % i förhållande till budget. Vid kvartalsbokslutet per 180331 lämnade förvaltningen en prognos på -4 600 tkr. Underskottet orsakades av vinterns myckna snöande som i sin tur ledde till höga kostnader för snöröjning och taks-kottning. Vid nämndens sammanträde 180531 godkändes förvaltningens förslag till omfördelning av budgeten för att täcka den redovisade negativa prognosen per 180331. De verksamheter som fick störst förändring efter förslaget var Kommunal och enskild väg (-2 300 tkr) samt Föreningsstöd (-1.100 tkr) besparingen på kommunal väg medför att kommunen skjuter en underhållsskuld framför sig vilket i sin tur kan leda till att vi inte når målet 5.4 om att varje generation ska bära sina egna kostnader. Övrig besparing gjordes genom att vakanta tjänster ej tillsattes under året. En viss förskjutning av kostnader mellan verksamheter har skett framför allt mellan fastighetsförvaltning och Industri och affärsfastigheter. Detta orsakas av att lokaler som tidigare hyrts ut externt numer hyrs ut till interna hyresgäster i kommunen. Störst avvikelse mot budget finns på idrotts och fritidsanläggningar. En orsak är taks-kottning men även kostnader för NHK arena avviker från budget.

Investeringar	Budget 2018	Redovisning 2018	Avvikelse 2018
Projekt grönare Sörberge	-1 500	-17	1 483
Förskola Söråker	-7 600	-203	7 397
Avloppsanläggning Åstön	-1 100	-1 734	-634
Industrivatten	-1 800	-1 503	297
Gatubelysning	-700	-472	228
Särskolan	-500	-47	453
Åstön	-1 000	-1 083	-83
Väg Nybygge Timråbo	-1 300	-1 370	-70
Ombygg NHK-arena	-3 000	-3 111	-111
Lögdö Bruk	-3 000	-3 120	-120
Idrottsarenor	-5 000	-3 076	1 924
Vägräcken	-300	-172	128
Investeringspott	-18 000	-14 475	3 525
Upprustning busskur	-100	0	100
Bildkonst	-21	0	21
Området vid Y-et	-1 200	0	1 200
Simhall	-40 000	-426	39 575
Skatepark Söråker	-1 300	0	1 300
Summa:	-87 421	-30 809	56 612

Investeringar, kommentarer

För 2018 tilldelades nämnden en ”Investeringspott” på 17 000 tkr (dessutom överfördes 1 000 tkr från 2017) som nämnden själva fördelar på diverse projekt. Nämnden valde att fördela hälften på verksamheten Fastigheter och hälften på Väg. De stora investeringarna som ryms i denna pott är Ombyggnad av Framnäs skola, konvertering till bergvärme på Ljustorps skola, diverse ventilationsprojekt i kommunens lokaler, järnvägsbron i Sörberge, inköp av väghyvel (beställd men ej levererad) samt upprustning av Centralgatan. Inför Timrå IKs SHL premiär krävdes en del ombyggnationer av hallen för att nå SHLs säkerhetskrav kostnaden för detta hyressätts och betalas av Timrå IK. Simhallsprojektet är upphandlat och avtal är tecknat med NCC. Vid uppstart av projektet Grönare Sörberge bedömdes projektkostnaderna överstiga avsatta medel därför fattades beslut om att skjuta på projektstarten och lyfta det i Budgetberedningen för 2019. Beslutad ram för Förskola Söråker bedömdes ej räcka till, en ny lokalisering-prövning gjordes och de nya förutsättningarna gjorde att projektet försenades även detta lyftes i Budgetberedningen för 2019.

Miljö- och byggnadsnämnden

Ordförande:
Förvaltningschef:

Roger Öberg
Klas Lundgren

Ansvarsområde

Miljö- och byggnadsnämnden agerar som myndighetsnämnd enligt miljöbalken, livsmedelslagen, plan- och bygglagen och övriga lagar inom miljö- och byggområdet.

Nämnden ansvarar bland annat för:

Information och tillsyn inom miljö- och hälsoskydd, kontroll av livsmedelsverksamheter, serveringstillstånd, strandskyddsdispenser, luftmätningar, bygglovshantering och bostadsanpassningsbidrag.

Väsentliga händelser under året

Verksamhet	Viktiga händelser
Miljö	<p>Miljötillsyn har utförts på tillståndspliktiga och anmälningspliktiga verksamheter under året. Inom hälsoskydd utfördes bl.a. tillsyn av skolor och förskolor samt solarier och bassängbad.</p> <p>Det har varit ovanligt många klagomålsärenden kring nedskräpning och skrotbilar. Rutiner angående dessa ärenden har tagits fram tillsammans med Kultur- och tekniknämnden.</p> <p>Nämnden har tillsammans med länsstyrelsen utrett hur tillsynsansvaret för deponier och förorenad mark ska fördelas. Detta innebär ett bra underlag för planering och fortsatt arbete med förorenad mark.</p> <p>Livsmedelskontrollen har skett enligt planering vilket innebär att verksamheterna fått den kontroll de har betalat för. Det kontrollområde som prioriterats under 2018 var temperatur.</p> <p>Luftmätningarna som genomförs vartannat år i samarbete med SCA påbörjades senhösten 2018 och fortsätter in på våren 2019.</p> <p>Samtliga tobakshandlare fick tillsynsbesök.</p> <p>Under 2018 tog miljöenheten över handläggningen av serveringstillstånd i Timrå från Sundsvalls kommun. Samtliga med serveringstillstånd har fått tillsyn. Samtliga ansökningar har handlagts.</p>
Bygg	<p>Industrisatsningen projekt Helios har under perioden avslutats. De tretton olika delprojekten har färdigställts och tillfälliga slutbesked har meddelats alltefter de olika etapperna slutredovisats. Slutbesked har nu meddelats för hela ärendet där samtliga delprojekt ingått.</p> <p>Byggenheten har under året haft full bemanning med enstaka sjukskrivningar. Bygglovsansökningar har hanterats genom löpande handläggning, tekniska samråd, startbesked och arbetsplatsbesök. Arbete utifrån tillsynsplanen som antagits i början av 2018 har prioriterats under året.</p> <p>Intresset att bygga nytt och komplement till befintlig bebyggelse har varit bestående även i år. Bygglov och förhandsbesked samt rådgivning i frågorna inför kommande byggprojekt är vanligt förekommande både för privata och med näringslivsfokus.</p> <p>Under 2018 har Timråbos flerbostadshus uppförts och börjat tagit form i centrum. Samtidigt har ytterligare flerbostadshus med 48 lägenheter beviljats bygglov.</p>

Bostadsanpassning Antalet inkommande ärenden håller sig på samma nivå som 2017. Men är dock något färre än hur det historiskt sett ut. Detta framgår även i övriga länets kommuner som ser samma trend.

Ny lag om bostadsanpassningsbidrag trädde i kraft den 1 juli. Stort fokus har varit på nya lagen som innebär ökade möjligheter och skyldigheter för kommunen. Samverkan med hemsjukvårdens intygsskrivare och intygsskrivare från sjukhuset har fortsatt för att hållas för att finna nya lösningar.

Det har även tagits fram en e-tjänst för bostadsanpassningsbidrag.

Nyckeltal och volymuppgifter

Mått ¹	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Antal livsmedelsärenden	234	238	244
Antal avloppsansökningar	33	45	109
Antal ärenden värmepumpar	52	49	45
Antal miljötillsynsärenden	372	384	428
Antal hälsoskyddsärenden	56	34	98
Antal delegationsbeslut	594	632	691
Antal miljöinspektioner	214	153	275
Antal bygglov	226	237	249
Antal byggarbetsplatsbesök	24	26	25
Antal pågående detaljplaner	10	9	7
Antal bostadsanpassningar	143	147	202
Antal förhandsbesked	17	12	12
Antal nämndsammanträden	11	10	11
Totalt antal ärenden	1 506	1 450	1 727

Ekonomi, kommentarer

Miljö- och byggnadsnämnden

Nämnden har inte klarat av att ta in alla budgeterade intäkter (-444 tkr). Det är framförallt på miljö som intäkterna saknas. Nämndens kostnader har varit lägre än budgeterat. Den största avvikelserna är personalkostnader på miljö.

Resultaträkning (tkr)	Budget 2018	Redovisning 2018	Avvikelse 2018	Redovisning 2017
Verksamhetens intäkter	5 166	4 722	-444	3 655
Verksamhetens kostnader	-15 403	-14 909	494	-10 022
Verksamhetens nettokostnader	-10 237	-10 187	50	-6 367

Revisionen

Ordförande:

Sten Ekström

Ansvarsområde

Enligt kommunallagen ska en kommun ha minst fem politiskt valda revisorer. Timrå kommun har sju revisorer.

Den kommunala revisionen regleras av bestämmelser i kommunallagen, god revisionsred, det av kommunfullmäktige fastställda reglementet för revisionen samt ägardirektiv till kommunens bolag.

Revisionens uppgift är att granska och pröva kommunens verksamhet avseende ändamålsenlighet, ekonomi, räkenskaper och intern kontroll. Revisorerna ska också granska verksamheten i kommunens bolag. Även donationsstiftelserna granskas.

Viktiga händelser per verksamhet

Verksamhet	Viktiga händelser
Revision	.

Ekonomi, Revision

Resultaträkning (tkr)	Budget 2018	Redovisning 2018	Avvikelse 2018	Redovisning 2017
Verksamhetens intäkter	0	0	0	0
Verksamhetens kostnader	-1 150	-1 099	51	-999
Verksamhetens nettokostnader	-1 150	-1 099	51	-999

Verksamheten har bedrivits enligt antagen revisionsplan. Fr o m. 2017 anlitas KPMG som sakkunnigt biträde.

Socialnämnden

Ordförande: Per-Arne Frisk
Förvaltningschef: Ingeborg Melin

Ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för äldreomsorg, hälso- och sjukvård, omsorg om funktionshindrade, individ och familjeomsorg, alkoholhandläggning, familjerådgivning, EKB och integration.

Socialnämnden anger mål, inriktning, riktlinjer, kvalitetsprogram samt beslutar om delegering för socialtjänsten. Socialnämnden beslutar även i ärenden av principiell betydelse samt ärenden som enligt lag skall beslutas av socialnämnd. Allt handlande utgår alltid från kommunens Vision samt Socialnämndens reglemente. Socialnämnden har uppföljningsansvar som regleras i Lednings- och kvalitetssystem och initierar utveckling och förändring av verksamheten. Beredning av ärenden till Socialnämnd sker i organ som består av ordförande, vice ordförande samt representant från oppositionen.

Socialtjänstens verksamhet utövas huvudsakligen genom myndighetsutövning. Verksamheten styrs bland annat av kommunallagen, förvaltningslagen offentlighets- och sekretesslagen, socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen, lagen om stöd och service, lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, föräldrabalken, lagen om vård av missbrukare i vissa fall, arbetsmiljölagen och alkohollagen. Dessutom styr tillämpliga delar av FN:s barnkonvention.

Väsentliga händelser under året

Verksamhet	Viktiga händelser
Gemensamt och nämnd	I april 2018 anställdes en biträdande förvaltningschef. Från och med 1 sept delades stöd och ledning och stöd ligger under biträdande verksamhetschef medan ledning ligger under förvaltningschef. Arbete med processer, a-tjänster och web pågår under 2018. I oktober anställs en ny systemförvaltare. LMO, LifeCare Mobil Omsorg införs i alla hemtjänstgrupper under hösten 2018.
Äldreomsorg	Under hösten 2018 har vård och omsorgsboendet Strandvillan med nio lägenheter avvecklats. De boende har fått flytta till andra vård och omsorgsboende i kommunen och omvårdnadspersonalen har omplacerats på vakanta tjänster. En demenssamordnare har anställts under hösten på tidigare vakant tjänst. Majoriteten av de som bor på vård och omsorgsboende har demenssjukdom och vi arbetar för att ställa om vårt arbetssätt till en mer personcentrerad vård och omsorg utifrån de nationella demensriktlinjerna. Under 2018 har det genomförts ett stort utvecklingsarbete inom hemtjänsten, som innebär att verksamhetens alla insatser kan planeras i realtid. För hemtjänstpersonalen innebär att de kan ta emot sina arbetsplaner i sin smartphone. Vi har även utrustat våra hemtjänsttagare med nyckelfria lås som innebär att nyckelhantering framför allt vid akuta besök underlättas. Den nationella brukarundersökningen som genomförts visar ett mycket bra resultat – brukare med hemtjänstinsatser är mycket nöjda/nöjda (92%). Vi har under hösten arbetat med att på ett mer strukturerat sätt träffa personal som har många sjuktillfällen. Från och med hösten har vi även förändrat sjukmälaren som vardagar ska göras direkt till enhetschef istället för som tidigare till

bemanningsenheten. Tillsammans med HR enheten har vi arbetat med gruppen långtidsjukskrivna. Den totala sjukfrånvaron har fortsatt att minska och genomsnittet för omvårdnadspersonal inom äldreomsorgen är nu 9,6% (11,3% 2016). Den 1 januari 2018 trädde den nya lagstiftningen angående vårdplanering och betalningsansvar för kommunerna i kraft. För att möta upp de förändrade rutinerna vid utskrivning från sjukhus har biståndshandläggarna organiserat sig geografiskt utifrån hemtjänstområden för att få till stånd ett teamarbete. Det finns nu fyra specialistundersköterskor en i varje hemtjänstgrupp med fokus på att öka kvaliteten för brukare som kommer hem från sjukhus med omfattande behov av insatser. Trots en stor höjning (29%) av kostnad /dygn för medicinskt färdigbehandlade har vi klarat av att hålla kostnaden inom budget. Ett stort antal fakturor på medicinskt färdigbehandlade har bestridits vilket har inneburit att vi undvikit att betala för kostnader motsvarande drygt 1000 tkr.

Hälso- och sjukvård inklusive hemsjukvård

Trots att andelen patienter som vårdas i hemmet med behov av avancerad hälso- och sjukvård ökar har verksamheten fungerat mycket bra under året. Rehabteamet och även distriktssköterskorna har till större del deltagit i planeringen inför hemgång från sjukhuset. De multiprofessionella teamen i hemtjänsten träffas varannan vecka för att samordna utifrån brukarnas behov. Under sommaren påbörjades ett samarbete med Räddningstjänsten i form av fallförebyggande aktiviteter för äldre över 70 år. Projektet har uppmärksammats av Umeå Universitet där vi även finns med i en projektansökan där vi ansökt om projektmedel. Projektets första grupp startar under februari 2019. Under året har arbetet med att utveckla dokumentationen enligt Socialstyrelsens krav. En projektgrupp med legitimerad personal, MAS, enhetschefer och IT- strateg har utarbetat det nya sättet att dokumentera samt hållit i utbildningar för kollegor.

Individ och familjeomsorg

Utvärderingen av projektet sju timmars arbetsplatsförlagd arbetstid slutfördes av Kommunförbundet och visade på stora vinster vad avser socialsekreterarnas psykosociala arbetsmiljö men även på vinster för arbetsgivaren. Sjuktalet samt hur man upplever sig utvilad efter ledighet förbättrades avsevärt, även stressnivåernas sjönk. Ur ett arbetsgivarperspektiv var den största vinsten att vi bröt trenden med att förlora personal till andra arbetsgivare eller yrken. Under året för projektet stannade personal kvar på sina arbeten. Utifrån detta fattade nämnden beslut om att permanenta projektet från och med 190101. Ledningsgruppen på IFO har genomgått förändringar då två enhetschefer valt att sluta sina anställningar vilket medfört rekryteringsprocesser för att återbesätta dessa tjänster. Urvalet bland de sökande har varit relativt gott och den sista rekryteringen för vuxenstöd beräknas slutföras under början av året 2019. Biträdande verksamhetschef tillträdde som ordinarie verksamhetschef den första december. Barn och familj påbörjade arbetet med att införa ett utrednings och uppföljningsverktyg som heter ESTER, vilket fokuserar på att tydliggöra riskfaktorer i barn och ungdomars livsmiljö och beteende. Ekonomiskt bistånd deltar i ett nationellt utvecklingsprojekt via SKL för att bryta långvarigt biståndsmottagande, öka brukarmedverkan, utveckla verksamheten och skapa ett attraktivt och hållbart arbetsliv för personalen. Missbruksvården påbörjade en total genomlysning som leds av kommunförbundet för att tydliggöra vårdkedjan inom kommunen relaterat till de nationella riktlinjerna. Med detta hoppas vi kunna få en sammanhållen vårdkedja med befintliga resurser inom kommunen samt få förslag på vart vi bör förstärka. Detta arbete beräknas bli klart under andra kvartalet 2019.

Hela IFO har under året kämpat med stora volymökningar inom alla områden vilket också är trenden på länsnivå. Detta har medfört en hög arbetsbelastning både på myndighetsutövande personal samt personal som verkställer våra egna stödinsatser. Utifrån detta har antalet institutionsplaceringar samt placeringar i skyddat boende stigit till rekordhöga nivåer som nådde sin topp under sensommaren 2018 för att mot årets slut sjunka mot mer normala nivåer. Ekonomiskt bistånd har fått nya målgrupper på grund av förändringar i Försäkringskassan och andra statliga myndigheters uppdrag vilket även där har medfört volymökningar på antal biståndstagare. Dessa volymökningar har medfört ett rejält budgetunderskott främst kopplat till antal placeringar och ökat behov av ekonomiskt bistånd.

Omsorg om funktionshindrade

Under 2018 har osäkerheten angående omprövningar och bedömningar om personlig assistans fortsatt. För verksamheten har det inneburit högre kostnader i ett par ärenden då ersättning från Försäkringskassan uteblivit. På grund av osäkerheten kring eventuella förändringar av lagstiftningen som reglerar personlig assistans har andelen yngre som ansökt om boende inom LSS fortsatt att öka. En brukarundersökning har genomförts inom boenden LSS med ett mycket gott resultat. Arbetet med titulatur projektet (byte av yrkestitlar för personal inom funktionshinderområdet) har fortsatt men den slutliga regleringen till nya yrkestitlar dröjer sett till hela länet. Inom biståndsenheten har de handläggare som utreder inom Lagen om särskild service till vissa funktionshindrade, LSS, genomfört en påbyggnadsutbildning riktad specifik mot området LSS. Utbildningen har genomförts på distans med länsgemensamma nätverksträffar som arrangerats med stöd av Kommunförbundet. Under våren 2019 kommer Socialstyrelsen att utvärdera denna typ av utbildningsform (SIM-utbildning).

Ensamkommande barn

Under 2018 användes främst placeringsformen stödboende för våra ensamkommande ungdomar. Antalet ungdomar har sjunkit stadigt under året kopplat till avslag i asylprocessen, ålderuppskrivningar samt att ungdomar själva valt att flytta till andra kommuner. Inflödet har varit mycket litet. Under november månad avvecklade vår upphandlade entreprenör sitt sista stödboende och från och med det hyr vi lokalerna som korridorboende till våra kvarvarande ungdomar

Nyckeltal och volymuppgifter

Mått	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Antal brukare vård och omsorgsboenden över 65	200	201	202
Antal brukare vård och omsorgsboenden under 65	9		
Antal brukare hemtjänst	542	496	525
Antal hemtjänsttimmar per månad	13754	13 361	12 800
Antal inskrivna med hemsjukvårdsinsatser/dsk	273	220	260
Antal inskrivna med enbart rehab insatser	228	160	150
Antal boende psykiatri	4	19	20
Antal brukare individstöd	41	47	48
Antal boende omsorg	40	33	32
Antal brukare personlig assistans (LSS)	8	9	11
Antal brukare personlig assistans (SFB)	31	36	37
Antal familjehemsplacerade barn och unga	29	27	25
Varav uppväxtplacering	27	18	18
Antal HVB-placeringar barn och unga (årsplaceringar)	10	8	5
Antal ensamkommande barn i egen regi	3	10	28
Antal ensamkommande barn i extern regi	41	51	63
Antal klienter HVB missbruksvård	8	5	8

Ekonomi, kommentarer

Resultaträkning, tkr	Resultat 2018	Resultat 2017	Budget 2018	Avvikelse 2018
Verksamhetens intäkter	121 763	161 228	124 721	-2 958
Verksamhetens kostnader (-)	-556 498	-539 975	-513 026	-43 472
Verksamhetens nettokostnad (-)	-434 735	-378 747	-388 306	-46 429

Drift, kommentarer

Socialförvaltningen som helhet slutar på ett underskott om -46 429 tkr för räkenskapsår 2018.

Äldreomsorgen -12 700tkr

Resultatet för hela äldreomsorgen har i hög grad påverkats av att vi inte fick full kompensation för ersättning vid obekvämt arbetstid, eller höjd arbetsgivaravgift.

Stimulansmedel har bokats som intäkt trots att motsvarande summa har reducerats i budgeten.

Hemtjänsten

Inför budgetåret 2017 och 2018 har personalbudgeten legat på samma nivå trots volymökningar motsvarande 561 timmar/ månad budgetåret 2017 och 405 timmar/månad budgetåret 2018.

Den stora volymökningen (ca 7%) över tid innebär att personalresurser motsvarande 6 årsarbetare har saknats för att klara budget. Budget för vikarier motsvarar ca 10 % av personalbudgeten. Att täcka upp för sjukfrånvaro och semester innebär att kostnaderna för timvikarier är högre än budget.

Inför 2018 års semesterplanering fanns behov av totalt 55 vikarier för att täcka fyra veckors semester för personalen. Inför varje sommar blir situationen allt mer ansträngd vad gäller vikarier med formell kompetens eller erfarenhet från äldreomsorg. Konsekvensen av att allt färre personer med utbildning finns att tillgå som vikarier blir att vi måste öka antalet inskolningsdagar från 2-3 dagar/person till 5-6 dagar/person.

Inom verksamheten har arbetsgivaren under pågående rehabprocess stöttat med sjuklön upp till 180 dagar i ett par personalärenden, samt uppsägningslön vid uppsägning av personliga skäl. Kostnader som det inte finns täckning för i budgeten.

Vård och omsorgsboenden

Några av orsakerna till det negativa resultatet för vård och omsorgsboenden 2018 är:

Avskrivningar motsvarande 978 tkr.

Intäkterna visar ett minusresultat motsvarande 1 100tkr främst mat och hyra men även en del minus när det gäller intäkter hemtjänsttaxa.

Ersättning för vikarier för fackligt förtroendevalda uppgår under året till 946 tkr.

Tidigare har ca 75% av kostnaderna för fackligt förtroendevalda ersatts från kommunledningskontoret. Ersättningen bokades tillbaka till kommunledningskontoret under budgetåret 2018 vilket innebär att budget inte funnits inom äldreomsorgen.

Stor omsättning på vikarier fördyrar inskolningskostnaderna på samma sätt som för hemtjänsten. Under 2018 var behovet av vikarier ca 100 st för att täcka upp så att all ordinarie personal kunde erbjudas 4 veckors semester under sommaren.

Stimulansmedel som bokats som intäkt har sedan flera år redan finansierats av verksamheten då samma summa dragits bort från budgeten. Under året har arbetsgivaren stöttat med sjuklön i ett par rehabärenden i avvaktan på rehabutredning.

Medicinskt färdigbehandlade och korttidsvård.

Trots en skärpt lagstiftning med endast tre planeringsdagar innan kostnader för medicinskt färdigbehandlade träder in och trots att kostnaden ökat till 7100 kr/dygn har budgeten för medicinskt färdigbehandlade varit tillräcklig. Ett stort antal fakturor för medicinskt färdigbehandlade har bestridits då kommunen debiterats betalningsansvar som inte följer regelverket. Totalt har kostnader för 1049tkr krediterats.

Kostnader för vård på Mellan Norrlands Hospice ligger även inom budget 2018.

Hälsa- och sjukvård -2 398 tkr. Budget tekniska hjälpmedel (6200tkr) ligger i fas trots att vi under 2018 har jobbat med att lösa ut hjälpmedel som aldrig kommer att återlämnas.

Underskottet inom hälso- och sjukvården beror huvudsakligen på att det är stora problem att rekrytera sjuksköterskor. Flera vakanser under året som periodvis har fått ersättas genom att beordrad övertid utbetalats alternativt har enskilda förtag/bemanningsföretag anlåtts.

Kostnad för övertid slutade på -840 tkr, för att få täckning för bemanningen framför allt under sommarperioden.

Omsorgen om funktionshindrade-7 462 tkr.

Orsaken till det negativa resultatet är:

Drygt en miljon av underskottet härrör från LSS verksamhet boende, korttidsboende, samt köp av platser elevhem, gruppboendestad, serviceboendestad.

Övrigt underskott härrör från personlig assistans.

Minskade intäkter jämfört med budget motsvarande - 2976 tkr. Försäkringskassans stramare regelverk gällande assistans har under året fått genomslag i ett par ärenden där assistansersättningen dragits in.

Sjuklönekostnader för privata utförare samt utökningar av assistanstimmar som inte finansierats av Försäkringskassan. Även stöttning i form av extra personal i ett ärende där yngre brukare under 65 år vistas på vård och omsorgsboende.

Individ och familjeomsorgen -15 397 tkr.

Barn- familj- vuxenplaceringar

Under 2018 har det varit ett högt inflöde på nya ärenden över hela IFO vilket också har resulterat i ett större antal institutionsplaceringar samt placeringar i familjehem. Antalet placeringar relaterat till tvångslagsstiftningen har varit högt vilket också är de dyraste placeringarna. Under sista kvartalet 2018 normaliserades antalet placeringar från att under sommaren har legat på en nivå långt över det dubbla budgeterade antalet årsplaceringar.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd står för närmare 8000 tkr av underskottet. Inför 2018 sänktes budget med 2000 tkr vilket förklarar en del av detta. Resterande del av underskottet relateras till nya målgrupper som söker försörjningsstöd. Framst är det gruppen utförsäkrade från Försäkringskassan som inte längre har rätt till ersättning via sjukförsäkringssystemet som bidrar till ökade kostnader. Även målgruppen ensamkommande ungdomar och de som har uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen som söker ekonomiskt bistånd har ökat.

EKB -4 129 tkr

Underskottet på EKB förklaras genom att en budgeterad intäkt om 1000 tkr som skulle flyttas från 2017 års resultat nekades. Vidare finns det kostnader som är kopplade till modulerna i Bergeforsen om totalt 2450 tkr i hyror som ej budgeterats, anstånd till tidigare entreprenör samt avetableringskostnader. 300 tkr av underskottet är en felkonterad lön till en socialsekreterare.

Investeringar

Investeringar, tkr netto	Netto	Netto	Awikelse	
Projektnr	Text	budget	Redovisning	2018
		2018	2018	
65600	Arbetsmiljöåtgärder		-806	
	Larm		-1 834	
Summa investeringar		-4 000	-2 640	1 360

Investeringar, kommentarer

Investeringen under 2018 är fördelad på Arbetsmiljöåtgärder (806 tkr), Larm 1 834 tkr.

Finansförvaltningen

Ekonomi, kommentarer

Resultaträkning (tkr)	Resultat 2018	Resultat 2017	Budget 2018
Skatteintäkter	852 809	837 352	852 500
Generella bidrag	207 431	206 051	211 900
Finansnetto	654	-1 140	-2 500
Övriga finansiella poster	-27 094	-8 421	-10 292
Summa	1 033 748	1 033 842	1 051 608

Budgeten för skatteintäkter och generella statsbidrag för 2018 upprättades utifrån prognos från Sveriges kommuner och landsting (SKL) från augusti 2017.

Enligt skatteunderlagsprognos från december 2018 som styr hur höga skatteintäkter som ska bokföras på 2018 blir skatteintäkterna 0,3 mnkr högre än budgeterat.

De generella statsbidragen blir -3,7 mnkr lägre än budget delvis pga att fastighetsavgiften inte ökat u förväntad utsträckning.

Finansnetto är positivt pga uppskjuten upplåning, utdelning kommuninvest. Övriga finansiella poster avviker kraftigt negativt mot budget pga. ej inkomna medel för särskilda budgetposter samt kostnader för avsättning deponiåtagande.

Befolkningsantalet den 31 december 2018 är 18 060 invånare. Befolkningsutvecklingen har 2018 varit positiv (+30 personer).

Bolag och kommunförbund

Finansiell analys

Sammanställd redovisning består av Timrå kommun, AB Timråbo, Timrå Vatten AB, del i Midlanda Fastigheter AB (16 %), del i Medelpads Räddningstjänstförbund (14,5 %) samt de helägda bolagen Midlanda Centrum AB och Wifsta Water AB. De två sista bolagen har en obetydlig verksamhet och omsättning. Midlanda Fastigheter AB äger 100 % av Midlanda Flygplats AB och Timrå Vatten AB äger 18 % av Mitt Sverige Vatten och Avfall AB.

Kommunen har även inflytande i flera juridiska personer. Omfattningen och väsentlighetsprincipen har varit vägledande vid bedömningen att följande organisationer inte ska räknas med i den sammanställda redovisningen: Samordningsförbundet Härnösand-Timrå (ca 30 %), ServaNet AB (ca 5 %).

Resultatet för den sammanställda redovisningen uppgår till -59,2 (25,7) mnkr. Av den sammanställda redovisningens omsättning svarar Timrå kommun för omkring 85 %. Under året har mindre villkorat ägartillskott lämnats, inga koncernbidrag, endast mindre utdelning(90 tkr) har kommunen erhållit från bolag.

Den sammanlagda redovisningens intäkter uppgick under 2018 till 411,2 mnkr, en minskning med 14,8 mnkr jämfört med föregående år framförallt beroende på bortfall av intäkter för ensamkommande barn. Kostnaderna uppgick till 1 462,8 mnkr, en ökning med 92,5 mnkr jämfört med föregående år, Personalkostnadernas andel av verksamhetens kostnader är störst och uppgick till ca 870 mnkr eller 59 %.

Under året har det skett en del försäljning mellan kommunen och de kommunala bolagen. Kommunen har köpt tjänster för totalt 39,5 mnkr av de kommunala bolagen/kommunförbundet och sålt för 2,7 mnkr. AB Timråbo har fått in totalt 33,0 mnkr från kommunen, i stort sett hela beloppet består av hyresintäkter.

Långfristig låneskuld

Den långfristiga låneskulden har ökat med ca 62 mnkr under 2018. Ökningen beror på att kommunen och Timråbo lånat, delvis för att stärka likviditeten.

Avsättningar

Avsättningar innefattar främst pensioner och löneskatt intjänade fr.o.m. 1998. Pensionsavsättningarna avser bl.a. förmånsbestämd ålderspension, särskild ålderspension samt garanti- och visstidspension. De individuella pensionerna redovisas som en kortfristig skuld. Totalt uppgår avsättningarna till ca 108 mnkr för pensioner och löneskatt. Övriga avsättningar avser bl.a. avsättning deponi och uppskjuten skatt och uppgår till ca 32 mnkr.

Soliditet, Finansnetto, Likvidamedel (mnkr)

Soliditeten är låg i förhållande till snittet för kommunkoncerner som uppgår till omkring 35 %.

	Utfall helår 2018	Utfall helår 2017
Soliditet exkl. pensionsåtagande inom linjen,	23	27
Finansnetto (finansiella intäkter - finansiella kostnader)	-5,3	-6,4
Likvida medel	46	111

Ekonomiskt resultat per juridisk person (mnkr)(Timrå kommuns andel)

	Utfall helår 2018	Utfall helår 2017
Timrå kommun	-59,1	19,7
AB Timråbo	4,1	7,0
Timrå Vatten AB	-0,9	-0,9
Midlanda Fastigheter AB	-1,7	-0,2
Midlanda Flygplats AB ⁴	-1,7	-0,2
Medelpads Räddningstjänstförbund	0,2	0,2
Midlanda Centrum AB och Wifsta Water AB	0	0

Ekonomiskt resultat för den sammanställda redovisningen (mnkr)

Resultat inkl. jämförelsestörande poster och efter dispositioner och skatt	59,2-	25,7
--	-------	------

Ekonomiska engagemang mellan kommunens koncernföretag (mnkr)

Bidrag, tillskott, utdelningar							
	Ägd andel, %	Koncernbidrag		Aktieägartillskott		Utdelningar	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Timrå Kommun				1,6			0,1
AB Timråbo	100					0,1	
Timrå Vatten AB	100						
Medelpads Räddningstjänstförbund	14,5						
Wifsta Water AB	100						
Midlanda Centrum AB	100						
Midlanda Fastigheter/FlygplatsAB	16				1,6		

Intäkter, kostnader, fordringar och skulder (mnkr)						
	Försäljning		Lån		Borgen	
	Köpare	Säljare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Timrå Kommun	39,5	2,7			475,8	
AB Timråbo	7,3	33,0				398,0
Timrå Vatten AB	0,5	9,0				71,5
Medelpads Räddningstjänstförbund	0,3	2,8				6,3
Wifsta Water AB						
Midlanda Centrum AB						
Midlanda Fastigheter/FlygplatsAB	0,4	0,5				

⁴ Genom Timrå kommuns andel 16 % i mb Midlanda Fastigheter AB

Bolagets uppdrag

AB Timråbo äger och förvaltar 1 816 lägenheter samt en mindre andel lokaler och har 24 anställda.

Bolagets vision är att tillhandahålla ett attraktivt boende. Genom att ge de som vill bo och verka i Timrå möjlighet till ett tryggt boende i olika skeden i livet bidrar Timråbo till kommunens övergripande vision 2025.

Årets händelser

Timråbos satsning på att minska energiförbrukningen har fortsatt. Nu är sänkningen ca 15 % totalt på el och värmesidan jämfört med startåret 2012. Vi tror oss kunna nå 20 % redan innan 2020.

Timråbo har under 2018 fortsatt färdigställa 37 lägenheter i Vivsta. Inflyttning Juli 2019.

Underhåll har gjorts för ca 17,4 mnkr och investeringar för 73,6 mnkr (varav nybygge 59,0 mnkr) med bland annat fasader, tak, byte av hissar samt energioptimeringsprojekt.

Timråbo har en till löpande kundundersökning. Resultatet visar på ca 46 % helnöjda kunder, ett resultat klart över rikssnittet.

Mål och måloppfyllelse

Timråbo har fått nya ägardirektiv utifrån kommunens vision ”Timrå 2025”. Viktigast är att genom förvärv, ombyggnation eller nybyggnad tillskapa fler bostäder. Ett mål som är så viktigt att de andra målen, soliditet och vakanser tillåts bli tillfälligt sämre.

Enligt ägardirektivet skall vakanserna 2018-12-31 helst inte överstiga 1,5 %. Timråbo hade den 31 december 0,6 % vakanta lägenheter. Även på lokalsidan är uthyrningen bra.

Under året har vi gjort en nettouplåning på 40 mnkr som medfört att soliditeten i slutet av året var 18,8 % mot fjolårets 19,7 %.

Timråbo har tillsammans med ägaren ett mål om att sänka energiförbrukningen med 20 % från 2012 och utgången av 2020. Timråbo jobbar aktivt med flera projekt och utbildning inom området och hade vid 2018 års utgång sänkt

fjärrvärmens och elförbrukningen med 15 % mot jämförelseåret 2012.

Ekonomi

Resultaträkning i sammandrag för de två senaste åren.

Resultaträkning (tkr)	2018	2017
Intäkter	137 681	136 318
Kostnader	-128 195	-121 990
Rörelseresultat	9 486	14 328
Finansnetto	4 720	3 963
Resultat efter finansiella poster	4 766	10 365
Bokslutsdispositioner/skatt	- 692	-3 335
Årets resultat	4 074	7 030
Investeringar	73 600	47 809

Analys

Hysesintäkterna ökade med 1,0 mnkr till 136,8 (135,8) mnkr vilket var bättre än budget. Övriga intäkter uppgick till 0,9 (0,5) mnkr. Fastighetskostnaderna uppgick till 118,1 (115,6) mnkr. Finansnettot blev -4,8 (-4,0) mnkr vilket var bättre än budget.

Investeringar

Nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar inklusive nyproduktion uppgick under året till 73,6 (33,2) mnkr. En stor investering under året har varit bolagets energisatsning. Övrig investering var bland annat stambyte i Söråker, samt nya tak och fasader i Söråker.

Nyckeltal

Bolagets nettoskuldsättning, räntebärande skulder med avdrag för likvida medel, uppgick 2018-12-31 till 388 (348) mnkr. Nettoskuldssättningen motsvarar en belåningsgrad på 40 % (37%). De likvida medlen inklusive fordran på Timrå kommun uppgick vid årsskiftet till 37,1 (55,8) mnkr. Balanslikviditeten (förhållandet mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder) uppgick vid årets slut till 0,1 % (59 %).

Översikt nyckeltal

	2018	2017
Soliditet, %	18,8	19,7
Eget kapital, mnkr	102,6	99,3
Låneskuld, mnkr	398	358
Nettoskuldsättning, mnkr	398	348
Balanslikviditet, %	0,1	127
Avkastning på justerat eget kapital, %	4,6	10,4
Genomsnittlig låneränta, %	1,4	1,6
Totalt egna antal lägenheter	1 784	1 781
Antal lediga lägenheter	12	8
Vakansgrad lägenheter, %	0,6	0,3
Totalt antal m ² lokaler	20 410	20 523
Vakansgrad lokaler, %	1,3	1,4

Framtiden

Under 2019 kommer bolaget att fortsätta arbetet med att tillskapa fler lägenheter. Den låga vakansen och den ökande befolkningen i kommunen gör att efterfrågan på lägenheter är god. Dock upplevs produktionskostnaden och därmed den blivande hyran som hög.

Mycket tid och resurser kommer även under kommande året att läggas på arbetet med att sänka bolagets förbrukningar vad avser fjärrvärme, el samt vatten. Här finns stora vinster såväl ekonomiskt som miljömässigt att jobba för.

Bolaget fortsätter att satsa på att bli mer tillgänglig med hjälp av egen app samt uppdaterade funktioner på hemsidan.

Under 2019 kommer vi att fortsätta lägga resurser på utemiljön i våra områden. Mötesplats Tallnäs är ett stort projekt som vi kör igång med bidrag från Boverket.

I början på 2018 startade vi vårt hyressättningsprojekt. Vi slutförde inventeringen under hösten 2018. Vi kommer att få ett bra underlag på statusen i våra fastigheter och det kommer även att vara en viktig del i hyresförhandlingarna 2020.

Ett stort projekt är GDPR där alla bolag i Sverige har en utmaning att skapa rutiner för att värna om integriteten. Vi fortsätter att se över alla rutiner, blir tydligare på hemsidan och marknadssystemet.

Fortsatt nyproduktion – Vision Söråker

Bolagsredovisning 2018

Timrå Vatten AB

Ordförande
VD

Jan Norberg
Anneli Wikner

Bolagets uppdrag

Timrå Vatten AB (nedan även kallat för Timrå Vatten/bolaget) är ett kommunalt bolag som ägs till 100 % av Timrå kommun. Bolaget äger den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Timrå kommun.

Timrå Vatten producerar och distribuerar dricksvatten till cirka 15 300 människor samt omhändertar och renar avloppsvatten. Inom Timrå kommun är cirka 86 procent av invånarna anslutna till Timrå Vattens anläggningar.

Ägarnas syfte är att genom bolaget driva och utveckla vattenförsörjning och avloppshantering för att tillgodose brukarnas behov av vattentjänster samt bidra till långsiktig hållbar samhällsutveckling och miljö.

Inga anställda finns i Timrå Vatten. Utveckling, drift och underhåll av de allmänna VA-anläggningarna i Timrå utförs av MittSverige Vatten & Avfall AB på uppdrag av Timrå Vatten. MittSverige Vatten & Avfall AB är Sundsvall, Timrå och Nordanstig kommuners gemensamma bolag för VA- och avfallssamverkan över kommungränserna.

Årets händelser

Sommarens torra klarades på ett bra sätt avseende den kommunala vattenförsörjningen, men för att säkra vatten-försörjningen framåt har Sundsvall Vatten AB borrar en ny brunn vid Grönsta vattentäkt där propumpning pågår. I Nolby har en ny brunn propumpats, som visar att det finns goda möjligheter att dubblera mängden som tas ut. Under hösten uppstod en del missfärgningar av dricks-vattnet i Timrå centrum vilket kopplas till den förhöjda temperaturen i dricksvattnet.

Projektering av det nya bostadsområdet Djupängen, väster om Bergeforsen, är i sin slutfas. Upphandling av entreprenör kommer att ske

under januari 2019 och byggstart förväntas i skiftet februari/mars.

Arbetet med att ta fram strategier för avlopps- och slamhanteringen i Timrå kommun avslutades under året. Strategierna kommer vara en bra grund för långsiktigt hållbara beslut. Det fortsatta arbetet innebär att formulera styrande handlingsplaner för utveckling av verksamheten i den riktning som strategierna pekar ut.

Mål och måluppfyllelse

Bolaget har under 2018 bedrivits utifrån ändamålet som kommunfullmäktige har fastställt, och bolaget har i sin verksamhet agerat med iakttagande av samma begränsande villkor som skulle ha gällt om bolagets verksamhet istället utförts i kommunal regi. Ägardirektiv har fastställt för Timrå Vatten utifrån kommunens mål för bolaget.

Konsumenterna får skäliga priser

Bolaget arbetar aktivt med att minimera kostnaderna och samtidigt leverera långsiktigt hållbar vattenförsörjning. Under 2018 har ingen avgiftshöjning skett, men 2019 höjs VA-avgifterna, vilket för en villakund innebär en höjning med 0,8 procent för flerbostadshus 1,1 procent.

Samarbete pågår löpande med andra kommunala bolag genom bland annat initiativ till nätverksträffar och vår kompetens efterfrågas i olika frågor. Under 2017 och 2018 samarbetar MittSverige Vatten & Avfall med Sundsvalls kommuns bostadsbolag, Mitthem AB, i ett EU-finansierat projekt för att öka medvetenheten om individens ansvar för ett hållbart samhälle (Hållbara tillsammans). Resultatet av detta projekt kommer att kunna användas även i ägar-kommunerna Timrå och Nordanstig.

Bolaget deltar även aktivt som representanter i Svenskt Vattens (branschorganisation) olika kommittéer och utvecklingsprojekt. Vidare deltar bolaget i forskningen kring vattentjäns-

terna via Luleå tekniska universitet och klustret Dag & Nät inom avdelningen arkitektur och VA-teknik. Bolaget har också flera samarbeten med Mittuniversitetet inom ramen för kommunens samverkansavtal.

Verksamheten ger en produkt med god kvalitet

Bolagets leverantör av dricksvatten, Sundsvall Vatten AB, har under 2018 fortsatt med utredningar och arbeten kring huvudvattenförsörjningen och strategin Ringen, vilket lett fram till att styrelsen i november antog en dricksvattenstrategi. Arbetet fortgår även med att genomföra framtagna handlingsplaner, utifrån genomförda utredningar med verktyget HACCP för Wifsta, Nolby och Grönsta vatten-försörjning. HACCP är ett verktyg för att främja produktsäkerheten för livsmedel, vilket dricksvatten är klassat som.

Verksamheten sker på ett miljövänligt långsiktig hållbart sätt

Under 2018 har planeringen inletts för en kranmärkt-kampanj under 2019 och under året har vi kranmärkt oss själva. Vi har också mött kunder i externa aktiviteter med vår vatten-drinkbar ”Håll-bar”.

Utifrån bolagets mission - *För ett hållbart samhälle* och vision - *Vi är miljöföretaget som är ledande inom kretsloppstjänster* pågår ett arbete i bolaget att omsätta dessa och lyfta fram dem tydligt, så väl i den kommunikation som bedrivs som i den dagliga verksamheten. En hållbarhetspolicy antogs av styrelsen i februari 2018 och under april genomfördes en medarbetardag i hållbarhetens tecken. En handlingsplan är framtagen för 2018-2019.

Ekonomi

Resultaträkning i sammandrag för de två senaste åren.

Resultaträkning (tkr)	2018	2017
Intäkter	39 569	38 853
Kostnader	-39 717	-39 204
Rörelseresultat	-147	-351
Finansnetto	-956	-1 082
Resultat efter finansiella poster	-1 103	-1 433
Bokslutsdispositioner/skatt	223	551
Årets resultat	-880	-882
Investeringar	15 565	10 519

Analys

Under 2018 har bolaget resultat före skatt och boksluts-dispositioner motsvarat ett underskott på 1,1 mnkr, vilket är 0,8 mnkr bättre än budget. Underskottet är en medveten undertaxering för att tidigare års överskott ska återföras till VA-kunderna.

Främst påverkas utfallet av att vissa driftsinsatser skjuts till 2019 på grund av personalvakanter inom MittSverige Vatten & Avfall AB, vilket motsvarar cirka 1,6 mnkr. Bland annat kan nämnas fortsatt läcksökning och tillhörande åtgärder.

Även kapitalkostnaderna påverkar resultatet med minskade kostnader på cirka 0,3 mnkr. Orsaken är svårigheten att exakt beräkna när projektavsluten kommer att göras, vilket främst medfört lägre avskrivningskostnader under året.

Samtidigt har vattenförbrukning hos våra kunder varit något lägre än vi kunnat förutse och innebär minskade intäkter på cirka 0,4 mnkr. Det har även varit fler vattenläckor än normalt, vilket har medfört att vatteninköpet från bolagets leverantör av dricksvatten, Sundsvall Vatten AB, har kostat cirka 0,7 mnkr mer än beräknat.

Bolagets nettoomsättning under 2018 uppgick till 39,4 mnkr (38,7 mnkr), varav VA-avgifter utgjorde 94,9 (97,5) procent.

Vid en jämförelse av nettoomsättningen för 2018 med 2017 har omsättningen ökat med 0,7 mnkr, vilket främst beror högre entreprenadintäkter samtidigt som vattenförbrukningen varit något lägre under 2018. Under 2018 har ingen avgiftshöjning skett, men under 2019 behöver VA-avgifterna höjas, vilket för en villakund innebär en höjning med 0,8 procent och för flerbostadshus 1,1 procent.

Investeringar

Totalt uppgick investeringarna till 15,6 netto (10,5) mnkr, vilket är 0,2 mnkr lägre än budget.

Reinvesteringar

Av de totala investeringarna avser 11,8 mnkr reinvesteringar, vilket är 2,5 mnkr lägre än budgeterat. Det befintliga övervakningssystemet för avloppsanläggningarna börjar fasas ut och

ett arbete pågår med utbyte till MittSverige Vatten & Avfall-gruppens standard. Arbetet har inte gått lika fort som planerat under 2018, vilket är orsaken till det lägre utfallet för reinvesteringarna.

Under 2018 har ombyggnationen på Söråkers avlopps-reningsverk genomförts och på Näs avloppsreningsverk har arbetet påbörjats och fortsätter under 2019. Arbetet kommer pågå till 2020 innan alla verk och pumpstationer är åtgärdade.

Nyinvesteringar

Resterande del av investeringarna utgör nyinvesteringar som uppgår till 3,8 mnkr och är 2,3 mnkr högre än budget.

Åtgärderna vid Wifsta dagvattendamm som skulle ske under 2017 blev först färdigställda under 2018. Insatserna vid dammen var mer komplicerade än beräknat och har medfört en högre slutkostnad. Samtidigt har även andelen ny-anlutningar ökat, vilket är positivt, men medför ökade investeringskostnader.

Nyckeltal

Soliditeten har minskat jämfört med 2017, vilket beror på årets underskott. Underskottet påverkar även eget kapital som har minskat och avkastning på eget kapital som är negativt.

Genomsnittlig låneränta har förbättrats något, vilket beror på att omsättningen av lån under året har gynnats av det positiva ränteläget. Inga nya lån har tagits under året.

Distribuerad mängd vatten har ökat under 2018, vilket beror på fler vattenläckor än normalt. En trolig anledning kan vara att de punktinsatser som gjordes i samband med läcksökningen 2016 inte var tillräckliga. Förmodligen är hela ledningssträckor i dåligt skick, i anslutning till dessa ledningslagningar, vilket gjort att nya läckor har uppkommit i området.

Ovanstående påverkar även svinn i procent av distribuerad mängd vatten, vilken har ökat jämfört med 2017.

Under 2019-2020 kommer särskilt nyckeltalet -svinn i procent av distribuerad mängd vatten - att kvalitetssäkras, eftersom historiskt har egen förbrukning inte kunnat mätas på ett tillförlitligt sätt och har till stora delar uppskattats.

Även förbrukningen hos kunder, som sker utifrån en preliminärdebitering påverkar nyckeltalet årsvis. Under 2019 kommer bolaget se över möjligheterna till on-line mätning, vilket möjliggöra tillförlitlig kundförbrukning årsvis.

Även renad mängd vatten har ökat något jämfört med 2017, men är en normal variation som påverkat av nedbörden under året och antal läckor.

Totala längden för vatten- och avloppsledningarna har minskat med 24 km under 2018. Det beror på att vi löpande ser över ledningskartan och tar bort felaktiga ledning-sträckor som är privata och inte tillhör bolaget.

Översikt nyckeltal

	2018	2017
Soliditet %	6,0	7,7
Eget kapital mnkr	7,0	8,1
Låneskuld mnkr	71,5	71,5
Avkastning på justerat eget kapital %	Negativt	Negativt
Genomsnittlig låneränta %	1,32	1,41
Distribuerad mängd vatten m ³	2,1	1,8
Renad mängd vatten m ³	2,43	2,22
Svinn i % av distribuerad mängd vatten	49,9	39,9
Vatten- och avloppsledningar km	577	599
Antal anställda	0	0

Framtiden

Under 2012 färdigställdes VA-planarbetet för Timrå kommun, men planen beslutades aldrig i kommun-fullmäktige. Orsaken var att pågående arbete med översiktsplanen först behövde bli klart. Under 2018 beslutades om ny översiktsplan och under 2019 kommer arbetet fortsätta med att se över och revidera framtagna VA-plan samt ta fram en dagvattenplan i enlighet med åtgärdsprogrammet för Bottenhavets vattendistrikt.

Under 2019 kommer även en översyn av verksamhetsområdesgränserna påbörjas tillsammans med kommunen. Verksamhetsområdet kommer att omfatta dricks-, spill-, samt dagvatten.

Avloppsreningsverken i Söråker och Näs är högt hydrauliskt belastade, på grund av stora mängder tillskottsvatten. Arbetet med att åtgärda mängden tillskottsvatten kommer att kräva stora ekonomiska investeringar för såväl Timrå Vatten som enskilda fastighetsägare. Att minska tillskottsvatten är dock en förutsättning för att Timrå kommun ska kunna växa.

Bolaget har sedan tidigt 2000-tal löst avsättningen av avlopps-slam genom upphandling av entreprenör som använt slammet för tillverkning av anläggningsjord.

Under senare år har marknaden för anläggningsjord minskat samtidigt som regeringen har beslutat om en statlig utredning - Giftfri och cirkulär återföring av fosfor från avloppsslam - som ska ta fram ett lagförslag som innebär förbud av spridning av avloppsslam på åkerjord och som anläggningsjord. Bolaget kommer bevaka resultatet av den statliga utredningen och arbeta för att ha fler avsättnings-alternativ i framtiden. Generellt kommer det komma att krävas ett betydligt mer omfattande och aktivt arbete från alla VA-aktörer i Sverige jämfört med tidigare, för att lyckas avsätta allt kommunalt avloppsslam.

Midlanda Fastigheter AB Ordförande
VDAnders Hedenius
Peter Clemin**Bolagets uppdrag**

Midlanda Fastigheter AB skall förvalta och utveckla fastigheter och infrastruktur med tillhörande fysiska anläggningar kopplat till flygplatsverksamheten vid Sundsvall Timrå Airport. Verksamheten skall utgå från en hållbar utveckling inom områden ekonomi, miljö och social hållbarhet.

Bolaget skall vidare utgöra ägare av driftsbolaget Midlanda Flygplats AB och i den rollen ansvara för styrning och uppföljning av driftsbolagets verksamhet. Bolaget skall stödja driftsbolaget i utvecklingen av Sundsvall Timrå Airport till ett nav för flygtrafiken i Norrland. Midlanda Fastigheter AB har att följa ägarkommunernas styrande dokument och i sin tur tillse att driftsbolaget beaktar dessa i sin verksamhet.

Årets händelser

- Fortsatt arbete för att se över möjligheterna att överlåta driften av flygplatsens reningsverk
- Arbetar för uthyrning av konsthallen
- Utveckling av markområdet i anslutning till flygplatsen

Ekonomi

Resultaträkning i sammandrag för de två senaste åren.

Resultaträkning (tkr)	2018	2017
Intäkter	2 040	2 195
Kostnader	-1 417	-1 603
Rörelseresultat	623	592
Finansnetto	-41	-1,296
Resultat efter finansiella poster	582	-704
Bokslutsdispositioner/skatt	-11291	-566
Årets resultat	-10709	-1,270
Investeringar		570

Analys

Ackumulerat resultat -10.7 mnkr. Det negativa resultatet beror framförallt på att andelar i dotterbolaget skrivits ned i samma omfattning som dotterbolagets redovisade resultat 2018. Midlanda Fastigheter har lämnat ett koncernbidrag om 0.6 mnkr.

Då investeringar inte kunnat genomföras fullt ut under året som planerat är kapitalkostnaderna lägre än budgeterat.

Midlanda Fastigheter betalade ett villkorat aktieägartillskott till Midlanda Flygplats i början av 2018 i förskott. Då Midlanda Flygplats AB redovisade en större förlust än budgeterat för 2018 lämnade Midlanda Fastigheter AB ytterligare ett villkorat aktieägartillskott för att täcka förlusten.

Investeringar

Ett urval av genomförda/pågående Carport, Ny port, Utbyte komplettering brandlarmscentral, Anläggning korttidsparkering. Appsystem till motorvärmare, Uppgradering hiss Garageplats brandgarage, pågående

Översikt nyckeltal

	2018	2017
Soliditet, %	34	89
Eget kapital, mnkr	5	13
Låneskuld, mnkr	0	0
Avkastning på justerat eget kapital, %	Neg	Neg
Genomsnittlig låneränta, %	0	0
Antal anställda	0	0

Framtiden

Flygets utveckling på orten är av väsentlig betydelse även för fastighetsbolaget. Minskar verksamheten på flygplatsen kommer efterfrågan av lokaler att minska och vice versa om flygverksamheten ökar.

Det som långsiktigt kan påverka flygets utveckling är bland annat, flygets miljöpåverkan men även transportalternativens utveckling.

Viktiga frågor för bolaget är att se till att miljöfrågorna hanteras på ett ansvarsfullt sätt. Arbetet med ett nytt miljötillstånd i enlighet med miljöbalken fortskrider. Samrådsmöte med myndigheter och enskilt berörda har genomförts. För att erhålla ett samlat miljötillstånd för verksamheten och hantera brandövnings-platsen har tidsplanen justerats. Under slutet av 2019 avser flygplatsen lämna in ansökan till Mark- och miljödomstolen. Ett ytterligare hot är från och med år 2023 då nuvarande SGEI tillstånd går ut och kapitallåntillskott till verksamheten inte längre är tillåten om tillståndet inte kan förnyas.

Midlanda Flygplats AB

Ordförande
VD

Dick Jansson
Frank Olofsson

Bolagets uppdrag

Midlanda Flygplats AB på uppdrag av moderbolaget, Midlanda Fastigheter AB, ansvaret för den operationella driften, underhåll samt den värdeskapande verksamheten på flygplatsen. Bolaget skall med stöd av Midlanda Fastigheter AB ansvara för att utveckla flygplatsen till ett nav för flygtrafiken i Norrland. Särskild vikt är att säkerställa goda förbindelser med destinationer som stödjer regionens näringsliv och tillväxt.

Årets händelser

Postflyget har upphört
NextJet gick i konkurs.

Mål och måluppfyllelse

Målet för antalet passagerare nåddes inte för perioden, vilket dels bero på att flygplatsen tappade trafik i samband med Nextjets konkurs, det beror även på att SAS dragit ned antalet avgångar från flygplatsen. Under 2018 skedde inga nya verksamhetsetableringar, arbetet fortsätter dock för att etablera nya verksamheter till flygplatsen

Ekonomi

Resultaträkning (tkr)	2018	2017
Intäkter	79 236	78 437
Kostnader	-90 191	-79 968
Rörelseresultat	-10 955	-1 531
Finansnetto	-336	-310
Resultat efter finansiella poster	-11 291	-1 841
Bokslutsdispositioner/skatt	590	566
Årets resultat	-10 701	-1 275
Investeringar	11 765	11 765

Analys

Flygplatsens ackumulerade resultat före bokslutsdispositioner för perioden uppgick till drygt -11.3 mnkr, ackumulerad budget -7.9 mnkr. Den negativa differensen om 3.4 mnkr

beror dels på att flygplatsen inte erhöll 4 mnkr i driftbidrag som budgeterat. Det beror även Nextjets konkurs där flygplatsen drabbades av en större kundförlust men även förlust av framtida intäkter. Posten upphörde med sin posttrafik på flygplatsen den 1 oktober vilket också påverkat flygplatsens resultat negativt. Även den tuffa vintern belastar flygplatsens resultat hårt.

Ett koncernbidrag på 0.6 mnkr erhålls från moderbolaget, vilket gör att flygplatsens redovisar ett resultat på -10.7 mnkr.

Investeringar

Ett urval av årets investeringar
Fordon/elbil, Förlängning ankomstkarusell,
Sluss, GPU, Värmare, Minibuss,

Översikt nyckeltal

	2018	2017
Eget kapital, tkr	100	100
Låneskuld, tkr	12 000	12 000
Avkastning på justerat eget kapital, %	Neg	Neg
Genomsnittlig låneränta, %	2,5	2,2
Antal anställda	71	76

Framtiden

Flygplatsen har under några år arbetat med utbildning till andra flygplatser och nu arbetar mellan 3-4 personer på flygplatsen enbart med utbildning. Flera andra flygplatser inom SRF försöker nu också att starta liknande utbildningsverksamheter, men dessa försök har fallerat och lagts ner. Under 2019 kommer utbildningsverksamheten att omsätta närmare 4 mnkr enligt prognos. Nästa steg i utbildningsenheten är att skapa digitala utbildningar som både den egna flygplatsen och andra flygplatser kan köpa olika former av utbildning som kan ges på nätet. Redan idag finns Post & Fraktutbildning samt Säkerhetschefsutbildning. Under första halvåret 2019 kommer över fem nya digitala utbildningar att arbetas fram.

Ordförande
Förbundschef

Pirjo Jonsson
Per Silverliden

Förbundets uppdrag

Arbetet med att minska antalet olyckor i samhället är en av förbundets viktigaste uppgifter. Fler liv ska räddas, i första hand genom att en olycka inte händer. Antalet skadade ska minska. Materiella värden som förstörs ska bli lägre.

Den förebyggande verksamheten ska utvecklas tillsammans med både andra offentliga och övriga aktörer i samhället. Allt arbete inom förbundet ska genomsyras av ett förebyggande förhållningssätt. Förbundet ska vara en efterfrågad samarbetspart i samhällets trygghetsarbete.

Årets händelser

Förbundet har hanterat 2 095 larm under året vilket är det högsta antalet hittills. Det flesta larm är automatlarm. Vi hade 296 trafikolyckor vilket är något lägre jämfört med föregående år. Några av dem var riktigt svåra och med tunga fordon inblandade.

Under året har översynen av den operativa verksamheten slutförts. Det är ett gediget arbete som har resulterat i ett antal förslag till långsiktiga lösningar som berör den operativa verksamheten. Lösningarna tar hänsyn till vilka typer av olyckor som inträffar och var de sker, metodutveckling, kvalitet, arbetsmiljö och ekonomi. En del som översynen av den operativa verksamheten resulterade i, är klarläggande av behovet att långsiktigt ha tillgång till ändamålsenliga lokaler och som stödjer en bra arbetsmiljö för personalen. Det innebär ett stort behov av nya brandstationer i Sundsvall, Timrå och Liden.

Mål och måluppfyllelse

Vi har inom områdena; verksamhetsledning, räddning, förebyggande samt verksamhetsstöd arbetat med drygt 40 mål. Alla mål har uppfyllts utom två. I dessa fall har aktiviteter påbörjats med av olika anledningen inte kunnat slutföras.

Ekonomi

Resultaträkning i sammandrag för de senaste två åren.

Resultaträkning (tkr)	2018	2017
Intäkter	41 424	22 598
Kostnader	155 132	134 758
Nettokostnader	113 708	112 160
Kommunbidrag	114 876	113 396
Årets resultat	1 157	1 236
Investeringar	8 065	9 073

Analys

För att långsiktigt klara ekonomin står vi inför ett antal utmaningar som kommer att kräva åtgärder. Det är viktigt att dessa åtgärder inte görs på bekostnad av förbundets förmåga att hantera större räddningsinsatser.

Ekonomiska utmaningar får inte begränsa MRF:s roll att stödja medlemskommunerna i det olycksförebyggande arbetet samt arbetet med risker i samhället.

För att även fortsättningsvis kunna genomföra investeringarna utan att låna till dem, behövs ett positivt resultat årligen på ca 2,3 miljoner kronor.

Investeringar

Årets investeringar uppgick till 8,1 mnkr. De enskilt största delarna av årets investeringar är följande; höjdfordon, persontransportbuss, två maskinflak att köra ut bandvagnar på.

Nyckeltal

När det gäller ekonomiska nyckeltal är förändringarna små i förhållande till föregående år. Räddningsinsatserna har ökat, detta gäller framförallt trafikolyckor.

Översikt nyckeltal

	2018	2017
Soliditet, %	15,8	16,8
Eget kapital, mnkr	32,3	31,1
Låneskuld, mnkr	-	-
Totalt antal räddningsinsatser	2095	2064
varav antal bränder	424	454
Antal anställda	280	280

Framtiden

För skapa förutsättningar för en ekonomi i balans även framöver har en ekonomisk målbild 2021 med delmål för i första hand 2017 tagits fram. Det finns inte täckning för årliga kostnadsökningar avseende verksamhetskostnader, vilket är ett problem för förbundets ekonomiförsörjning.

En särskild ekonomisk utmaning under 2018 är att en ny grundutbildning införs för RIB-personal (GRIB). Utbildningen innebär under de närmaste åren en utökning av antalet utbildningsplatser.

En annan ekonomisk utmaning under verksamhetsåret är en ökad svårighet att rekrytera brandmän på heltid med genomförd grundutbildning Skydd mot olyckor (SMO).

Klimatförändringar och ett allt mer urbaniserat samhälle innebär att risken för större olyckor ökar. Sådana olyckor måste MRF stå beredd inför. Med fler människor som vistas på en mindre yta med fler transporter och arbetsplatser, ökar risken också för omfattande olyckor. När det gäller klimatet handlar det om svårare oväder med blåst och översvämningar. Och även om förhöjd havsnivå när is i polarområden smälter till vatten.

Kravet på miljöförbättrande åtgärder kommer att öka framöver. MRF måste kunna övergå till ny teknik när sådan blir tillgänglig. Åtgärder som behöver vidtas kommer i många fall att kosta pengar.

Midlanda Centrum AB

Ordförande
VD

Ewa Lindstrand
Christian Söderberg

Bolagets uppdrag

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att bedriva markexploatering samt uppföra och förvalta fastigheter i anslutning till Sundsvall Timrå Airport i Timrå kommun.

Årets händelser

Bolaget har i stort sett varit vilande under 2018, utvecklingen på marknaden har inte inneburit någon större ekonomisk aktivitet för bolaget.

Ekonomi

Resultaträkning i sammandrag för de två senaste åren.

Resultaträkning (tkr)	2018	2017
Intäkter	11	9
Kostnader	-9	-14
Rörelseresultat	-2	-5
Finansnetto	3	4
Resultat efter finansiella poster	5	-1
Bokslutsdispositioner/skatt	0	0
Årets resultat	5	-1
Investeringar	0	0

Översikt nyckeltal

	2018	2017
Soliditet, %	99	99
Eget kapital, mnkr	2,2	2,2
Låneskuld, mnkr	0	0
Antal anställda	0	0

Ordförande
VD

Jan Norberg
Micael Löfqvist

Bolagets uppdrag

Ändamålet med bolaget är att marknadsföra och vidareförsälja rent vatten.

Årets händelser

Vissa marknadsföringsinsatser har gjorts, bl.a. har bolaget en egen webbplats.

Ekonomi

Resultaträkning i sammandrag för de två senaste åren.

Resultaträkning (tkr)	2018	2017
Intäkter		
Kostnader	– 32	– 12
Rörelseresultat	– 32	– 12
Finansnetto		
Resultat efter finansiella poster	– 32	– 12
Bokslutsdispositioner/skatt		
Årets resultat	– 32	– 12
Investeringar		

Översikt nyckeltal

	2018	2017
Soliditet, %	99	99
Eget kapital, mnkr	0,4	0,4
Låneskuld, mnkr	0	0
Antal anställda	0	0

3. Räkenskaper

Driftredovisning

	Resultat	Budget	Avvikelse
	Jan-dec	Jan-dec	Resultat
	2018	2018	budget
Kommunstyrelse totalt			
- Kommunledningskontor	-59 027	-54 524	-4 503
- Näringslivskontor	-10 852	-10 772	-80
- Arbetsmarknadsenhet	-15 022	-14 681	-341
- Samhällsenhet	-7 656	-8 623	967
- Oförutsedda behov	0	-1 390	1 390
Barn- och utbildningsnämnd	-474 497	-474 006	-491
Kultur- och tekniknämnd	-90 354	-90 422	68
Miljö- och byggnadsnämnd	-10 187	-10 237	50
Revision	-1 099	-1 150	51
Socialnämnd	-434 735	-388 305	-46 430
Summa styrelse/ nämnder	-1 103 429	-1 054 110	-49 319
Finansförvaltning	1 044 337	1 062 390	-18 053
TOTALT	-59 092	8 280	-67 372

Investeringsredovisning, kommunen (mnkr)

	Redovisat jan-dec 2018	Budget helår 2018	varav komp. budget/ ombudg	A
Kommunstyrelse				
IT verksamhet	-0,7			
Markförvärv/exploat	-5,5	-13,0	-0,4	
Nytt ek system		-2,6		
Markförvärv		-0,5		
Summa kommunstyrelsen	-6,2	-16,1	-0,4	
Kultur- och tekniknämnd				
Projekt Grön Sörberge/Söråker		-1,5		
Förskola Söråker	-0,2	-7,6	-0,8	
Avlopp Åstön	-1,7	-1,1	-1,1	
Särskolan	0,0	-0,5		
Väg Nybygge timråbo	-1,4	-1,3		
Investeringspott	-14,5	-18,0		
Simhall	-0,4	-40,0		
Ishall	-3,1	-3,0		
Y-et o miljö omkring	0,0	-1,2		
Idrottsarenor	-3,1	-5,0		
Åstön	-1,1	-1,0		
Lögdö Bruk	-3,1	-3,0		
Industrivatten	-1,5	-1,8		
Upprust busskur		-0,1	-0,1	
Vägräcken	-0,2	-0,3		
Gatubelysning	-0,5	-0,7		
Skatepark söråker		-1,3	-1,3	
Summa Kultur- och tekniknämnd	-30,8	-87,4	-3,3	
Barn- och utbildningsnämnd				
IT, Inv, Arb miljö	-2,1	-2,8	-0,8	
Summa barn- och utbildningsnämnd	-2,1	-2,8	-0,8	
Socialnämnd				
IT-stöd,sängar,möbler,inventarier	-2,6	-4,0	-2,0	
Summa socialnämnd	-2,6	-4,0	-2,0	
Summa	-41,7	-110,2	-6,5	

Resultaträkning

Resultaträkning (mnkr)

	Not	Koncern		Kommun		Budget	Avvikelse Resultat- budget
		Resultat	Resultat	Resultat	Resultat		
		2018	2017	2018	2017	2018	
Verksamhetens intäkter	1	411,2	426	243,7	260,8	238,2	5,5
Verksamhetens kostnader	2	-1462,8	-1370,3	-1 327,4	-1 242,6	-1 256,1	-71,3
Av- och nedskrivningar	3	-60,3	-64,3	-36,1	-40,7	-35,7	-0,4
Verksamhetens nettokostnader		-1 111,9	-1 008,6	-1 119,8	-1 022,5	-1 053,6	-66,2
Skatteintäkter	4	852,8	837,4	852,8	837,4	852,5	0,3
Generella statsbidrag och utjämning	5	207,4	206,0	207,4	206,0	211,9	-4,5
Finansiella intäkter	6	3,5	2,6	3,9	2,8	2,5	1,4
Finansiella kostnader	7	-8,8	-9,0	-3,4	-3,9	-5,0	1,6
Resultat före extraordinära poster		-57,0	28,4	-59,1	19,8	8,3	-67,4
Extraordinära intäkter och kostnader		-1,7					0,0
Upplösen fond/skattekost		-0,5	-2,8				0,0
Periodens/årets resultat	8	-59,2	25,6	-59,1	19,8	8,3	-67,4

Balansräkning

	Not	Koncern		Kommun		Budget
		2018	2017	2018	2017	2018
Anläggningstillgångar						
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>						
Anslutningsavgifter mm						2,6
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	9	947,6	944,6	506,7	508,3	573,6
Pågående investeringar	10	91,2	25,8	3,8	1,9	
Maskiner och inventarier	11	132,1	131,7	41,7	42,4	48,6
Finansiella anläggningstillg	12	38,8	39,1	39,3	40,0	38,0
Summa anläggningstillgångar		1 209,7	1 141,2	591,5	592,6	662,8
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploateringsfastigheter	13	6,2	3,2	5,9	3,0	2,9
Kortfristiga fordringar	14	89,1	88,9	75,7	78,3	90,0
Kortfristiga placeringar						
Kassa och bank	15	46,2	110,6	43,8	108,5	25,1
Summa omsättningstillgångar		141,5	202,7	125,4	189,8	118,0
SUMMA TILLGÅNGAR		1 351,2	1 343,9	716,9	782,4	780,8
Eget kapital	16	310,3	368,8	208,9	268,0	279,6
varav årets resultat		-59,2	25,7	-59,1	19,7	8,3
Avsättningar						
Avsättningar till pensioner	17	108,5	98,3	95,4	86,9	97,8
Uppskjuten skatt	18	10,2	9,5			
Övriga avsättningar	19	21,8	20,6	23,4	21,9	21,0
Summa avsättningar		140,5	128,4	118,8	108,8	118,8
Skulder						
Långfristiga skulder	20, 21	619,4	557,2	133,4	122,1	182,4
Kortfristiga skulder	22	281,0	289,6	255,8	283,6	200,0
Summa skulder		900,4	846,8	389,2	405,7	382,4
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 351,2	1 344,0	716,9	782,5	780,8
Panter och ansvarsförbindelser						
Summa förbindelser	23	367,7	390,7	842,8	827,2	

Kassaflödesanalys

	Not	Koncern		Kommun		Budget
		2018	2017	2018	2017	2018
Den löpande verksamheten						
Årets resultat		-59,2	25,7	-59,1	19,7	8,3
Utbetalningar ianspråktagna avsättningar	24	-6,7	-11,7	-6,7	-11,7	
Justering för ej likviditetpåverkande poster	25	75,5	63,3	42,3	33,8	47,0
<i>Medel från verksamheten före förändr av rörelsekapital</i>		9,6	77,3	-23,5	41,8	55,3
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar/placeringar		-0,2	20,3	2,6	9,7	0,0
Ökning (-)/minskning (+) förråd/varulager/expl fast		-3,0	0,3	-2,9	0,3	0,0
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder		-8,6	30,9	-27,8	74,6	0,0
Kassaflöde från löpande verksamheten		-2,2	128,8	-51,6	126,4	55,3
Investeringsverksamheten						
Nettoinvestering i materiella tillgångar		-134,1	-99,1	-38,3	-34,2	-103,8
Avytttrade materiella anläggningstillgångar	26		2,3		0,5	
Investering i finansiella anläggningstillgångar						
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar			10,5		10,5	
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-134,1	-86,3	-38,3	-23,2	-103,8
Finansieringsverksamheten						
Nyupplåning		90,0	70,0	40,0		74,7
Amortering av skuld		-17,9	-49,3	-17,9	-38,3	-25,0
Övrig ökning långfristig skuld	27	-0,7		0,6	0,5	
Förändring skuld finansiell leasing	28	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-2,0
Ökning långfristiga fordringar						
Minskning långfristiga fordringar		0,7	-0,2	0,7	-0,2	0,8
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		71,9	20,3	23,2	-38,2	48,5
Årets kassaflöde		-64,4	62,8	-66,7	65,0	0,0
Likvida medel vid årets början		110,6	47,8	110,5	45,5	25,1
Livida medel vid periodens slut		46,2	110,6	43,8	110,5	25,1

Kapital- och räntebindning

Kommuninvest är långgivare för kommunens samtliga långfristiga lån. Kommunen är medlem i Kommuninvest ekonomiska förening. Ränte- och kapitalbindningsrisken ligger inom beslutade riktlinjer i finansfrågor.

Ränte- och kapitalbindningen⁵ fördelar sig över tiden enligt nedan:

Genomsnittlig räntebindning, år	1,00 - 7,00	3,40 år	
Del av räntebindning:			
mindre än 1 år	25,00 - 50,00	22,76%	37 403 758
mellan 1 och 3 år	10,00 - 30,00	38,23%	62 827 139
mellan 3 och 5 år	5,00 - 30,00	10,62%	17 452 896
mellan 5 och 7 år	5,00 - 30,00	15,13%	24 864 625
mellan 7 och 10 år	0,00 - 30,00	2,74%	4 502 913
mer än 10 år	0,00 - 30,00	10,52%	17 288 556
Del av kapitalbindning:			
mindre än 1 år	0,00 - 40,00	22,77%	37 417 890
mellan 1 och 2 år	Max 25,00	27,09%	44 527 005
mellan 2 och 3 år	Max 25,00	11,15%	18 317 697
mellan 3 och 4 år	Max 25,00	5,42%	8 914 795
mellan 4 och 5 år	Max 25,00	5,20%	8 545 000
mellan 5 och 6 år	Max 25,00	13,76%	22 617 500
mellan 6 och 7 år	Max 25,00	1,37%	2 250 000
mellan 7 och 8 år	Max 25,00	1,37%	2 250 000
mellan 8 och 9 år	Max 25,00	1,37%	2 250 000
mellan 9 och 10 år	Max 25,00	1,37%	2 250 000
mer än 10 år	Max 25,00	9,13%	15 000 000
Total skuld, tkr			164 339 887

⁵ Tiden fram till att långgivaren förväntar sig återbetalning av lånet. Den del av skulden som förfaller till betalning inom angiven period.

Noter

Not 1

Verksamhetens intäkter	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Försäljningsintäkter	26,3	26,4	16,4	16,6
Taxor och avgifter	78,5	77,5	36,6	35,3
Hyror och arrenden	139,9	135,8	23,1	24,5
Bidrag	142,4	159,0	145,0	159,7
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	18,6	13,9	17,0	13,1
<i>Jämförelsestörande intäkter</i>				
Reavinst aktieförs		10,2		10,2
Reavinst fast förs m.m.	5,5	3,2	5,5	1,4
Summa verksamhetens intäkter	411,2	426,0	243,7	260,8

Not 2

Verksamhetens kostnader	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Löner och sociala avgifter/pensioner	-870,3	-806,7	-827,4	-781,9
Köp av huvudverksamhet	-186,2	-172,6	-186,2	-172,6
Lokal och markhyror	-52,4	-51,9	-49,7	-49,2
Lämnade bidrag	-46,3	-43,0	-46,3	-43,0
Köp av material, övriga tjänster och övriga kostnader	-298,6	-296,1	-208,8	-196,0
<i>Jämförelsestörande kostnader</i>				
Avsättning deponi	-9,0		-9,0	
Summa verksamhetens kostnader	-1 462,8	-1 370,3	-1 327,4	-1 242,6

Not 3

Av- och nedskrivningar	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Avskrivningar fastigheter/anläggningar	-46,7	-46,0	-29,7	-29,4
Avskrivningar maskiner/inventarier	-13,6	-12,8	-6,4	-5,8
<i>Jämförelsestörande poster</i>				
Nedskrivningar av anläggningstillgång		-5,5		-5,5
Summa avskrivningar	-60,3	-64,3	-36,1	-40,7

För uppgift om avskrivningstider se avsnittet redovisningsprinciper.

Not 4

Skatteintäkter	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Preliminära skatteintäkter	856,5	840,1	856,5	840,1
Preliminär slutavräkning innevarande år	-1,1	-3,6	-1,1	-3,6
Slutavräkningsdifferens föregående år	-2,6	1,0	-2,6	1,0
Summa skatteintäkter	852,8	837,4	852,8	837,4

Prel. slutavräkning på skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos. Prel. slutavräkning för år 2018 = -61 krper/invånare. Slutavräkning för år 2017 innebär -351 kr per invånare jämfört med prognos på -204 kr. Mellanskillnaden, -147 kr per invånare resultatredovisas i 2018 års bokslut.

Not 5

Generella statsbidrag och utjämning	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Inkomstutjämningsbidrag	179,9	177,7	179,9	177,7
Kostnadsutjämningsavgift	-9,1	-0,7	-9,1	-0,7
Regleringsavgift	-0,8	-4,0	-0,8	-4,0
Avgift LSS-utjämning	-14,4	-12,8	-14,4	-12,8
Kommunal fastighetsavgift	37,7	30,6	37,7	30,6
Välfärdsstöd	14,1	15,2	14,1	15,2
Summa generella statsbidrag och utjämning	207,4	206,0	207,4	206,0

Not 6

Finansiella intäkter	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Räntor utlämnade lån	0,3	0,5	0,3	0,5
Räntor likvida medel	0,1	0,3	0,1	0,1
Övriga finansiella intäkter	3,1	1,8	3,5	2,2
Summa finansiella intäkter	3,5	2,6	3,9	2,8

Not 7

Finansiella kostnader	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Räntor långfristiga lån	-7,9	-7,7	-2,5	-2,7
Ränta på pensionsavsättningar	-0,7	-0,9	-0,7	-0,9
Övriga finansiella kostnader	-0,2	-0,4	-0,2	-0,3
Summa finansiella kostnader	-8,8	-9,0	-3,4	-3,9

Not 8

Årets resultat	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Skattefinansierad verksamhet	-59,1	19,7	-59,1	19,7
Koncernen	-0,1	6,0		
Summa	-59,2	25,7	-59,1	19,7

Not 9

Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Redovisat värde vid årets början	1 980,0	1 922,6	1 169,0	1 144,5
Årets investeringar och pågående nyanläggningar, netto	52,4	64,1	30,7	24,7
Värde av avyttringar/utrangeringar/omklassificeringar	-2,7	-6,7	-2,7	-0,2
<i>Utgående balans</i>	2 029,7	1 980,0	1 197,0	1 169,0
IB ackumulerade avskrivningar	-1 035,4	-983,9	-660,7	-625,9
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-46,7	-51,5	-29,7	-34,8
UB ackumulerade avskrivningar	-1 082,1	-1 035,4	-690,4	-660,7
Redovisat värde vid årets slut	947,6	944,6	506,7	508,3
Specifikation bokfört värde				
Mark	21,2	18,9	7,1	5,2
Verksamhetsfastigheter	697,0	700,3	360,2	365,3
Fastigheter för affärsverksamhet	106,0	104,0	15,9	16,4
Publika fastigheter	117,7	116,4	117,7	116,4
Fastigheter för annan verksamhet	5,7	5,0	5,7	5,0
Summa	947,6	944,6	506,7	508,3

I verksamhetsfast ingår leasingobjekt med följande belopp	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Leasingavtal				
Anskaffningsvärde vid årets slut	10,4	10,4	10,4	10,4
Årets avskrivningar				
Ack avskrivningar vid årets slut	-5,4	-5,4	-5,4	-5,4
Omklassificering				
Bokfört värde	0,0	0,0	0,0	0,0
Nuvärde av framtida minimileaseavgifter				
Inom 1 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Mellan 1- 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Senare än 5 år				
Nuvärde totala minimileaseavgifter	0,0	0,0	0,0	0,0

Not 10

Pågående investeringar	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
<i>Ingående balans</i>	25,8	6,5	1,9	0,6
Årets investering	87,7	31,0	1,9	1,3
Ombokat till anläggningstillgångar	-22,3	-11,7		
Utgående balans	91,2	25,8	3,8	1,9

Not 11

Maskiner och inventarier	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Redovisat värde vid årets början	295,2	276,7	121,3	113,2
Årets investeringar	17,0	21,0	5,7	8,1
Värde av avyttringar/utrangeringar/omklassificeringar	-3,3	-2,5		0,0
<i>Utgående balans</i>	308,9	295,2	127,0	121,3
IB ackum avskrivningar	-163,5	-151,1	-79,0	-73,1
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-13,3	-12,4	-6,4	-5,9
UB ackumulerade avskrivningar	-176,8	-163,5	-85,4	-79,0
Redovisat värde vid årets slut	132,1	131,7	41,7	42,3
Specifikation bokfört värde				
Maskiner	4,5	5,0	2,3	2,7
Inventarier	40,0	37,8	33,3	32,8
Transportmedel	4,2	4,4	3,7	4,4
Speciella inventarier	83,4	84,5	2,4	2,5
Summa	132,1	131,7	41,7	42,4

I maskiner ingår leasingobjekt med följande belopp

	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Leasingavtal				
Anskaffningsvärde vid årets slut	0,8	0,8	0,8	0,8
Årets avskrivningar	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Ack avskrivningar vid årets slut	-0,8	-0,6	-0,8	-0,6
Bokfört värde	0,0	0,2	0,0	0,2
Nuvärde av framtida minimileaseavgifter				
Inom 1 år	0,0	0,2	0,0	0,2
Mellan 1- 5 år				
Senare än 5 år				
Nuvärde totala minimileaseavgifter	0,0	0,2	0,0	0,2

Not 12

Finansiella anläggningstillgångar	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Aktier	1,8	1,8	10,0	10,0
varav i dotterbolag			9,1	9,1
Andelar	9,4	9,4	11,7	11,7
Långfristiga fordringar	26,5	27,0	16,8	17,5
varav i dotterbolag				
Skattefordran	0,3	0,1		
Bostadsrätter	0,8	0,8	0,8	0,8
Summa	38,8	39,0	39,3	40,0

Specifikation av aktier/andelar koncern	Ägarandel	Bokfört värde (tkr)			
AB Timråbo	100 %			6 000	6 000
Timrå Vatten AB	100 %			997	997
Midlanda Centrum AB	100 %			1 110	1 110
Wifsta Water AB	100 %			200	200
Medelpads räddningstjänstförbund				2 439	2 439
Midlanda Fastigheter AB	16 %			800	800
Midlanda Flygplats AB	16 %	16	16		
MittSverige Vatten AB	18 %	900	900		
Summa aktier/andelar koncern		916	916	11 546	11 546
Specifikation av aktier/andelar övriga					
Kommentusgruppen AB	-	3	3	3	3
Inera AB	-	42	42	42	42
ServaNet AB		850	850	850	850
Andelskapital Kommuninvest ek förening		9 300	9 300	9 300	9 300
SABO Byggnadsför + Husbyggnadsvaror		90	90		
Summa aktier/andelar övriga		10 285	10 285	10 195	10 195

forts not 12

Långfristiga fordringar	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
<i>Utlämnade lån</i>				
Utlämnade lån Söråkers IF	5 076	5 640	5 076	5 640
Utlämnade lån Ljustorps IF	459	531	459	531
Avgår: Kortfristig del	-800	-800	-800	-800
Summa utlämnade lån	4 735	5 371	4 735	5 371
Övriga långfristiga fordringar				
Skattefordran + övr fordran	1 532	1 355		
Bergeforsens Kraft	8 667	8 737	8 667	8 737
Kommuninvest ekonomisk förening	3 400	3 400	3 400	3 400
Pensionsåtagande Sundsvalls kommun, Ånge kommun	8 522	8 302		
Summa övriga långfristiga fordringar	22 121	21 794	12 067	12 137
Totalt långfristiga fordringar	26 856	27 165	16 802	17 508
Bostadsrätter	774	774	774	774
Summa finansiella anläggningstillgångar	38 831	39 140	39 317	40 023

Not 13

Förråd/exploaterings fastigheter	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Exploateringsfastigheter	6,1	3,1	5,8	2,9
varav omklassificering omsätt/anläggningstillg			5,8	
Anslutningsavg	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa	6,2	3,2	5,9	3,0

Not 14

Kortfristiga fordringar	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Kundfordringar	16,0	14,7	11,8	10,1
Div kortfristiga fordringar	39,3	37,2	32,3	36,6
Förutbet kost/Upplup intäkt	33,8	37,0	31,6	31,6
Summa	89,1	88,9	75,7	78,3

Not 15

Kassa och bank	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Kassa, plusgiro, bank	4,2	4,1	1,9	2,0
Koncernkonto i Swedbank kommun	12,6	54,5	12,6	54,5
Koncernkonto i Swedbank övriga	29,4	52,0	29,4	52,0
Summa	46,2	110,6	43,9	108,5

Kommunen har en checkkredit på 25 mnkr som ej var utnyttjad per 31/12-18.

Koncernkontotillgodohavanden, brutto	2018	2017
AB Timråbo	37,0	55,8
Timrå Vatten AB	-7,7	-3,9
Wifsta Water AB, Midlanda Centrum AB	0,1	0,1
Summa	29,4	52,0

Not 16

Eget kapital	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Ingående balans	368,8	340,5	268,0	248,3
Justering tidigare år		-0,7		
Obeskattade reserver	0,1	0,2		
Direktbok e k	0,7	3,1		
Årets resultat	-59,2	25,7	-59,1	19,7
Summa	310,3	368,8	208,9	268,0

Kommunen har i bokslut t o m 2016 öronmärkt 123,6 mnkr av eget kapital för framtida pensioner

Obeskattade reserver, redovisade som eget kapital 0,1 0,1

De obeskattade reserverna avser konsoliderade koncernbolag. De redovisas till 78 % som eget kapital i kommunens koncernredovisning. Uppskjuten skatt uppgår till 22 % och redovisas som avsättning.

Uppdelning av eget kapital

Resultatutjämningsreserv	0,0	
Övrigt eget kapital	208,9	
Utgående eget kapital	208,9	0

Not 17

Avsättningar till pensioner	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Ingående balans	98,3	97,6	86,9	86,4
Nyintjänad pension	10,2	3,6	8,7	3,5
Finansiell kostnad				
Under året utbetalda pensioner	-4,0	-4,5	-3,6	-4,2
Ränte- och basbeloppsuppräkringar	2,0	1,1	1,7	1,0
Förändring av löneskatt	2,0	0,5	1,6	0,2
Utgående balans	108,5	98,3	95,3	86,9

Aktualiseringsgrad (kommunen) för beräkningsunderlaget uppgick till 96 % (96,0 % år 2017).

Not 18

Uppskjuten skatteskuld	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Avsättning skatt obeskatt reserv 22% eget kapital				
Avsättning skatt enligt bolagens årsredovisningar	10,2	9,5		
Utgående balans	10,2	9,5	0,0	0,0

Not 19

Övriga avsättningar	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Avsatt pensioner Medelpads räddningstjänstförbund				
Ingående balans			12,2	11,8
Nya avsättningar			1,9	0,4
Ianspråktagna avsättningar				
Outnyttjade belopp som återförts				
Förändring nuvärde				
Utgående balans			14,1	12,2
Avsatt återställande deponier				
Ingående balans	6,4	16,0	6,4	16,0
Nya avsättningar	9,0		9,0	
Ianspråktagna avsättningar	-6,7	-9,6	-6,7	-9,6
Outnyttjade belopp som återförts				
Förändring nuvärde				
Utgående balans	8,7	6,4	8,7	6,4
Avsatt tvist, försäkringsersättning+leverantör				
Ingående balans		0,2		0,1
Nya avsättningar				
Ianspråktagna avsättningar		-0,2		-0,1
Outnyttjade belopp som återförts				
Förändring nuvärde				
Utgående balans		0,0		0,0

forts not 19

	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Avsatt underskottstäckning S-vall/Timrå flygplats				
Ingående balans			1,6	3,8
Nya avsättningar				
Ianspråktagna avsättningar			-1,6	-2,2
Outnyttjade belopp som återförts				
Förändring nuvärde				
Utgående balans		1,6	0,0	1,6
Avsatt premier pensioner + nytt pens avtal				
Ingående balans	1,3	1,1	1,3	1,1
Nya avsättningar		0,2		0,2
Ianspråktagna avsättningar	-0,7		-0,7	
Outnyttjade belopp som återförts				
Förändring nuvärde				
Utgående balans	0,6	1,3	0,6	1,3
Avsatt konkurrensskadeavg/hyresavtal/skadestånd				
Ingående balans	0,9		0,5	
Nya avsättningar	0,1	0,9		0,5
Ianspråktagna avsättningar	-0,5		-0,5	
Outnyttjade belopp som återförts				
Förändring nuvärde				
Utgående balans	0,5	0,9	0,0	0,5
Avs pens M-pads räddtjänstförbund (Övr medlems andel)				
Ingående balans	10,6	10,0		
Nya avsättningar	1,4	0,6		
Ianspråktagna avsättningar				
Outnyttjade belopp som återförts				
Förändring nuvärde				
Utgående balans	12,0	10,6		
Summa övriga avsättningar	21,8	20,8	23,4	22,0

Övrig avsättning avser pensioner räddningstjänstpersonal, beloppet vad gäller pensioner räddningstjänstpersonal är beräknat av KPA .

Något utflöde förutses ej de kommande åren. Avsättning för återställande deponi gäller nedlagda deponier, påbörjat 2012 som beräknas i minst 10 år samt slamlagun i drift. Både belopp och tidpunkt för större utflöde är osäkert, ansvarsförhållanden är ej helt klarlagda.

Beräkning för deponier är uppdaterad under 2018

Not 20

Långfristiga skulder, lån	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Ingående låneskuld	558,6	529,9	127,2	157,5
Nyupplåning under året	90,0	70,0	40,0	-
Årets amorteringar	-17,9	-41,3	-17,9	-30,3
Omklassificering kort/lång skuld	-15,0		-5,0	
Delsumma	615,7	558,6	144,3	127,2
Varav kort del av lång skuld	-30,0	-35,0	-30,0	-25,0
Summa	585,7	523,6	114,3	102,2
Räntebindningstider				
0-12 månader	130,9	190,4	36,5	49,0
1-3 år	192,8	142,0	35,3	28,0
3-5 år	142,5	101,1	35,0	16,1
5 år och mer	149,5	125,1	37,5	34,1
Summa	615,7	558,6	144,3	127,3

Not 21

Långfristiga skulder, övrigt	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Ingående balans anslutningsavgifter	13,8	12,8		0
Årets förändring	0,9	1,0		0
Utgående balans	14,7	13,8		0
Ingående balans renhållning	3,6	3,7	3,6	3,7
Årets förändring		-0,1		-0,1
Utgående balans	3,6	3,6	3,6	3,6
Ingående balans investeringsbidrag	15,8	16,3	15,8	16,3
Årets investeringsbidrag		0,2		0,2
Intäktsfört under året	-0,6	-0,7	-0,6	-0,7
Utgående balans	15,2	15,8	15,2	15,8
Ingående balans långfr skuld Wifsta W			0,3	0,3
Årets förändring				
Utgående balans	0,0	0,0	0,3	0,3
Ingående balans finansiella leasingavtal	0,2	0,4	0,2	0,4
Årets förändring	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Utgående balans	0,0	0,2	0,0	0,2
Summa	33,7	33,4	19,1	19,9
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Investeringsbidrag	15,2	15,8	15,2	15,8
återstående antal år (snitt)	21	22	21	22
Anslutningsavgifter	14,7	13,8	0	0
återstående antal år (snitt)	19	20		
Summa förutbetalda intäkter	29,9	29,6	15,2	15,8

Investeringsbidrag och anslutningsavgifter periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har

Not 22

Kortfristiga skulder	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Skulder inom koncernkontot			29,4	52,0
Leverantörsskulder	73,2	70,3	43,2	55,7
Personalens skatter och avgifter	69,0	63,0	68,6	62,7
varav semesterlöneskuld	36,7	35,7	36,7	35,7
Upplupna kostnader	56,0	52,0	44,0	40,7
varav upplupna pensioner inklusive löneskatt	35,5	33,2	35,5	33,2
Förutbetalda intäkter	38,8	56,3	39,6	36,7
Övriga kortfristiga skulder	44,0	48,0	31,0	35,8
Summa	281,0	289,6	255,8	283,6

Not 23

Panter och ansvarsförbindelser	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Fastighetsintekningar				
Pensionsförpliktelser, ej upptagna bland skulder eller avsättningar	288,3	305,5	287,7	305,5
Löneskatt på pensionsförpliktelser	69,9	74,1	69,8	74,1
Borgen Timråbo			398,0	358,0
Borgen TimråVatten			71,5	71,5
Borgen, pensioner Medelpads räddningstjänstförbund			6,3	7,0
Övrig borgen och förlustansvar egna hem	3,3	3,4	3,3	3,4
Operationella leasingavtal *	4,4	4,6	4,4	4,6
Medfinansiering EU-proj m.fl.	1,8	3,1	1,8	3,1
Summa	367,7	390,7	842,8	827,2

Specifikation förpliktelser anställda	2018	2017
Ingående ansvarsförbindelse	302,6	309,8
Aktualisering		-0,6
Ränteuppräknig	1,9	3,2
Basbeloppsuppräknig	4,7	5,9
Ändring försäkringstekniska grunder		
Övrig post	-8,5	0,8
Årets utbetalningar	-15,7	-16,5
Summa pensionsförpliktelser	285,0	302,6
Löneskatt	69,1	73,4
Utgående ansvarsförbindelse	354,1	376,0

Ansvarsförbindelse intjänad visstidspension	Kommunen	
	2018	2017
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension	5	5
Intjänad visstidspension och livränta	2,7	2,9
Särskild löneskatt, intjänad visstidspension	0,7	0,7
Summa	3,4	3,6

Förtroendevalda med mer än 40 % sysselsättningsgrad har visstidsbegränsade arvodesvillkor med visstidspension.

Pensionen regleras i PBF antaget av kommunfullmäktige 2003-09-29 § 72, att gälla fr o m 2003-10-15 samt av bestämmelser enligt OPF-KI, antagna av KS 2014-02-04, § 39. Antalet förtroendevalda med dessa arvodesvillkor uppgick 2018-12-31 till 5.

* Specifikation operationella ej uppsägningsbara hyres- och leasingavtal > 3 år	2018	2017
Minimileaseavgifter (mnkr)		
med förfall inom 1 år	2,1	3,2
med förfall inom 1-5 år	2,3	1,4
med förfall senare än 5 år	0,0	0,0

Specifikation över medfinansiering proj m.fl. belopp i kr	2018	2017
Hållbara resor		77 000
Kompetenskontraktet		7 500
Ringar på vattnet		2 000 000
Västernorrlands Inkubator		105 000
GROW with smart GREEN		110 037
Find Your Roots	273 600	273 600
eSamverkan et 2	150 973	349 885
Integration och tillväxt	100 000	200 000
Bron Innovation	60 000	
Digitalt Industrilyft	10 000	
MiLo- Miljön i kontrollopen	422 524	
SPRINT	450 000	
DRIVE	121 526	
Boende, integr o affärsutv	213 137	
Summa medfinansiering	1 801 760	3 123 022

Koncernens lån från Kommuninvest (mnkr)	2018	2017
Kommunen	144,3	127,2
AB Timråbo	398,0	358,0
Timrå Vatten AB	71,5	71,5
Summa	613,8	556,7

Timrå kommun har i januari 2008 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sveriges samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner/landsting som 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt inspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive kommun lånar av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Timrå kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sveriges AB:s totala förpliktelser till 404 804 079 439 kronor och totala tillgångar till 406 323 006 299 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 747 028 177 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 740 832 719 kronor.

Not 24

Utbetalning ianspråktaga avsättningar	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Deponi mm	-6,7	-11,7	-8,0	-11,7
Summa	-6,7	-11,7	-8,0	-11,7

Not 25

Justering för ej likviditetspåverkande poster	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Av- och nedskrivningar	60,3	64,3	36,1	40,7
Avsatt till pensioner	10,3	1,7	8,5	2,1
Övriga avsättningar	0,7	1,0	9,4	1,0
Realisationsvinster/förluster				
Övriga ej likviditetspåverkande poster	4,2	-3,7	-11,7	-10,0
Summa	75,5	63,3	42,3	33,8

Not 26

Försäljning av materiella anläggningstillgångar	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Diverse markobjekt		0,5		0,5
Diverse anläggningar		1,8		
Summa	0,0	2,3	0,0	0,5

Not 27

Ökning övrig långfristig skuld	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Förutbetalda anslutningsavgifter	-1,3	-0,5		
Förutbetalda investeringsbidrag	0,6	0,4	0,6	0,4
Skuldförändring renhållningskollektiv		0,1		0,1
Summa	-0,7	0,0	0,6	0,5

Not 28

Förändring skuld finansiell leasing	Sammanställd redovisning		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Förändring leasingsskuld anlägg/fordon	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Summa	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2

Redovisningsprinciper

Allmänt

Den kommunala redovisningen regleras av Lag om kommunal redovisning (KRL 1997:614), rekommendationer från Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) samt från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

De kommunägda bolagen följer Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BNFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning K3. Något bolag tillämpar K2-reglerna

Tillämpade redovisningsprinciper Kommunen

Övergripande redovisningsprinciper som alltid beaktas i redovisningen för att ge en så rättvisande bild som möjligt är:

Principen om pågående verksamhet.

Försiktighetsprincipen och matchningsprincipen.

Den förra innebär att tillgångar aldrig får övervärderas, skulder aldrig får undervärderas, förluster ska alltid föregripas och vinster får aldrig föregripas. Den senare innebär att utgifter och intäkter ska periodiseras till rätt år, dvs. kostnaden ska bokföras och avräknas mot periodens intäkter.

Principen om öppenhet.

Principen om kongruens. Innebär att det ska finnas en överensstämmelse mellan balans- och resultaträkning som består i att samtliga förmögenhetsförändringar (i balansräkningen) ska redovisas över resultaträkningen.

Principer om objektivitet, väsentlighet och om kontinuitet.

Användande av historiska anskaffningsvärden.

De principer som tillämpas leder till att återhållsam bild av kommunernas ekonomi redovisas. Detta innebär exempelvis att skuldredovisning ska ske i enlighet med såväl försiktighetsprincipen som matchningsprincipen. Vidare innebär de etablerade principerna att värdering av tillgångar ska ske med försiktighet. En tillämpning av god redovisningssed innebär således att den ekonomiska redovisningen ger en försiktig och restriktiv beskrivning av utvecklingen och situationen. Redovisningen anger en miniminivå för det ekonomiska läget.

Materiella anläggningstillgångar

Upptas till anskaffningsvärde efter avdrag för planenliga avskrivningar. För investeringar tillämpas en beloppsgräns om 2 prisbasbelopp och livslängd >3 år. RKR:s rek 11.1 följs. Eventuella investeringsbidrag redovisas som en långfristig skuld.

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs efter en bedömning av nyttjandeperioden med linjär avskrivning, dvs. lika stora nominella belopp varje år.

Baserat på anskaffningsvärdet exkl. eventuell restvärde. Avskrivning av anläggningstillgångar påbörjas när tillgången tas i bruk.

Kommunen följer fr o m 2015 RKR:s anvisningar om uppdelning i komponenter vid beräkning av avskrivningar.

Följande avskrivningstider tillämpas för investeringar t o m 2014 i kommunen;

Fastigheter och anläggningar 20, 33 och 50 år

Maskiner, fordon och inventarier 3, 5 och 10 år

Leasad tillgång avskrivs enligt avtalstid, 5 år

Avskrivning sker inte på aktier, bostadsrätter, mark, konst och pågående arbeten.

Nedskrivning görs när anläggningstillgång med säkerhet är övervärderad utifrån kvarvarande ekonomisk livslängd.

Avsättningar

Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättning har skett i enlighet med RKR:s rekommendation nr 10.2.

Avsättning för deponier är nyberäknad under 2018. Insatserna är påbörjade 2013 och sträcker sig ett antal år framåt. Beloppet kommer att behöva omprövas. Övriga avsättningar är bedömda i 2018 års kostnadsnivå.

Avsättning till pensionsfond inom eget kapital

I bokslut 2007, 2009-2016 har totalt 123,6 mnkr öronmärkts, som en pensionsfond inom det egna kapitalet.

Kommunalskatt

Timrå kommun använder sig av SKL:s decemberprognos för beräkning av skattens slutavräkning enligt rekommendation nr 4.2 från RKR. Skatteintäkterna utgörs av årets preliminära skat-

teinbetalningar, en preliminär slutavräkning för innevarande år och en definitiv slutavräkning för föregående år. Efter bokslutets upprättande har SKL publicerat en ny prognos i februari 2019 som visar på ett utfall som är lika med tidigare prognos.

Semester, övertid

Innestående semester, okompenserad övertid och inarbetad ferielön är upptagna som en kortfristig skuld i balansräkningen. Förändringen av skuld för innestående semester, okompenserad övertid och inarbetad ferielön, har belastat årets resultat.

Pensioner

Redovisas enligt rekommendation nr 2.2, 7.1 och 17.2 från RKR. Pensionsskulden är framräknad av KPA. Garanti- och visstidspensioner är redovisade som avsättningar i balansräkningen. Pensioner intjänade under 2018 utbetalas kvartalsvis i efterskott, 6 månader finns redovisade som en kortfristig skuld. Ränta på pensionslöften redovisas som finansiella kostnader. Personalkostnaderna har interndeberats ett pålägg på 5,5 % plus löneskatt för finansiering av årets intjänade pensioner.

Pensioner intjänade före 1998 finns redovisade som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Ansvarsförbindelsen inkluderar löneskatt med 24,26 %. Pensioner beräknas enligt den pensionsberäkningsmodell (RIPS-17), som SKL rekommenderat. Förtroendevalda med rätt till pension redovisas som avsättning när det är troligt att den kommer att leda till utbetalning. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Löneskatt

Har periodiserats enligt rekommendation nr 5 från RKR. Redovisas dels som en kortfristig skuld på balansräkningen, dels som en avsättning.

Redovisning av lånekostnader

Huvudmetoden enligt RKR 15.1 har tillämpats. Undantagsregeln tillämpas för större projekt (>10 mnkr) och med en byggtid om längre än 6 månader, ej aktuellt under 2018. Räntan är beräknad enligt kommunens genomsnittliga uppläning.

Leasingavtal/hyresavtal

Redovisas enligt rek 13.1 från RKR. Kommunen bedömer att alla leasingavtal utom ett är operat-

ionella utifrån avtalens ekonomiska innebörd vilket innebär att leasingavgifter kostnadsförlöpande och att leasingobjekt ej redovisas som anläggningstillgångar. Operationella avtal med löptid max 3 år redovisas ej i not. Avtal avseende hyra av fastigheter redovisas ej som leasing.

Byte av redovisningsprincip

Kommunen har under 2018 inte omklassificerat någon post.

Redovisning av kassaflöden

RKR:s rek nr 16.2 tillämpas, fullständig efterföljd uppnås ej.

Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar

RKR:s rekommendation nr 18 tillämpas. Innebär att investeringsbidrag och anslutningsavgifter tas upp som en förutbetalad intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjande period.

Finansiella tillgångar och finansiella skulder

Timrå kommun innehar ett antal finansiella tillgångar och skulder enligt RKR 20. Vad gäller finansiella anläggningstillgångar utöver aktieinnehav mm i kommunala bolag finns tillgångar i form av utlämnade lån till föreningar. Prövning mot ev. nedskrivningsbehov har skett.

Bland finansiella skulder ingår finansiell leasing-skuld. Några derivat innehas inte, RKR:s rekommendation nr 21 ej aktuell.

Immateriella tillgångar

Timrå kommun innehar 2018 inga immateriella tillgångar enligt RKR 12.1.

Nedskrivningar

Timrå kommun har under 2018 inte gjort några nedskrivningar enligt RKR 19. Någon utrangering har gjorts som resultatförts i verksamhetens kostnader.

Jämförelsestörande poster

Timrå kommun följer RKR:s rekommendation 3.1. I kommunen definieras jämförelsestörande poster som enstaka händelser som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Beloppsmässigt ska posten överstiga 2 000 tkr enligt kommunens bedömning. 2018 finns 1 post som är redovisad som jämförelsestörande.

Realisationsvinster redovisas alltid som jämförelsestörande post.

Tvister

Kommunen har ingen tvist med leverantör som berör resultaträkningen.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Timrå kommun har under 2017 inrättat resultatutjämningsreserv. Någon avsättning till reserven är inte gjord under 2018.

Justering uppgift från tidigare år

Ingen justering av uppgift från tidigare år berör 2018 års redovisning.

Sammanställd redovisning

Redovisas enligt rekommendation nr 8.2 från RKR. Syftet med sammanställd redovisning är att ge en sammanfattande bild av kommunens ekonomiska ställning, åtaganden och resultat. Redovisningen omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett om den bedrivs i förvaltnings- eller företagsform.

Sammanställd redovisning är upprättad enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att det bokförda

värdet på aktier som finns i kommunen elimineras mot företagens segna kapital vid förvärvstillfället. Med proportionell konsolidering menas att i redovisningen ingår endast så stor del av företagets resultat- och balansräkning som svarat mot kommunens ägarandel. Den sammanställda redovisningen omfattar bolag där kommunen har en ägarandel på minst 20 % alternativt har betydande inflytande.

Koncerninterna kostnader och intäkter samt fordringar och skulder har eliminerats. Kommunens borgensförbindelser gentemot bolagen har eliminerats.

Gjorda bokslutsdispositioner, förändringar i obeskattade reserver, påverkar inte det sammanställda resultatet. I den sammanställda redovisningen tas 22 % av de obeskattade reserverna upp som uppskjuten skatteskuld i form av en avsättning. Resterande 78 % redovisas som eget kapital. Enlighet i redovisningsprinciper mellan kommun och bolag föreligger ej. Någon justering på grund av skilda redovisningsprinciper görs inte.

Ord och begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar: Fast och lös egendom avsedd för stadigvarande innehav såsom fastigheter, maskiner, inventarier m.m.

Ansvarsförbindelse: En upplysning till balansräkningen över ekonomiska åtaganden som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen. Åtagandets storlek kan ibland inte fastställas med tillförlitlighet.

Avskrivningar: Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgång. Ska i princip motsvara förslitning och/eller förbrukning av anläggningstillgång över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Avsättningar: Ekonomiska förpliktelser vilkas storlek eller betalningstidpunkt inte är bestämd. Kostnaden belastar resultaträkningen det år förpliktelsen uppstår.

Balanslikviditet: Omsättningstillgångar i förhållande till kortfristiga skulder.

Balansräkning: Visar den ekonomiska ställningen per den 31/12. Tillgångarna visar hur kommunen har använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar) respektive hur kapitalet har anskaffats (lång- och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Betalningsflödesanalys: Redovisning av hur kommunen har fått in pengar och hur de använts. Till skillnad från resultaträkningen som visar kostnader och intäkter redovisas här in- och utbetalningar.

Eget kapital: skillnaden mellan kommunens tillgångar och skulder/avsättningar.

Internränta: Årlig ersättning mellan finansförvaltningen och nämnderna för det kapital (bundet i anläggningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet.

Investeringsredovisning: In- och utbetalningar för årets nettoinvesteringar i t.ex. anläggningar och maskiner. Tillgångarna är avsedda att användas under längre tidsperiod.

Kapitalkostnader: Benämning för internränta och planenlig avskrivning. Utgör kostnad för nämnderna och intäkt för finansförvaltning som ersättning för kapital som nyttjats.

Kortfristiga fordringar/skulder: Kortfristiga lån, skulder eller fordringar som avses betalas inom 1 år från bokslutsdagen.

Likviditet: Betalningsberedskap på kort sikt (förmåga att betala skulder i rätt tid).

Långfristiga fordringar/skulder: Lån och skulder eller fordringar där avsikten är att betalning överstiger 1 år från balansdagen.

Nettoinvesteringar: Investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag.

Nettokostnader: Driftkostnader inklusive avskrivningar efter avdrag för bidrag, avgifter och ersättningar. Är i kommuner likställt med finansiering genom kommunala skattemedel.

Omsättningstillgångar: Lös egendom som inte är anläggningstillgång. Dessa tillgångar kan omsättas i likvida medel, t.ex. kundfordringar, bank- och plusgiromedel.

Periodisering: Fördelning av kostnader och intäkter på den redovisningsperiod till vilken de hör.

Resultaträkning: Visar årets resultat, dvs. hur förändringen av det egna kapitalet under året har uppkommit. Det egna kapitalets förändring kan även utläsas av förändring på balansräkningen över 2 år.

Rörelsekapital: Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka på kort sikt.

Självfinansieringsgrad: Andel (%) av kommunens resultat före avskrivningar som finansierar årets investeringar.

Skuldsättningsgrad: Andel (%) av tillgångar som är finansierade genom lån och övriga skulder.

Soliditet: Andel (%) eget kapital av de totala tillgångarna. Soliditeten beskriver kommunens långsiktiga betalningsstyrka.

4. Övrig årsredovisning

Utdrag ur Personal och Hälsobokslut

Antal anställda

Anställda per förvaltning/bolag, tillsvidare den 1 nov 2018.

	Kvinnor 2018	Män 2018	Totalt 2018	Totalt 2017	Totalt 2016	Totalt 2015
Förvaltning						
Barn- och utbildningsförvaltning	474	104	578	566	559	539
Socialförvaltningen	538	51	589	581	575	550
Arbetsmarknadsenheten	23	33	57	57	59	50
Kultur- och teknikförvaltning	43	36	79	86	81	82
Centrala kontor	32	11	43	42	36	37
Miljö- och byggförvaltning	10	15	25	20	20	19
Totalt förvaltningar	1121	250	1371	1352	1330	1277
Bolag						
Medelpads räddningstjänst	26	246	272	280	284	294
AB Timråbo	10	14	24	23	24	22
MittSverige vatten	45	112	157	156	154	-
Sundsvall Timrå Airport	21	50	71	76	63	-
Totalt Bolag	102	422	524	535	525	316

2.5 Medelålder hos tillsvidareanställda 2018.

	2018		2017		2016		2015		2014		2013	
	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män
Totalt för kommunen	48,0	47,0	48,0	48,0	48,0	47,0	48,0	47,0	49,0	48,0	49,0	49,0

Pensionsavgångar tillsvidareanställda 2017 – 2026.

	2018- 2020	2021- 2022	2023- 2027	Totalt avgångar	Totalt anställda	Totalt i % 10 år
Barn- och utbildning	30	33	83	146	566	25,80%
Socialförvaltningen (inkl. arbetsmarknadsenheten)	42	28	88	158	638	24,76%
Kultur- och Teknik	7	8	12	27	86	31,40%
Kommunledning (inkl. näringslivskontoret)	6	2	8	16	42	38,10%
Miljö- och Bygg	1	1	3	5	20	25,00%
Totalt	86	72	194	352	1352	26,04%
(totalt 2016 års bokslut)	79	75	180	334	1330	25,11%

Övertidstimmar/mertidstimmar 2018.

Tillsvidareanställda, visstidsanställda och timanställda

(2017 inom parentes)

Förvaltning	Övertids timmar	Procent av ordinarie arbetstid	Mertids timmar	Procent av ordinarie arbetstid
Barn- och utbildning	1 794 (2 484)	0,1 (0,2)	2 329 (2 242)	0,2 (0,15)
Socialförvaltningen	8 267 (8 555)	0,7 (0,8)	8 355 (8 457)	0,7 (0,7)
Arbetsmarknadsenheten	7 (8)	0 (0)	100 (61)	0,4 (0,3)
Kultur- och Teknik	2 046 (2 116)	1,1 (1,2)	399 (502)	0,2 (0,3)
Kommunledning	917 (682)	1,0 (0,9)	15 (12)	5,2 (0)
Näringsliv	- (20)	- (0,2)	0 (0)	0 (0)
Miljö- och Bygg	79 (58)	0,2 (0,1)	0 (0)	0 (0)
Totalt	13 110	0,4	11 198	0,3
(2017)	(13923)	(0,4)	(11274)	(0,3)

Välfärdsbokslut

Folkhälsoprogram

Under 2015 antog kommunfullmäktige, i beslut den 30 november § 174, nytt folkhälsoprogram för Timrå kommun att gälla 2016-2019

I programmet har fem av elva nationella mål prioriterats:

- Delaktighet och inflytande
- Barns och ungas uppväxtvillkor
- Fysisk aktivitet
- Matvanor och livsmedel
- Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel

I beslutet uppdras till berörda nämnder och förvaltningar att i samband med årlig verksamhetsplanering beskriva egna insatser och åtgärder kopplade till de prioriterade målen i programmet.

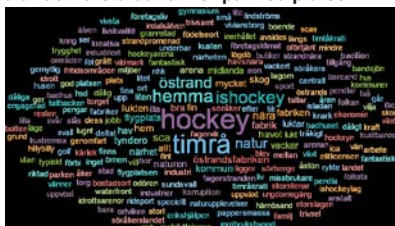
Mål 1. Delaktighet och inflytande i samhället

Ks förvaltning

Enkäter

- Under feb-mars 2018 genomfördes en nollmätning av varumärket ”From Timrå With Love” för att få veta vad kommunmedborgarna känner till samt vad de tycker är bra med Timrå.

Vad är det första du tänker på med platsen Timrå?

Vad är det bästa med Timrå?

Kan du nämna några kända produkter/företag/besöksmål i Timrå??

- I aug/sep. samma år genomfördes en enkät om livskvalitet, service och klimatsmart liv.

Medborgarna anser att Timrå kommun erbjuder livskvalitet och service

	Livskvalitet	Service	Klimatsmart
Aldrig	0,00%	0,00%	3,65%
Sällan	10,82%	13,56%	30,59%
Ofta	68,66%	69,07%	51,14%
Alltid	20,52%	17,37%	14,61%

Medborgardialoger

- I samverkan mellan polis och kommun har två medborgardialoger genomförts under året. Den första genomfördes i Timrå centrum den 9 juni och den andra dialogen genomfördes i Söråkers centrum den 11 oktober. Vid dessa dialoger har lokala problembilder i Timrå kommun identifierats:

Bl.a.

Droger och alkohol bland unga (lättåtkomligt).

Trafik (höga hastigheter, buskörning).

Otrygghet på ett antal olika platser i kommunen (kvällstid).

Medborgarna vill att polisen ska synas i större utsträckning.

Effekt: De identifierade problemområdena ligger till grund för diskussioner i samband med ny samverkansöverenskommelse mellan kommun och polis samt nytt medborgarlöfte.

Trygg i Timrå

- Under året har vi genomfört 5 st. pod-sändningar där olika aktuella frågor diskuterats. Medverkar gör Polis och kommun samt inbjudna gäster beroende på tema. Vi har också en facebook sida med samma namn och där läggs kontinuerlig information ut. Bl.a. råd och tips till föräldrar.

Effekt: Kommunmedborgare har möjlighet att, via facebook sidan, påverka innehållet i våra sändningar samt ta del av råd och tips.

Näringslivskontoret

- Nyhetsbrev skickas ut fyra ggr/år (i Timrå).
- Samtliga näringslivsfrukostar sammanfattas i en film som publiceras på kommunens och näringslivskontorets facebooksidor (även i näringslivskontorets veckobrev).

Effekt: delaktighet och inflytande för företag i Timrå kommun.

Övrigt

- Valdeltagande i Timrå kommun 2018: 85,8 % (källa: Öppna Jämförelser)

Barn- och utbildningsförvaltningen

- Eleverna ges möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen

för deras inflytande över utbildningen. Det finns flera forum för samråd med barn och elever samt möjlighet att för elevföreträdare att under skoltid behandla frågor av gemensamt intresse, t.ex. klassråd, elevråd, skolråd, programråd mm. Elever ges inflytande över utbildningen över utbildningen genom möjlighet att påverka innehåll, arbetsformer och redovisningsformer och att medverka i planering och utvärdering av undervisningen. Eleverna ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem, anpassat efter ålder och mognad.

Effekt: Att känna inflytande och delaktighet i skolarbetet, ta ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö samt få kunskap om demokratins principer och utveckla sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Kultur- och teknikförvaltningen

- Ungdomar deltog aktivt i planering och genomförande av Pangeafestivalen.

Effekt: Ungdomar ges möjlighet att utveckla egna idéer som i sin tur resulterar i konkreta aktiviteter.

Miljö- och byggförvaltningen

- Skickar ut bygglov/förhandsbesked/förslag till detaljplan och liknande till alla fastighetsägare i direkt anslutning till fastigheten som åtgärden avser

Effekt: Samlade synpunkter från närboende för att utreda mest lämplig åtgärd.

Mål 2. Barn och ungas uppväxtvillkor

KS förvaltning

Föräldrastödsinsatser

- Förstudie avseende generellt föräldraskapsstöd genomfört enligt budgetbeslut. Överlämnat till socialtjänst för igångsättande av genomförandeprojekt. **Effekt:** Inventering av befintliga insatser/aktiviteter samt utökad samverkan och marknadsföring ska leda till ett ökat intresse för föräldrar att delta.

Barn- och utbildningsförvaltningen

- Utökad elevhälsa – underlättar arbetet med att utforma en tillgänglig utbildning. Särskild stöd till elever som behöver det.

Effekt: En lyckad skolgång har en mycket stor hälsofrämjande effekt.

- Alla elever erbjuds minst tre hälsobesök under skoltiden. Alla elever ska också erbjudas hälsobesök under gymnasietiden. Elevhälsoenkäter används för underlag till skolans hälsofrämjande arbete så såväl klass- som skolnivå

Effekt: Att stödja en hälsosam livsstilsutveckling och tidigt upptäckt av ohälsa. Informationen från hälsosamtalen kan sammanställas och vara ett underlag för skolans hälsofrämjande arbete på såväl klass- som skolnivå.

- Kulturskolan: Ansökan hanteras numera av en robot, vilken automatiskt placerar in den sökande på en kölista. Dessa är olika långa beroende på ämnesval. När plats finns tar ansvarig lärare kontakt med elev och skola och bestämmer en tid som passar för undervisning. Elever erbjuds att delta i orkestrar och ensembler, vars undervisning sker på eftermiddag/efter skoltid och kvällstid. Avgiften är 400 kr/termin.

Effekt: Hälsofrämjande och meningsskapande effekter, särskilt för barn- och ungdomar i utsatta miljöer. Intresset är stort och deltagande ökar.

Kultur- och teknikförvaltningen

- Utvecklat förebyggande samarbete med nyinrättad tjänst som fältassistent.
Effekt: Det förebyggande arbetet ska leda till minskade framtida sociala insatser för ungdomar.

Socialförvaltningen

- BIFF (Barn i Föräldrars Fokus), föräldraskapsstöd för separerade föräldrar som behöver hjälp att komma överens i frågor som rör gemensamma barn.

Effekt: ingen effekt angiven.

- Servicesamtal erbjuds – lättillgängligt stöd i föräldrarollen för att stärka familjen som resurs.

Effekt: ingen effekt angiven.

- Samverkan mellan skola och socialtjänst för tidig upptäckt. Information på föräldramöten.

Effekt: ingen effekt angiven.

Mål 3. Fysisk aktivitet och goda matvanor

Ks-förvaltning

Bidrag till Timrå SOK:s satsning på friskvård –hittaut

	Antal registrerade personer	Antal checkpoints
2011	399	11 355
2012	1 063	20 429
2013	552	16 342
2014	481	17 060
2015	387	15 593
2016	441	16 301
2017	529	17 420
2018	429	16 915

Källa: Timrå SOK

Barn- och utbildningsförvaltningen

- Idrottsämnet och aktiviteter inom ”Friskare ungdom” är ett samarbete mellan Timrå högstadieskolor och 25 olika föreningar. Alla elever erbjuds att prova på minst tre olika idrottsaktiviteter där de själva har möjlighet att påverka idrottsval.
Effekt: Bättre fysisk och psykisk hälsa. Utökad sannolikhet att elever rör på sig även utanför skoltid. Deltar i hälsosamma mötesplatser. Elever tar avstånd från alkohol, tobak, doping och andra droger. Följer ”fair play” och vårdar sitt språk.
- Inom området för kost och måltider är skolan ålagd att säkerställa att elever erbjuds kostnadsfri skolmåltid varje skoldag. Skolan ska ha system för att säkerställa att de måltider som serveras är näringsriktiga samt att resultat kan visas från en systematisk uppföljning som innebär att de måltider som serverats levt upp till de svenska näringsrekommendationerna. Denna uppföljning sker genom förvaltningens internkontroll.
Effekt: Främjar en hälsosam livsstil genom att servera goda näringsriktiga måltider.

Kultur- och teknikförvaltningen

- Projekt tillsammans med Sisu, idrottens studieförbund, för uppstart av fler idrottsaktiviteter (främst i Tallnäsområdet) med uppstart 2018.
Effekt: Få fler barn och ungdomar att regelbundet delta i idrott för att stärka hälsa och kondition.
- Besökarna på fritidsgården Pangea erbjuds att delta i ett stort utbud av olika aktiviteter under loven.
Effekt: Fysiskt aktivitet och rörelselekar bidrar till en bättre hälsa.

Mål 4. Alkohol, narkotika, doping, tobak och spel

KS förvaltning

Drogvaneundersökning enligt Öckerömodellen har genomförts i åk 7-9 för femte gången. Modellen bygger på att ALLA vuxna måste vara överens – unga ska inte dricka! I Öckerö har man lyckats halvera ungdomsfylleriet och skju-

tit fram ungas alkoholdebut med två och ett halvt år.

Effekt: Resultatet visar att Timrå, i stort, följer de nationella trenderna. Alkohol- och tobaksanvändningen minskar i åk 7 och 9 medans det däremot syns en ökning i åk 8. Undersökningen visar också att föräldrar blir mer och mer restriktiva när det gäller ungdomars användande av tobak och alkohol.

Se resultatet av undersökningen

<http://www.timra.se/globalassets/bra/dvu-2018-till-web-003.pdf>

- Föräldrabrev – i samband med jullov (nyår) och skolavslutning skickas årligen ut ett brev, i samverkan mellan kommun och polis, till föräldrar med uppmaning att vara uppmärksam på sina barns och sina barns kompisars förhållanden under dessa riskperioder. Brevet läggs också ut på kommunens facebook sida ”Trygg i Timrå”
Effekt: Brevet sänds ut via barn- och utbildningsförvaltningen och når därför majoriteten av föräldrar/vårdnadshavare.
- Tobaksfri duo – alla kommunens skolor är anslutna och har haft besök av FTV under hösten. Tobaksfri duo sker numera i samverkan även med Timrå IK (teamsters) som gör skolbesök tillsammans med en representant från Timrå kommun. Varje elev i åk 6 som tecknat kontrakt har erhållit årskort på Timrå IK:s hemmamatcher säsongen 2018/2019.
Effekt: Antalet anslutna elever har ökat. 77 % av eleverna i åk 6 har tecknat kontrakt under 2018 men målsättningen är att öka den siffran ytterligare.

Barn- och utbildningsförvaltningen

- Samverkan inom Tobaksfriduo.
- Alkohol, droger och tobak ingår i elevhälsans individuella hälsosamtal i åk 7.
- Undervisning i hälsa och idrott tar upp sambanden mellan beroendeframkallande medel och ohälsa, doping, lagar och regler inom området. Undervisning i biologi tar upp hur den fysiska och psykiska hälsan påverkas av beroendeframkallande medel.

- Drogvaneundersökning genomförs varje år i åk 7-9.

Effekt: Den årliga drogvaneundersökningen ligger till grund för arbetet med att förebygga framtida bruk av ANDT (Alkohol, narkotika, doping och tobak).

Socialförvaltningen

- Uppsökande arbete ute i samhället via fältsekreterare.
- Erbjuder servicesamtal – lättillgängligt stöd för att tidigt upptäcka riskbruk.

Kultur- och teknik

- Utveckling av samrådsgruppen på Arenaskolan – fler samverkansparter.

Effekt: möjlighet att kartlägga och genomföra förebyggande insatser

Miljö- och byggförvaltningen

- Tillsyn – rökfria skolgårdar har genomförts i samarbete med kommunledningskontoret (kan även kopplas till mål 2 i folkhälsoprogrammet)
- Tillsyn av serveringstillstånd och tobaksförsäljare har genomförts (kan även kopplas till mål 2 i folkhälsoprogrammet)

Effekt: Minimera tillgången till alkohol och tobak. Rök-fria miljöer förebygger ungdomars användande av tobak.

Miljöbokslut 2018

Del 1 - Uppföljning av Miljömålen i Miljöplan 2014-2020

Nedan redovisas målen i miljöplanen och resultatet för 2018.

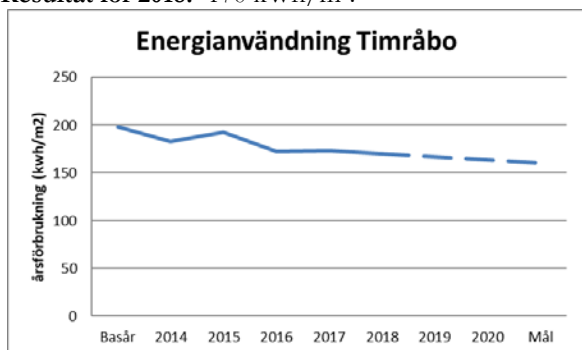
1. År 2020 har AB Timråbos energianvändning sänkts med 20 %.

År 2020 är energianvändningen lägre än 160 kWh/m² och år.

Basår 2012 = 198 kWh/m².

Ansvarig: AB Timråbo.

Resultat för 2018: 170 kWh/m².

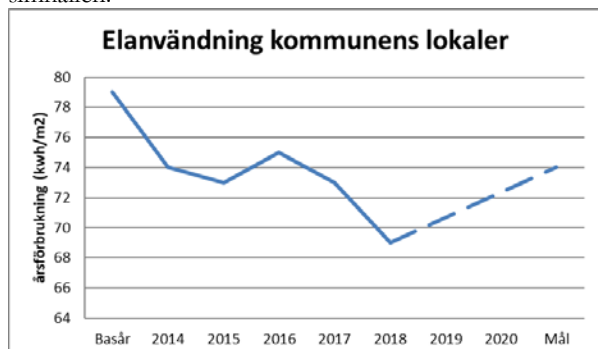
Diagrammet visar basår, resultat för 2014-2018 och streckad linje mot miljömålet. Timråbo fortsätter sitt arbete med att komma ner till 160 kWh/m², år.

2. År 2020 är elanvändningen i lokaler som sköts av kultur- och teknikförvaltningen lägre än 74 kWh/m² och år.

Basår 2010 = 79 kWh/m².

Ansvarig: Kultur- och teknikkämnden.

Resultat för 2018: 69 kWh/m². Målet har uppnåtts 2015, 2017 och 2018. Resultatet för 2018 är exklusive ishallen som har en förbrukning på 133 kWh/m². Minskningen av antalet kWh/m² och år beror på verksamhetsförändringar, energibesparande åtgärder och att försäljning gjorts av simhallen.

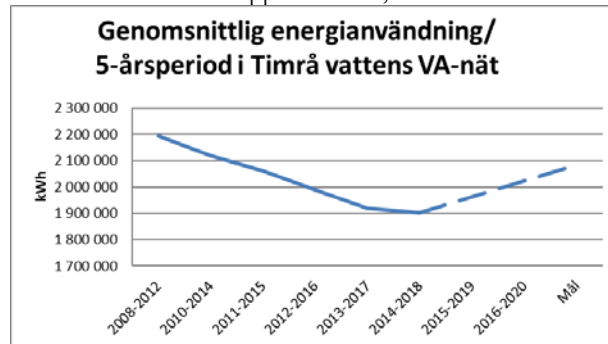
Diagrammet visar basår, resultat för 2014-2018 och streckad linje mot miljömålet. Målet har uppnåtts 2015, 2017 och 2018.

3. År 2020 är energianvändningen i Timrå Vatten AB:s vatten- och avloppsanläggningar 2 083 000 kWh/år.

Det motsvarar en minskning för befintliga anläggningar med 5 % jämfört med medeltalet 2 192 500 kWh/år för 5-årsperioden 2008-2012.

Ansvarig: Timrå Vatten AB.

Resultat för 2018: 1 902 627 kWh/år för 5-årsperioden 2014-2018. Målet har uppnåtts 2016, 2017 och 2018.

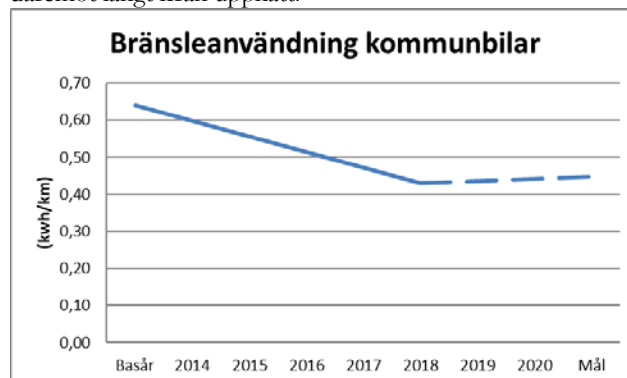
Diagrammet visar basår, resultat för 2014-2018 och streckad linje mot miljömålet. Målet uppnåtts 2016, 2017 och nu senast 2018.

4. Bränsleanvändningen (kWh/km) för transporter ska minska med 30 % till 2020 och utgöras till mer än 75 % av förnybara drivmedel.

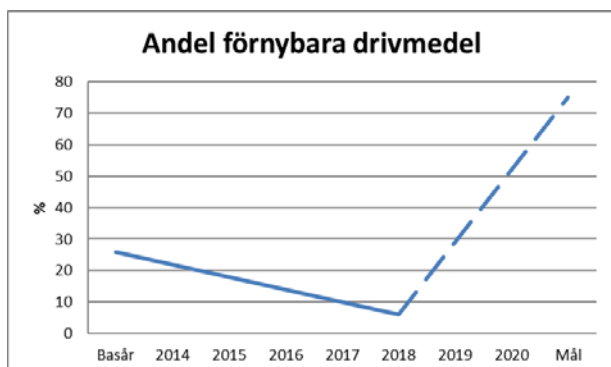
Gäller kommunala förvaltningars personbilar och lätta lastbilar som används i tjänsten. Basåret 2012 är bränsleanvändningen 0,64 kWh/km och andelen förnybara drivmedel 19 %.

Ansvariga: Samtliga kommunala nämnder och kommunstyrelsen, samordnas av kommunstyrelsen.

Resultat för 2018: Bränsleanvändningen var 0,43 kWh/km och andelen förnybara drivmedel 6 %. Målet om att sänka bränsleanvändningen med 30 % är därmed uppnått. Målet om att öka andelen förnybara drivmedel är däremot långt ifrån uppnått.

Diagrammet visar basåret 2012 samt resultat för 2018. Målet är uppnått för 2018. Uppgifter saknas för 2014-2017.

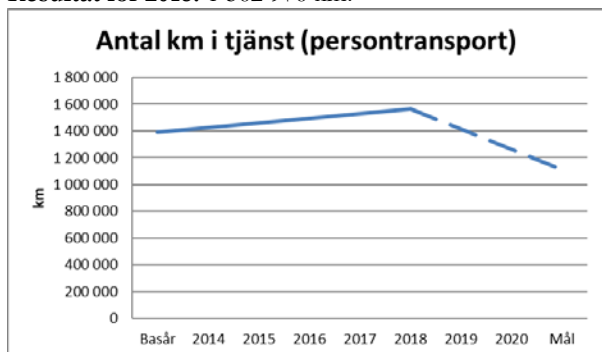
Diagrammet visar basåret 2012 och resultatet för 2018. Det är i nuläget långt kvar till målbefyllelse. Uppgifter saknas för 2014-2017.

5. Antalet km för transporter ska minska med 20 % till 2020.

År 2020 är den sammanlagda sträckan 1 114 000 km. Gäller kommunala förvaltningars personbilar och lätta lastbilar som används i tjänsten samt privata bilar som körs i tjänsten. Basår 2012 = 1 393 000 km.

Ansvariga: Samtliga kommunala nämnder och kommunstyrelsen, samordnas av kommunstyrelsen.

Resultat för 2018: 1 562 976 km.

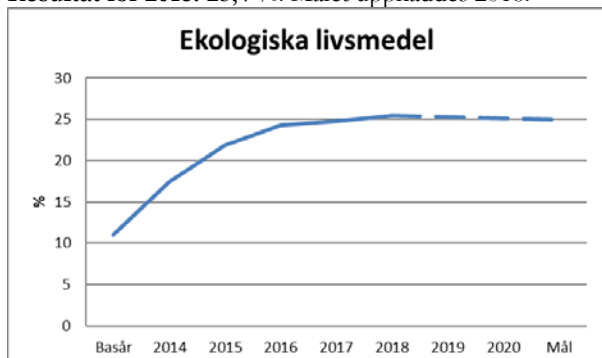
Diagrammet visar basår år 2012 och antalet km för 2018. Uppgifter saknas för 2014-2017.

6. Till 2020 ska minst 25 % av centralt inköpta matvaror vara ekologiska.

Gäller basutbudet av matvaror inköpta av centralköket till skolor, förskolor och äldreomsorg. Respektive enhets inköp av mellanmål och frukost är inte medräknat.

Ansvarig: Barn- och utbildningsnämnden.

Resultat för 2018: 25,4 %. Målet uppnåddes 2018.

Diagrammet visar basår, resultat för 2014-2018 och streckad linje mot miljömålet. 2018 uppnåddes målet.

7. 2014-2020 ska kommunen bibehålla att elanvändningen utgörs av förnybar el.

Gäller AB Timråbo, kommunens förvaltningar samt Medelpads Räddningstjänstförbund som hyr lokaler av kommunen. Undantaget är reservkraftsel som producerats av olja.

Ansvariga: Kultur- och tekniknämnden och AB Timråbo.

Resultat för 2018: Förnybar el har använts.

8. 2014-2020 ska kommunen bibehålla FSC-certifieringen för skogsbruket.

Ansvarig: Kultur- och tekniknämnden.

Resultat för 2018: Skogsbruket har varit FSC-certifierat.

9. 2014-2020 ska kommunen bibehålla att skolor och förskolor har kortare än 300 meters gångavstånd till naturmiljö.

Ansvarig: Kommunstyrelsen.
Resultat för 2018: Gångavståndet mellan skolor och förskolor till naturmiljö har varit kortare än 300 meter.

10. År 2020 behandlas 65 % av biologiskt behandlingsbart avfall (matavfall) som ingår i kommunens renhållningsansvar i en rötningsanläggning för biogas.

Detta under förutsättning att biogasverk byggs inom en radie av 20 mil. Ansvarig: Kultur- och tekniknämnden.

Resultat för 2018: Under 2018 har inget matavfall behandlats i rötningsanläggning trots att det finns biogasverk inom 20 mil.

11. År 2020 ska Timrå kommun placera sig bland de 3 främsta i kategorin förortskommuner till större städer.

Syftar på den ranking som görs av tidningen Aktuell Hållbarhet.

Ansvariga: Samtliga kommunala nämnder och kommunstyrelsen, samordnas av kommunstyrelsen.

Resultat för 2018: Rankingen har gjorts och Timrå har placerats i en ny kategori: pendlingskommun nära större stad. Placeringen blev plats 28 av 52.

Del 2 - Övriga miljöfrämjande insatser

AB Timråbo

Timråbo har höga ambitioner gällande energi och miljö. Under 2018 har den största satsningen i bolagets historia genomförts på fjärrvärmesidan, totalt har ca 32 mnkr investerats. Med det följer också helt nya möjligheter till styrning och övervakning av fastigheternas uppvärmning. Vid utgången av 2018 är nu majoriteten av bolagets fastigheter helt uppdaterade gällande styrning av värme och uppföljning av förbrukning.

Under året haft även all driftpersonal utbildats i de nya styrsystemen vilket gör det möjligt att säkerställa en bra komfort för hyresgäster och en optimal energigång i bolagets fastigheter. Den långsiktiga målsättningen är att nå 160 kWh/m² i energiförbrukning, preliminära siffror pekar att 2018 landande på 170 kWh/m² en minskning med ytterligare 2 % jämfört med 2017.

Årets avslutades med att styrelsen beslutade ansluta sig till Allmännyttans Klimatinitiativ, ett gemensamt uppdrag inom SABO-företagen. De övergripande målen är att nå

en fossilfri allmännytta år 2030 samt att energianvändningen ska vara 30 % lägre år 2030 jämfört med år 2007.

MittSverige Vatten & Avfall AB

Styrelsen för MittSverige Vatten & Avfall AB har tagit beslut om att enbart köpa grön el. En hållbarhetspolicy antogs under 2018 och till den hade en handlingsplan tagits fram med aktiviteter för 2018 och 2019. Som exempel på aktiviteter kan nämnas:

- Mallar och styrdokument som säkerställer hållbara krav på leverantörer.
- Strategier inom kärnprocesser ska uppdateras.
- Medverkan i Hållbara tillsammans, med mottagande av praktikanter.
- Kampanja kranvattenmärkt samt ha aktiviteter för att öka kundernas kunskap om vad man får spola ned i avloppet.

Sundsvall Timrå Airport

En ny tillståndsprövning pågår i syfte att flygplatsen ska få ett modernt tillstånd enligt miljöbalken samt erbjuda tydligare och för verksamheten mer anpassade villkor.

Villkoren för verksamheten omhändertas i flygplatsens kontrollprogram samt i rutiner och instruktioner. Sundsvall-Timrå Airport strävar ständigt efter att minska den negativa miljöpåverkan från verksamheten och arbetar målmedvetet för att åstadkomma en ständig förbättring ur miljösynpunkt.

Flygplatsen ska verka för att minska sin miljöpåverkan i så stor utsträckning som möjligt. Under 2017 investerades i ytterligare laddstolpar för elbilar. Detta innebär att privatpersoner och företag som hyr parkering på flygplatsen även kan ladda sin bil när man reser. Detta är ett steg i att underlätta för passagerare att våga investera i miljöbil, genom att bidra till utbyggnaden av laddinfrastruktur.

Flygplatsen arbetar för att minska sin förbrukning av fossila drivmedel. Därför har flygplatsen beslutat att byta ut den traditionella fossila dieseln mot ett HVO100 bränsle. Detta ger en betydande minskning av fossilt koldioxidutsläpp, då den största delen av maskinparken fungerar med den nya typen av drivmedel.

Medelpads räddningstjänstförbund

Källsorteringsstationer har upprättats där det saknats på heltidsstationerna. I syfte att få kontroll på kemikalier har inventering och uppdatering av kemikalieförteckning på Timrå brandstation och Fillans övningsanläggning genomförts. För att bidra till att minska fossila utsläpp har medarbetarna fått Skype installerat. Genom detta finns möjlighet att i vissa fall välja distansmöten. I förstudien för projekteringen av nya brandstationer har dokument upprättats som underlättar verksamhetens miljöarbete. Räddningstjänstens förmåga att genomföra räddningsinsatser samt bedriva förebyggande arbete i samband med extrema vädersituationer har testats under året. Under vårens snösmältning bedrevs ett aktivt förebyggande informationsarbete och behovet av operativa insatser blev begränsat. Under sommarens svåra torka arbetade vi förebyggande tillsammans med Trafikverket, Skogsbolag och andra aktörer vad gäller skogsbrand. Samtidigt prövades vår förmåga att hantera skogsbränder, där strategin var snabba och kraftfulla insatser utefter aktuella brandriskvärden i Fire Weather Index. En viktig del i strategin var också att inte

överlämna insatser till efterbevakning innan vi var säkra på att markägare kan hantera situationen.

Barn- och utbildningsnämnden

Utvecklingen av inköp av ekologiska livsmedel har förbättrats ytterligare under 2018. Årets inköp av ekologiska livsmedel står för 25,4 % (jämfört med 2017: 24,8 %). Miljömålet för 2020 att nå 25 % i inköp är uppnått, men arbetet för att öka andelen ekologiska livsmedelsinköp fortsätter.

Inom skol- och äldreomsorgsmåltiderna har matsvinnet uppmätts under delar av året. Detta har gett en indikation om hur det beställts livsmedel och hur eventuell överproduktion sett ut. Klimatpåverkan på maten försöker vi att ha i åtanke när livsmedel inhandlas och produceras. T ex minskas andelen kött i recept för att fylla ut grytor med morötter, linser och bönor mm, och att grönsaker inhandlas efter säsong i så stor utsträckning som möjligt.

Det finns alltid ett vegetariskt alternativ att välja på. För några år sedan infördes en vegetarisk vecka som inte blev någon succé. I höstterminens skolmatsedel finns en köttfri dag/vecka. Inom verksamheten finns det några som tar till vara på mat som stått i värmeskåp. Maten kyls ner för att användas till nya maträtter som soppa eller att värmas upp och serveras som en alternativ rätt i matsalen. I produktionsköket fryses mat som inte stått på värme in portionsvis till dem som behöver.

Skolan har ett övergripande uppdrag ur ett miljöperspektiv där eleverna ska få möjligheter både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka, och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången utbildning har fått kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och en hållbar utveckling, såväl som kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället.

Utifrån detta övergripande uppdrag bedrivs olika aktiviteter vid de olika enheterna, och omfattas av både källsortering, översyn av matsvinn, skräpplockning såväl som temadagar inom olika miljöaspekter.

Kommunstyrelsen

Detaljplan för bioraffinaderiet i anslutning till SCA Östrands massafabrik, har under året antagits vilket möjliggör för en ökad produktion av förnybart drivmedel.

Under året har det utförts biologisk återställning i Ljustorpsån med biflöden. Ett vandringshinder har tagits bort i Hamrebäcken och en lekbotten har återskapats nedanför Lagfors kraftverk. I LONA-projektet "Åstöns naturreservat" har ett vindskydd för fågelskadning uppförts och nya informationstavlor har satts upp. I LONA-projektet "bekämpning av jättebalsamin" har bekämpning av den invasiva arten jättebalsamin skett i ett område vid Ala, Söråker. LONA-projektet "Inventering av leder" har startats upp och en inventering av leder och stigar kommer att genomföras under 2019.

Samverkansprojekt Hållbara resor som pågått i 11 organisationer i Västernorrland sedan 2015, avslutades under hösten 2018. Projektet har fokuserat på att minska koldioxidutsläppen vid tjänsteresor och arbetsresor till och från jobbet. Förutom beteendeorienterade insatser som kampanjer och tävlingar har investeringar i 4 anläggningar för distansmötesteknik gjorts, i elcyklar och cykelvagnar, cykel-parkeringar, och ett fordonsbokningssystem som visar den som bokar alternativ som kollektivtrafik, cyklar och distansmöten.

Näringslivskontoret har tagit fram en policy för näringslivsutveckling, strategi för Norrlands bästa företagsklimat. Policyn ger ökat fokus på hållbarhetsfrågor som konkurrensmedel vilket ger tydliga riktlinjer för Näringslivskontoret att verka för att näringsliv och företag ser styrkan i ett aktivt arbete med miljöförbättringsåtgärder. Fastighetsägaren har bytt fönsterlister i Näringslivskontorets lokaler vilket minskar kostnaderna för uppvärmning. Näringslivskontoret har själva bytt från halogen till LED-belysning i café-delen. Detta ger lägre elkostnad. I samband med externa konferenser och möten har Näringslivskontoret åkt kollektivt i högre utsträckning än tidigare och samåkt mer. För att stärka besöksnäringens företag har information, inspiration och kompetenshöjande insatser gällande miljö och hållbarhet genomförts. Detta är en del av branschrådet inom ramen för destinationsarbetet.

Energi- och klimatrådgivaren har under året påbörjat arbete i ett insatsprojekt om solceller som drivs av Energi-myndigheten. I projektet har bland annat studiecirkel för solceller anordnats.

Kultur- och tekniknämnden

För att få en sänkt energianvändning och i vissa fall för att få en bättre inomhusmiljö har ett flertal åtgärder genomförts. Matsalsbyggnaden på Ala skola har fått nya fönster och ventilationen har byggts om. Tallnäs förskola Röd har fått nya fönster och ytterdörrar, Ljustorps skola har fått en bergvärmepump installerad och ny utebelysning (LED) har installerats på Böle skola. Åtgärderna har totalt kostat 3 485 000 kr.

För att minska risken för utsläpp av kemikalier samt för att upprätthålla god bebyggd miljö har 40 stycken skrotbilar tagits om hand i kommunen. LED-vägarbelysning har installerats till en kostnad av 50 000 kr.

Genom investering i nya pumpar och nytt ställverk i Torsbodas pumpanläggning möjliggörs energibesparingar. Åtgärderna har kostat 2 000 000 kr. Förutsättningar har skapats för fler aktörer att använda industrispåret i Vivsta vilket möjliggör sänkt klimatpåverkan.

Socialförvaltningen

Genom att använda LMO- LifeCare Mobil Omsorg (nyckelfri hemtjänst med optimal digital planering) har antalet onödiga resor till brukare då dagsplaneringen uppdateras i realtid i mobilen minskat. Pappershanteringen har även den minskat.

Socialnämnden beslutade i december 2018 att justera riktlinjerna så att trygghetskameror ska vara det första alternativet vid trygghetsbesök/tillsyn som erbjuds då en person

ansöker om tillsyn. Detta medför ett ökat användande av trygghetskameror i ordinärt boende (hemtjänst) och minskar antal resor för tillsyn.

Ökat användning av webutbildningar och möten via Skype har minskat antal resor.

Miljö och byggnadsnämnden

Ett flertal företagsbesök har utförts i Timrå inom projektet Incitament för energieffektivisering. Projektet drivs av länsstyrelsen och samverkan har förutom med miljöinspektörer och energi- och klimatrådgivare i kommunen även gjorts med Energikontoret Västernorrland. Besöken hos företagen har gjorts enligt metoden motiverande samtal.

Miljö- och byggkontoret har utfört tillsyn enligt miljöbalken inom flera olika branscher med miljö- och hälsopåverkan. Vår tillsyn är ett förebyggande arbete som syftar till att föroreningar till mark, vatten och luft ska minska och att påverkan på människors hälsa ska minimeras. Under året har vi arbetat med tillsyn på dagvattenrening och utsläpp till vattenrecipienter. Vi arbetar också förebyggande i verksamheter där barn och äldre vistas samt vid nyetableringar.

Fakta om miljöbokslutet

Miljöbokslutet är uppdelat i två delar, den första delen redovisar 2018 års uppföljning för Timrå kommuns Miljöplan 2014-2020 och den andra redovisar övriga miljöförbättrande åtgärder som kommunala bolag och nämnder genomfört under året.

Riksdagen har fastställt Sveriges miljö kvalitetsmål för en hållbar utveckling. För att Sverige ska nå miljö kvalitetsmålen behöver företag, myndigheter, organisationer och kommuner med flera, engagera sig och ta sin del av ansvaret.

I Vision 2025 som tagits fram under 2015 är ett av de fem fokusområden; Erbjud livskvalitet med en mångfald av upplevelser, en trygg tillvaro och ett klimatsmart liv.

För Timrå kommuns Miljöplan 2014-2020 har tre preciserade fokusområden pekats ut som kommunens fortsatta miljöstrategiska arbete inriktas mot:

- Energieffektiv verksamhet
- Klimatsmart verksamhet
- Attraktiv och tillgänglig naturmiljö

Till fokusområdena har elva konkreta, mätbara mål tagits fram och uppföljningen redovisas under nästa rubrik. Ett effektivt genomförande gör att målen bidrar till att kommunen efter 2020 tar ytterligare ett avgörande steg mot ett hållbart samhälle.

I Timrå kommun organiseras miljöarbetet under varje enskild nämnd/styrelse. Ansvarig för uppföljning och samordning av kommunens övergripande miljöarbete är kommunstyrelsen.

Nyckeltal för SekomY har inte kunnat tas med i miljöbokslutet eftersom de tas fram först i slutet av mars.

TIMRÅ KOMMUN

Årsredovisningen 2018

Timrå kommun

Besöksadress Köpmangatan 14, Timrå

Hemsida: www.timra.se

